FÖRORD.

Om ett hederspris hade varit utfäst åt den, som lyckades uppfinna det säkraste medlet, hvarigenom all folksång och all folkmusik kunde snarast och i grund tillintetgöras, så skulle ingen varit närmare berättigad till detta pris än uppfinnaren af s. k. dragspel eller handklaver.

För femtio år sedan kunde hvarje socken i Sverge vanligen räkna flera violinspelare, hvilka, om de ock icke voro det i egentlig mening, ofta hade aktningsvärda talanger, någon gång närmande sig virtuositè. Nu deremot händer det ytterst sällan, att någon yngling inom allmogeklassen anser det löna mödan offra tid på violinspelning, emedan det faller sig lättare att blifva virtuos på handklaver eller dragharmonika.

För femtio år sedan öfvades sång af allmogen vid alla tillfällen, och visor diktades eller sjöngos öfver mer eller mindre märkliga händelser. Numera höres aldrig någonting i denna väg, på sin höjd några jemmerliga s. k. andliga visor, som icke äro diktade af folket, och hvartill melodierna, komponerade någon gång af ett slags spekulanter i andlig väg, oftast och till verklig skada för folkmusiken äro utdragna ur operor och andra musikverk.

För femtio år sedan var det icke ovanligt att äfven i landsorten få tillsammans en violinqvartett; men nu för tiden, då nästan alla skola lära sig »musik», framförallt att spela piano, är det mycket sällsynt, om t. o. m. i medelstora städer en violinqvartett kan åstadkommas. Orsaken härtill är säkerligen ingen annan än den, att messingsinstrumenterna här inträdt i samma funktion hvad beträffar qvartettspelet, som dragharmonikan i afseende på folkmusiken; ty likasom den sednare förstört folkmusiken, så har det lättare arbetet att traktera ett messingsinstrument lockat mången yngling ifrån det svårare att grundligt lära spela violin, ett förhållande som måste kännas smärtsamt för alla musikens sanna vänner.

I dessa dragharmonikans och messingsinstrumenternas tidehvarf, när all folkmusik synes vara på god väg att dö bort, har utg. ansett det vara en pligt att rädda från glömska de folkmelodier, han kunnat tillvarataga, och af sådan anledning öfverlemna dem i tryck. Några af desamma äro visserligen förut utgifna, men dels äro dessa nu ur musikhandeln utgångna, dels äro de ofta mycket olika, allt efter som de uppfattats af olika utgifvare och i olika landsorter. Ehuru följande melodier, med få undantag, äro upptecknade i Södermanland, förnämligast i Lilla Mellösa, Flen, Näshulta, Sköldinge och Floda socknar, inser utg. mycket väl, att många af dem kunna förskrifva sig från andra landsorter, om man ock icke kan taga för alldeles otvifvelaktiga de uppgifter, som af några utgifvare meddelats rörande en del af melodiernas härkomst.

Den anmärkningen synes ligga nära till hands, att tempot hos många af polskorna är för långsamt; men dervid bör märkas, att för ett halft århundrade sedan allmogens dans var helt annorlunda än i närvarande tid. Man fick då ofta skåda dans i långsamt tempo, utförd af äldre personer, i både jemn och ojemn takt; och inlades i denna dans mycket behag i jemförelse med sednare tiders folkdans, hvilken ofta förefaller som ett slags betingsarbete, verkställdt utan all hållning, och gifver oss föga begrepp om förra tiders ofta rätt sirliga folkdanser.

Till några i detta arbete förekommande visor och danslekar meddelas orden, i den lydelse de på stället af utg. uppfattats; och lemnas derjemte upplysningar rörande de melodier, om hvilka historiska uppgifter kunnat erhållas. Nora i November 1875.

Utgifvaren.

Nº 1. Allegretto.

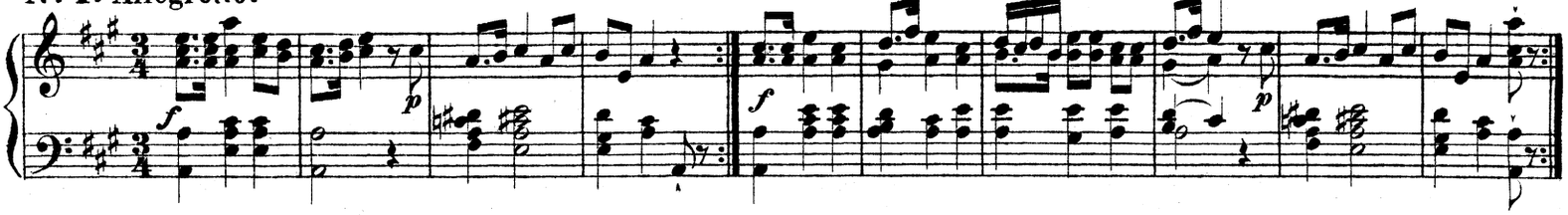

Nº 2. Allegretto.

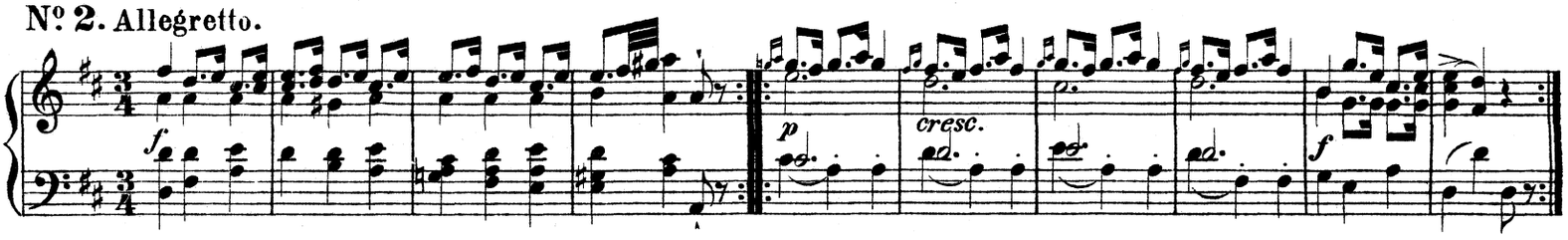

Nº 3. Allegretto.

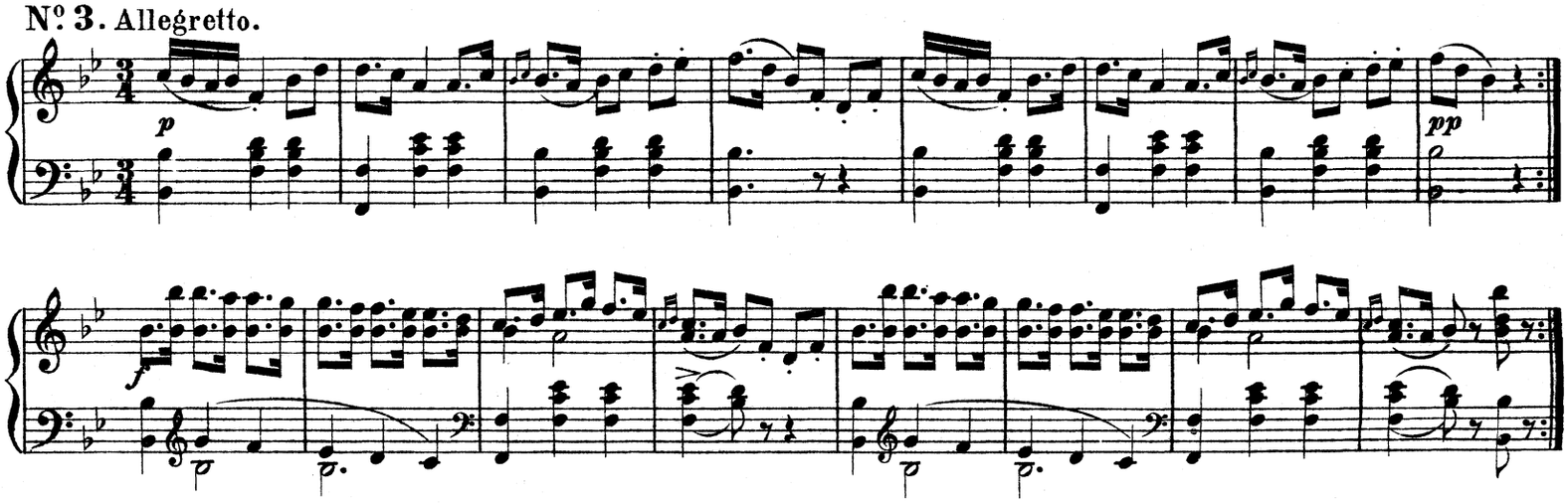

Nº 4. Allegretto.

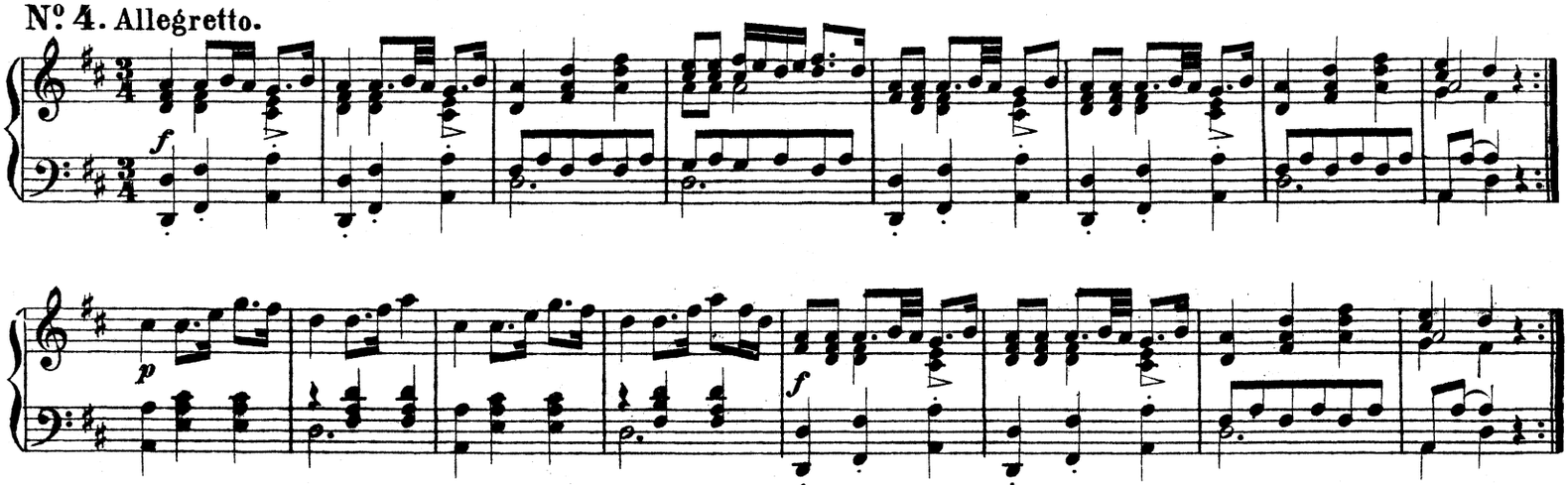

Nº 5. Allegretto. Maestoso.

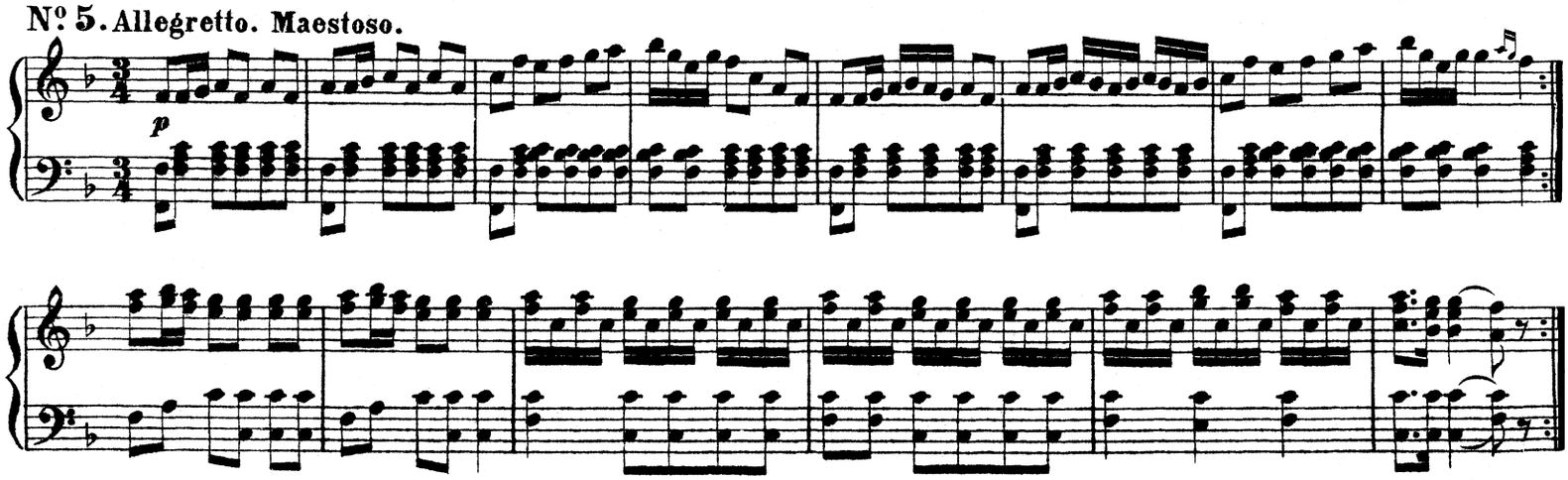

Nº 6. Andante.

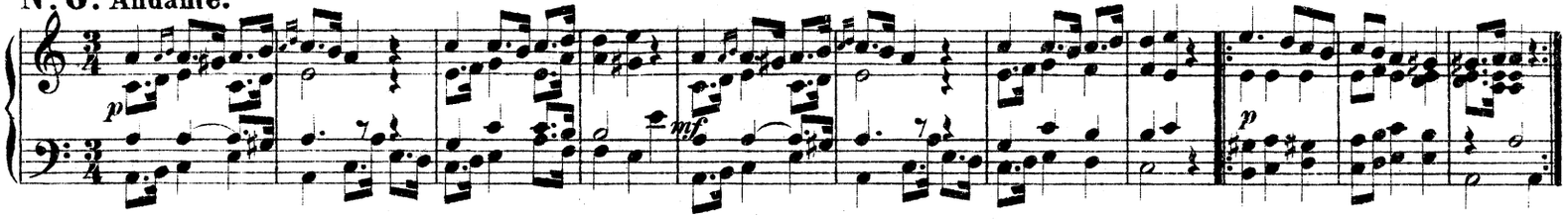

Nº 7. Allegretto.

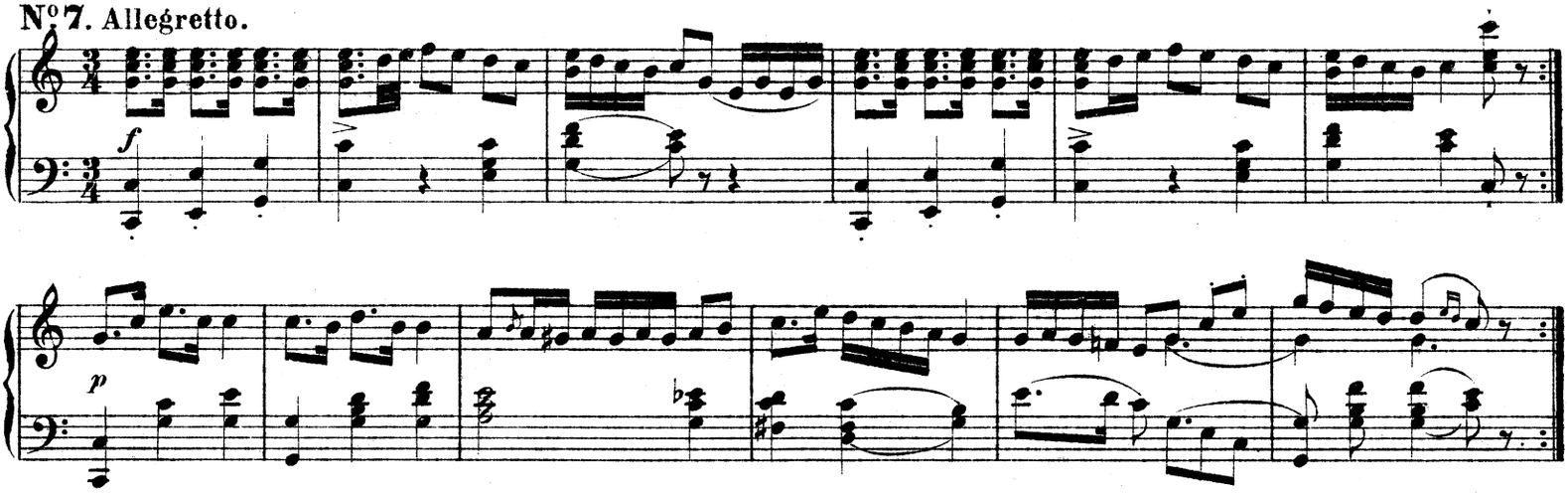

Nº 8. Andante.

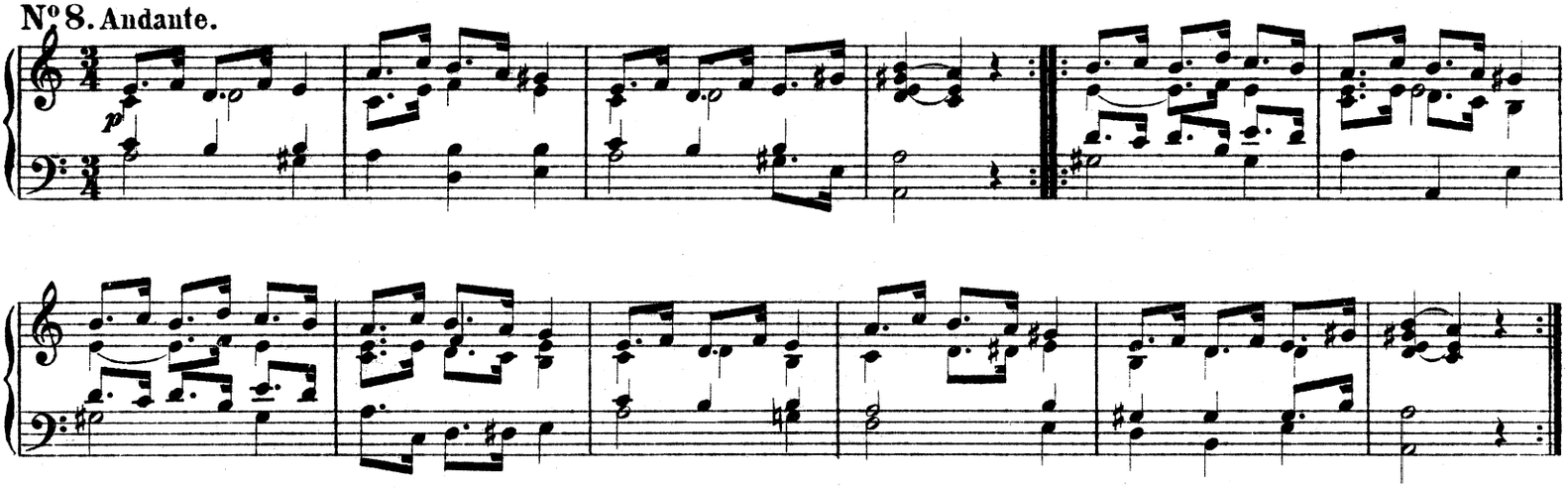

Nº 9. Allegretto.

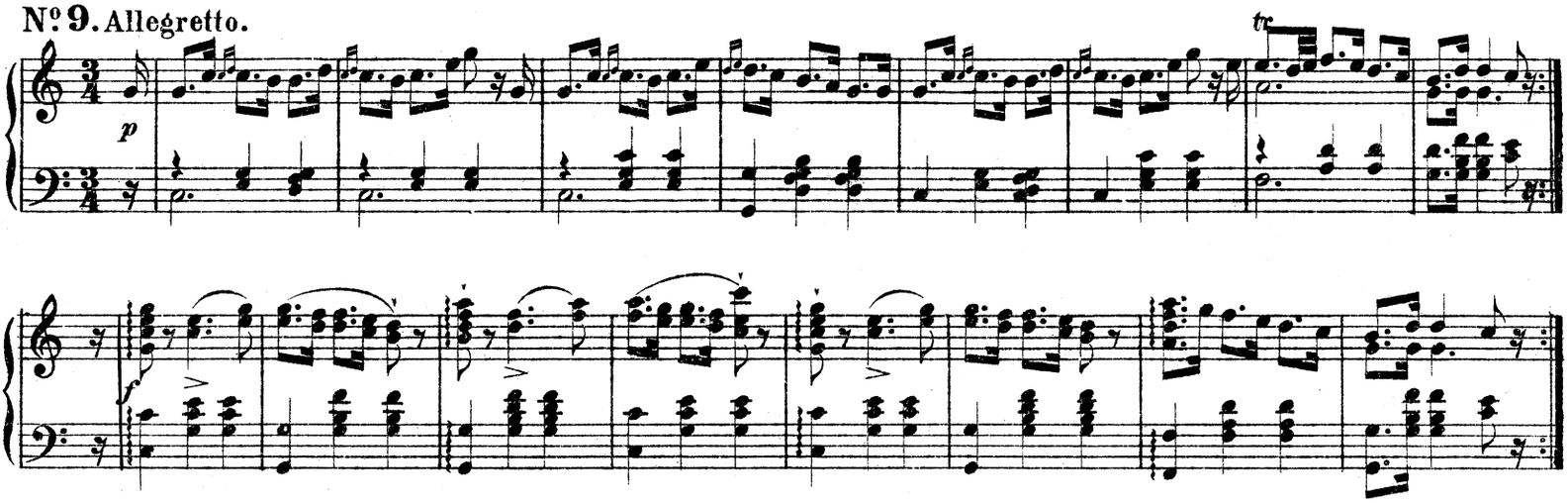

Nº 10. Andante.

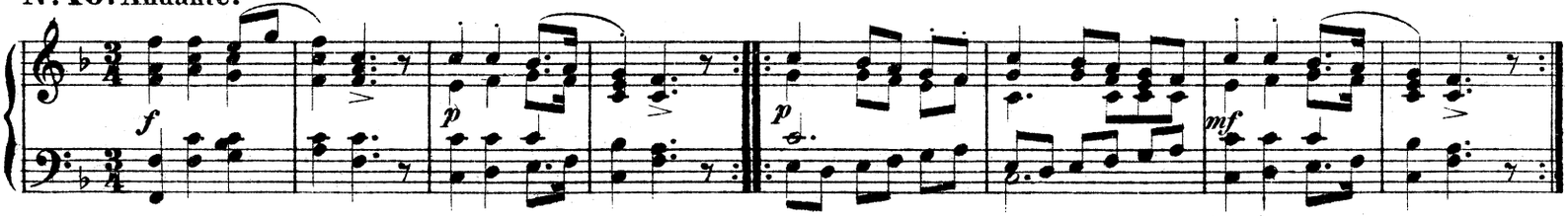

Nº 11. Allegretto.

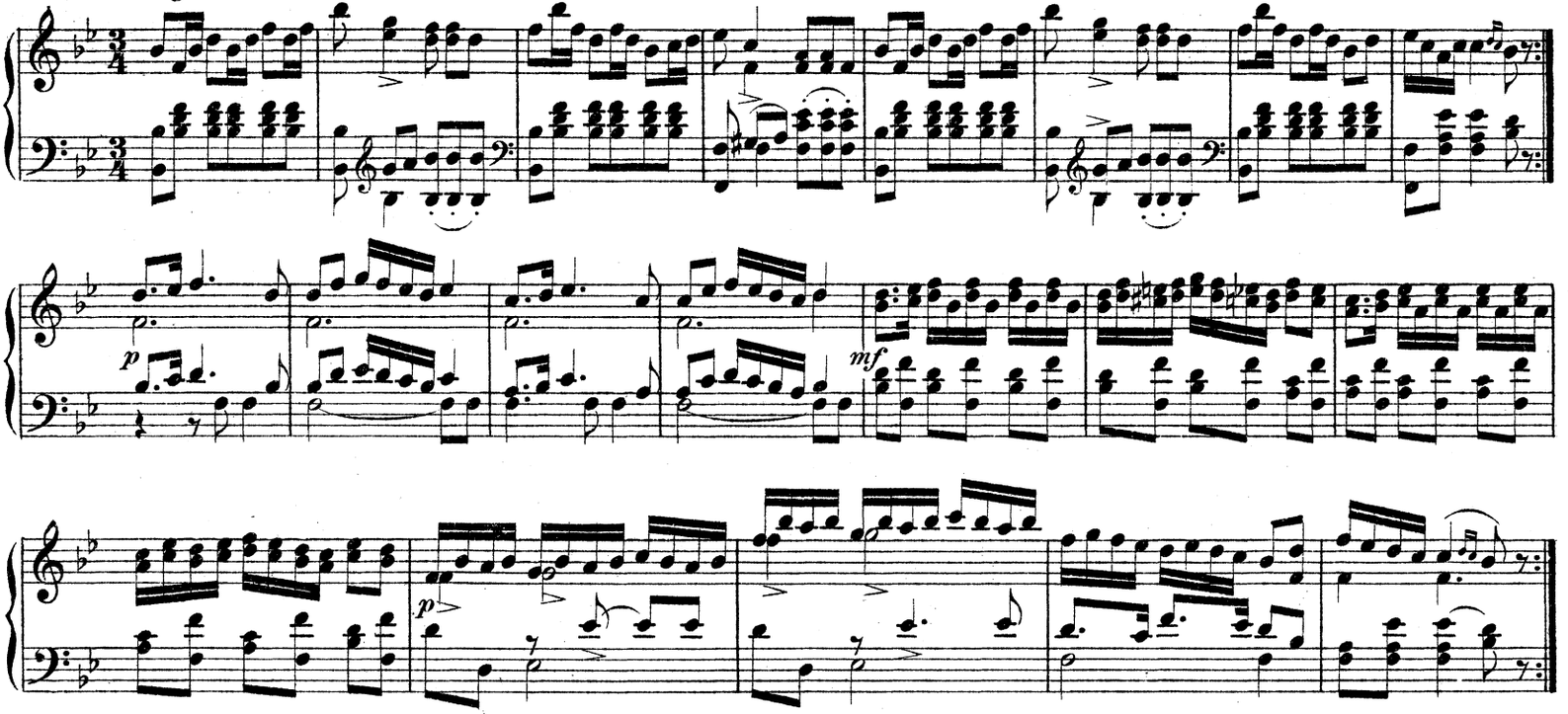

Nº 12. Allegretto.

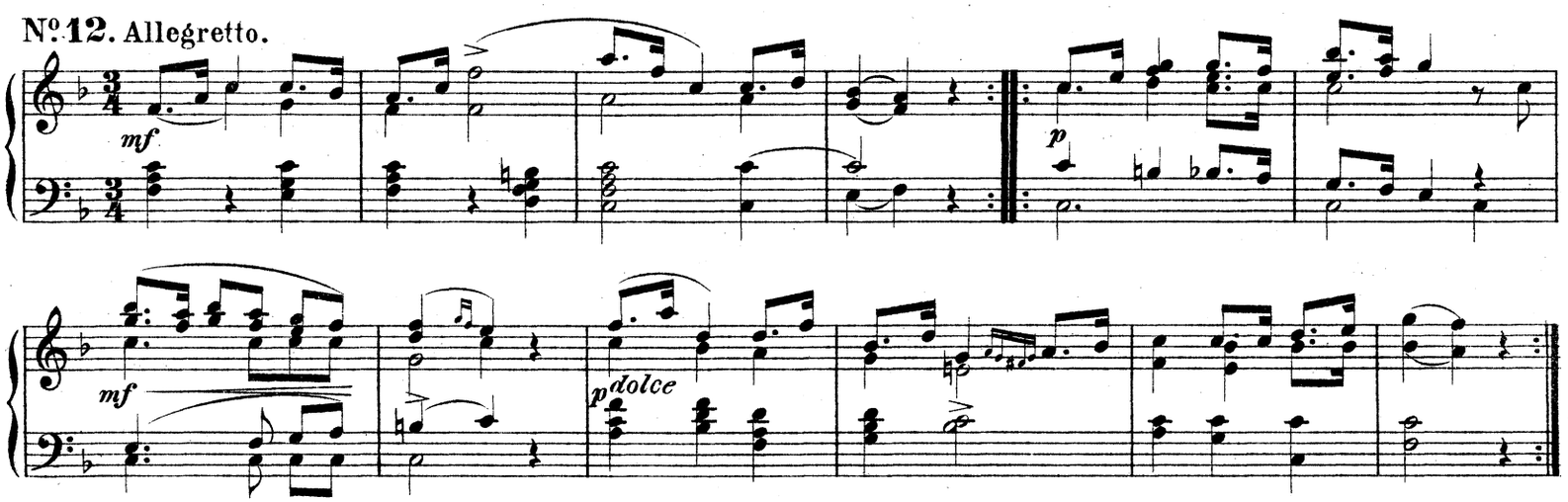

Nº 13. Allegretto.

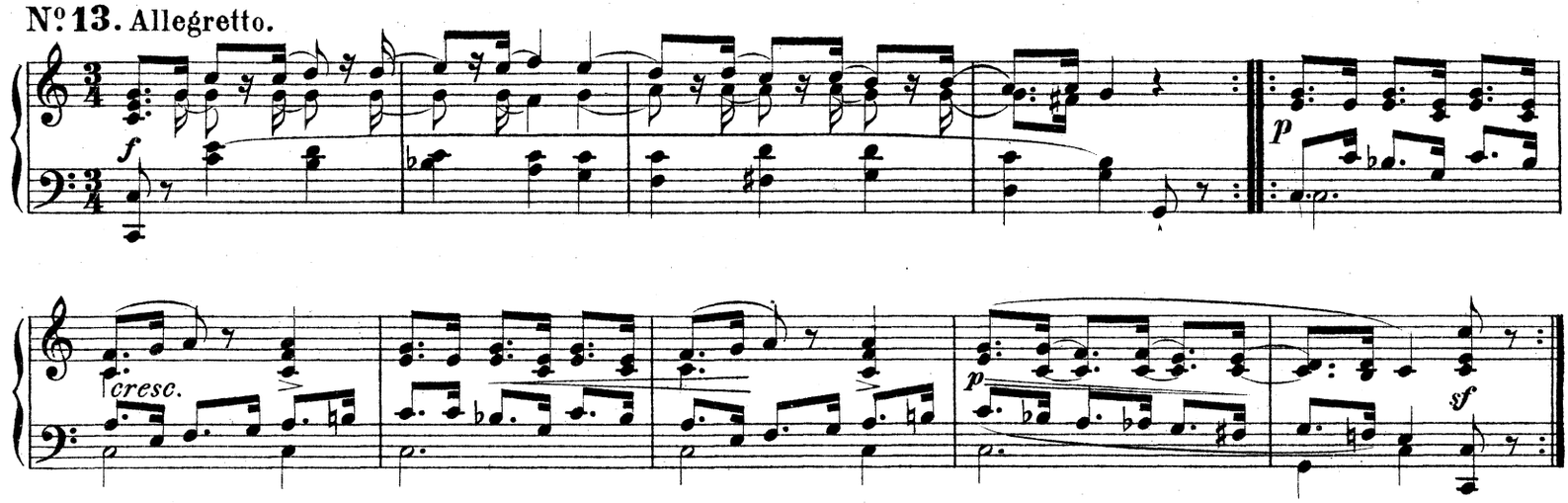

Nº 14. Allegretto.

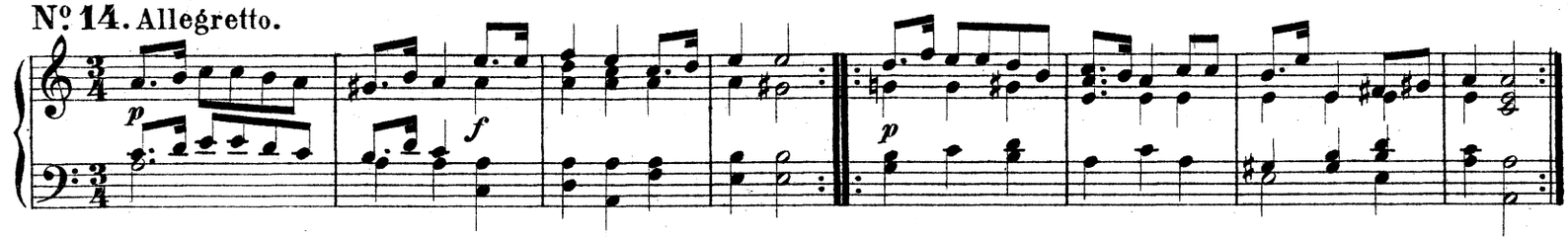

№ 15. Allegretto.

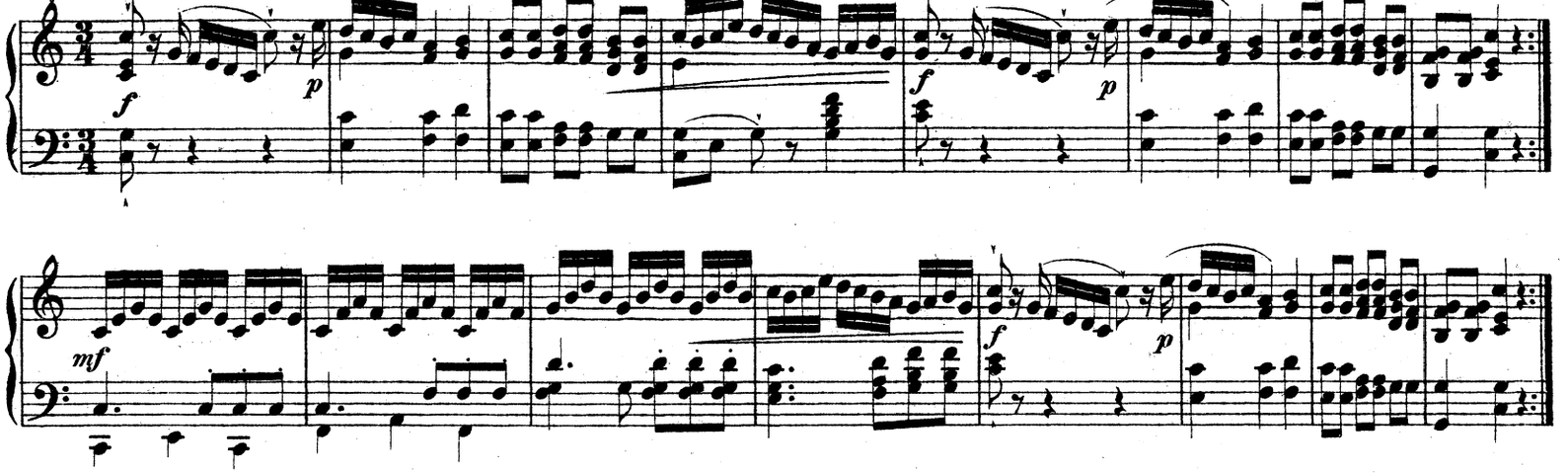

№ 16. Allegretto.

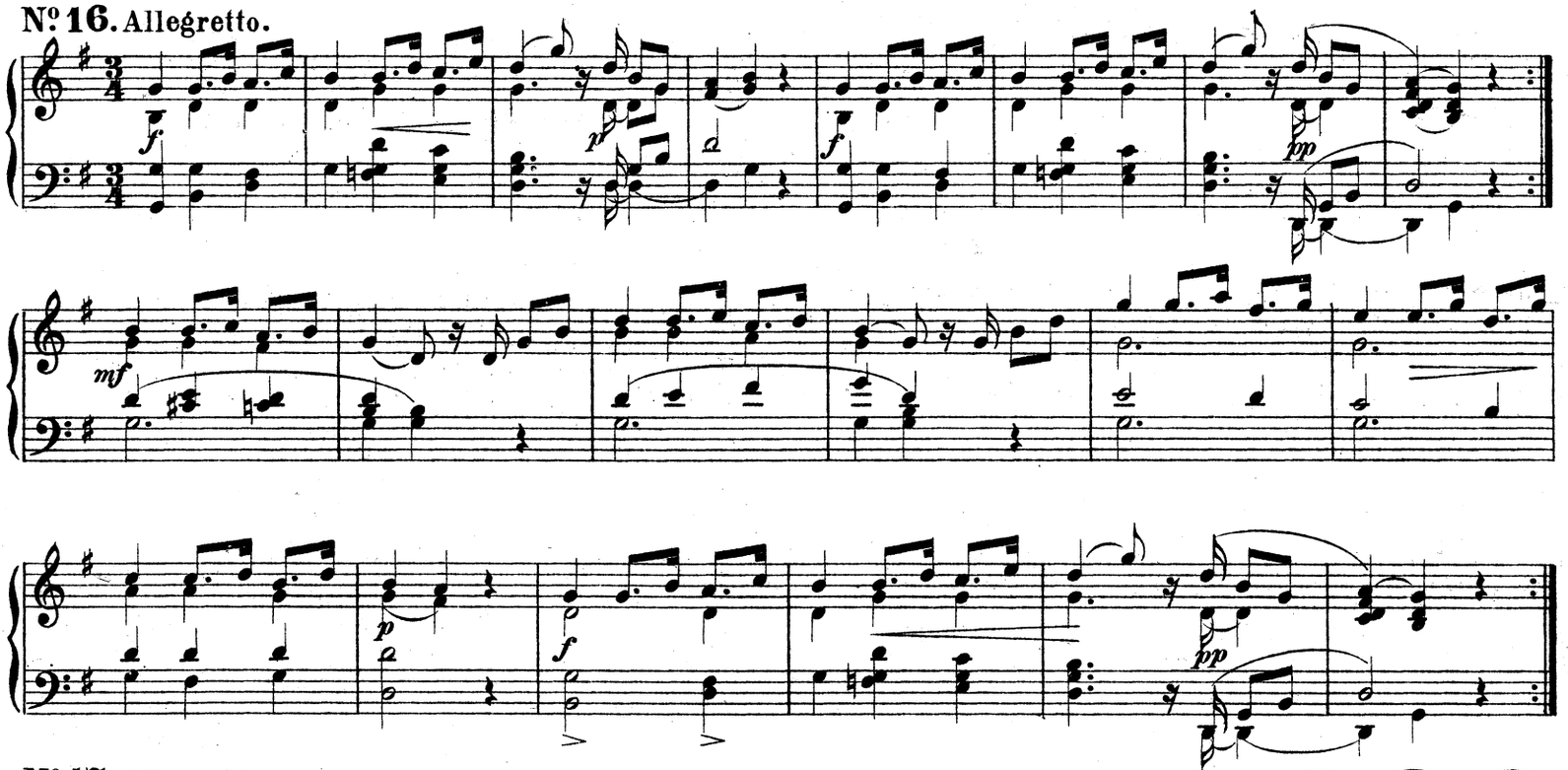

№ 17. Allegretto.

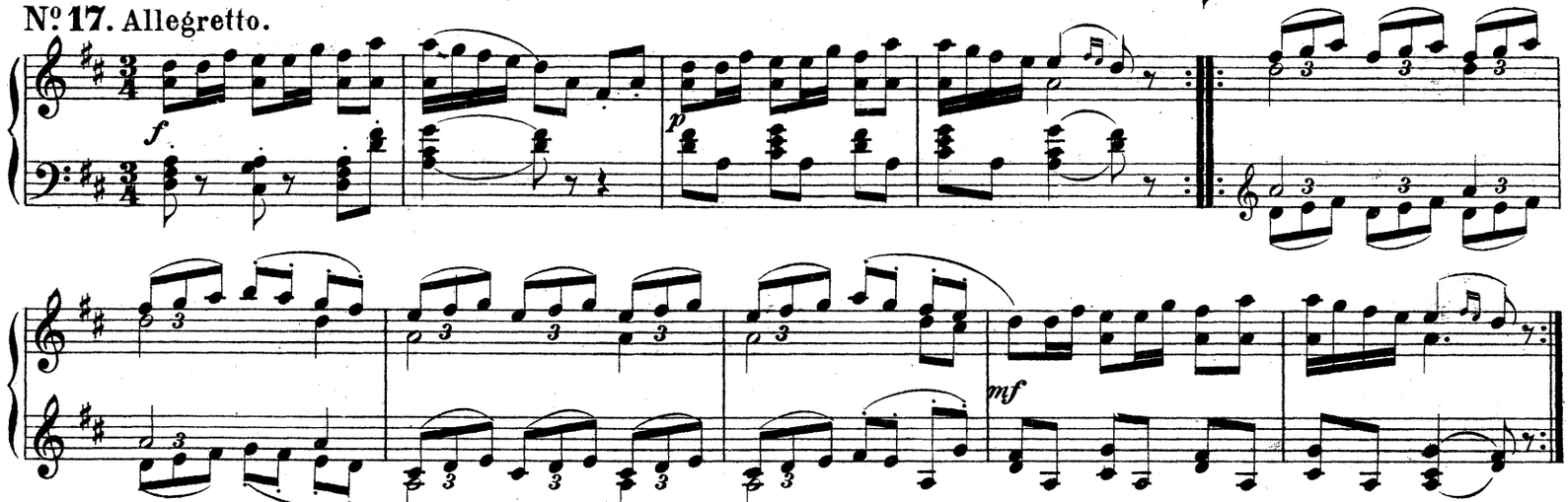

№ 18. Andante.

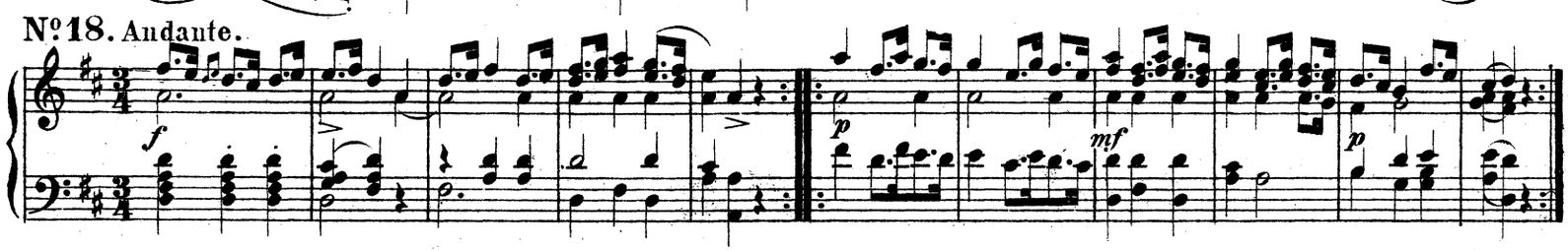

Nº 19. Allegretto. *(a)*

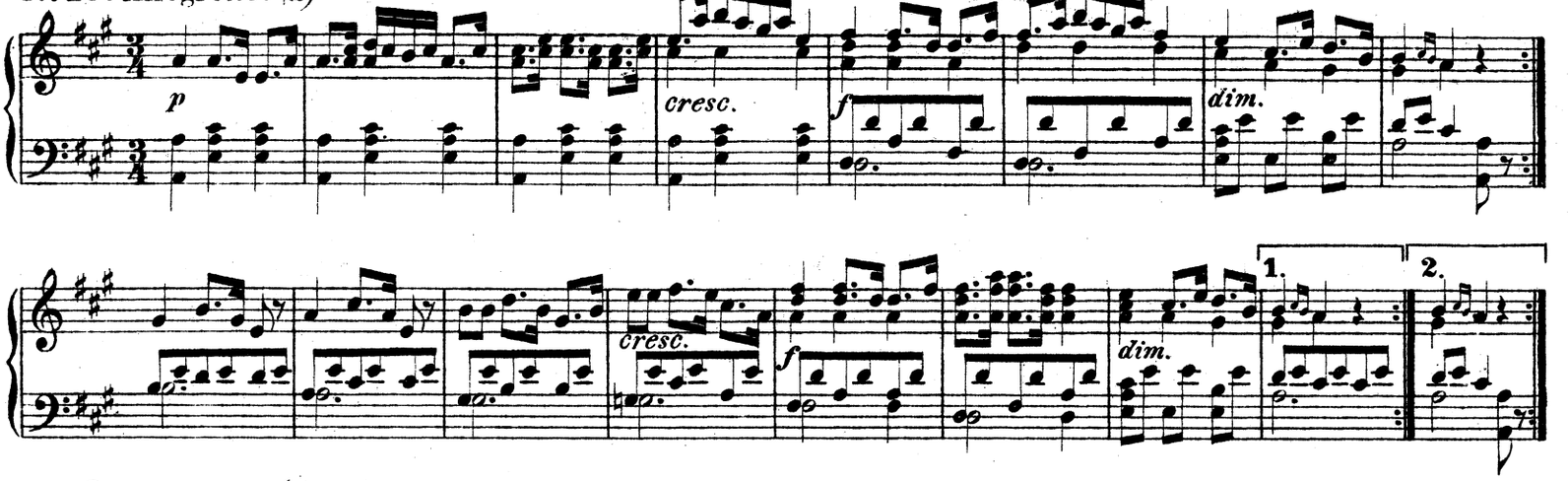

Nº 19. Allegretto. *(b)*

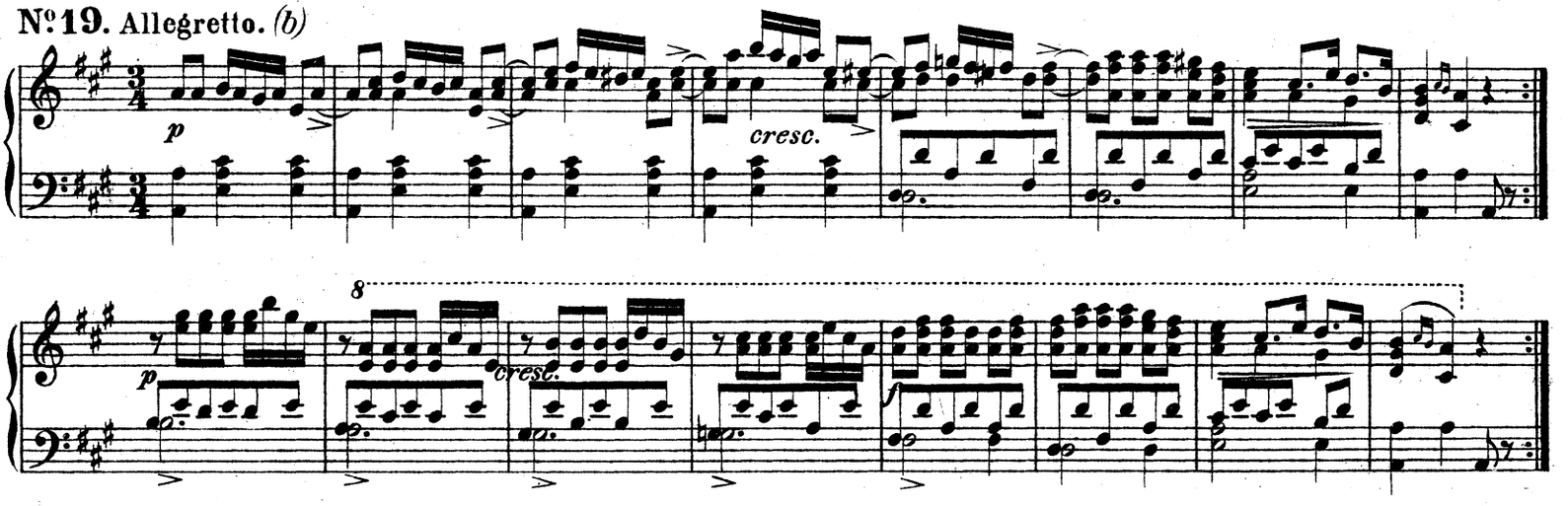

Nº 20. Allegretto.

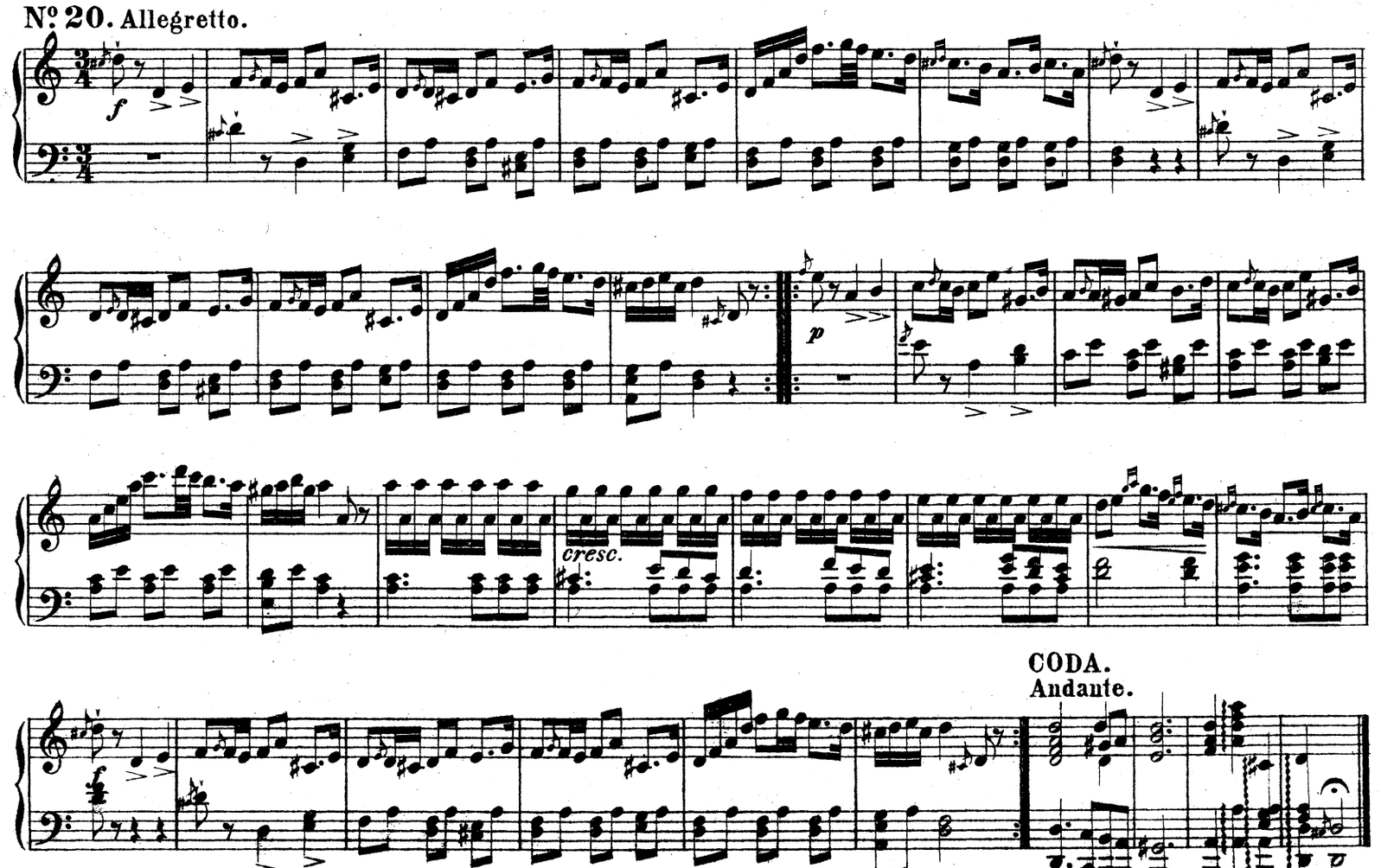

Nº 21. Allegretto.

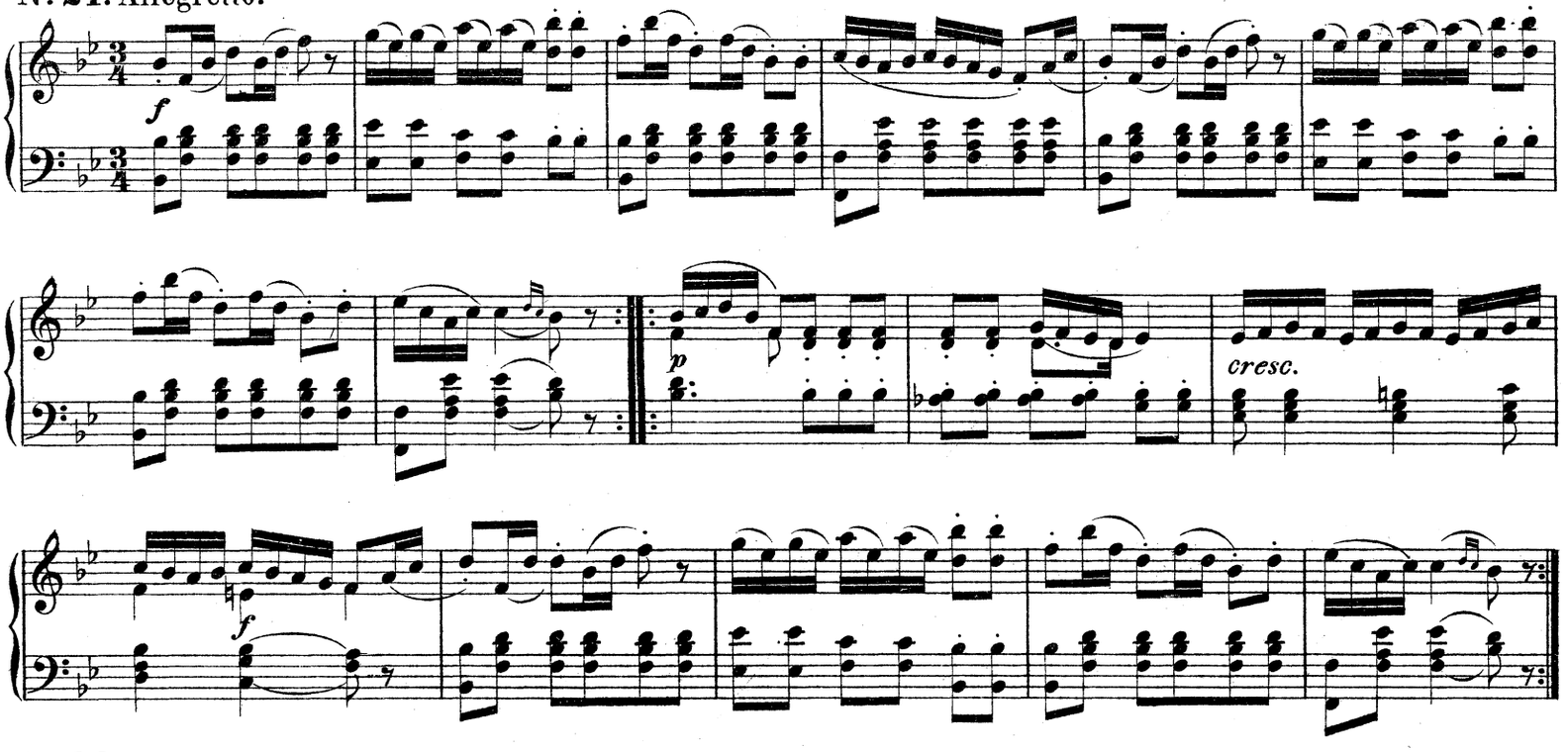

Nº 22. Allegretto.

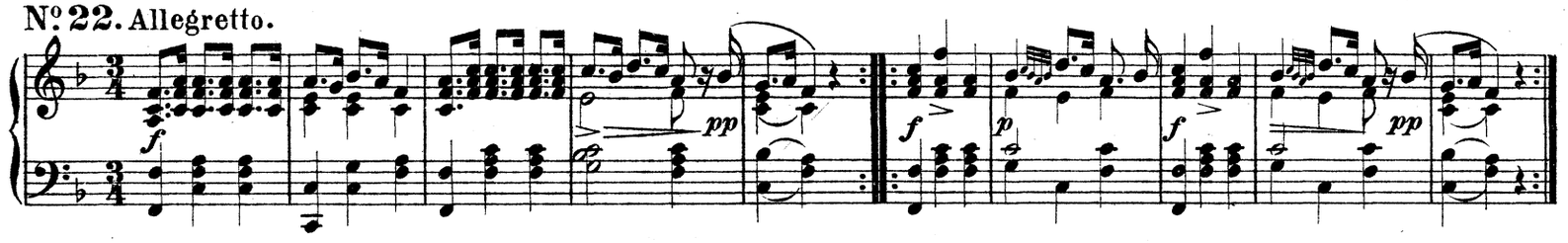

Nº 23. Allegretto.

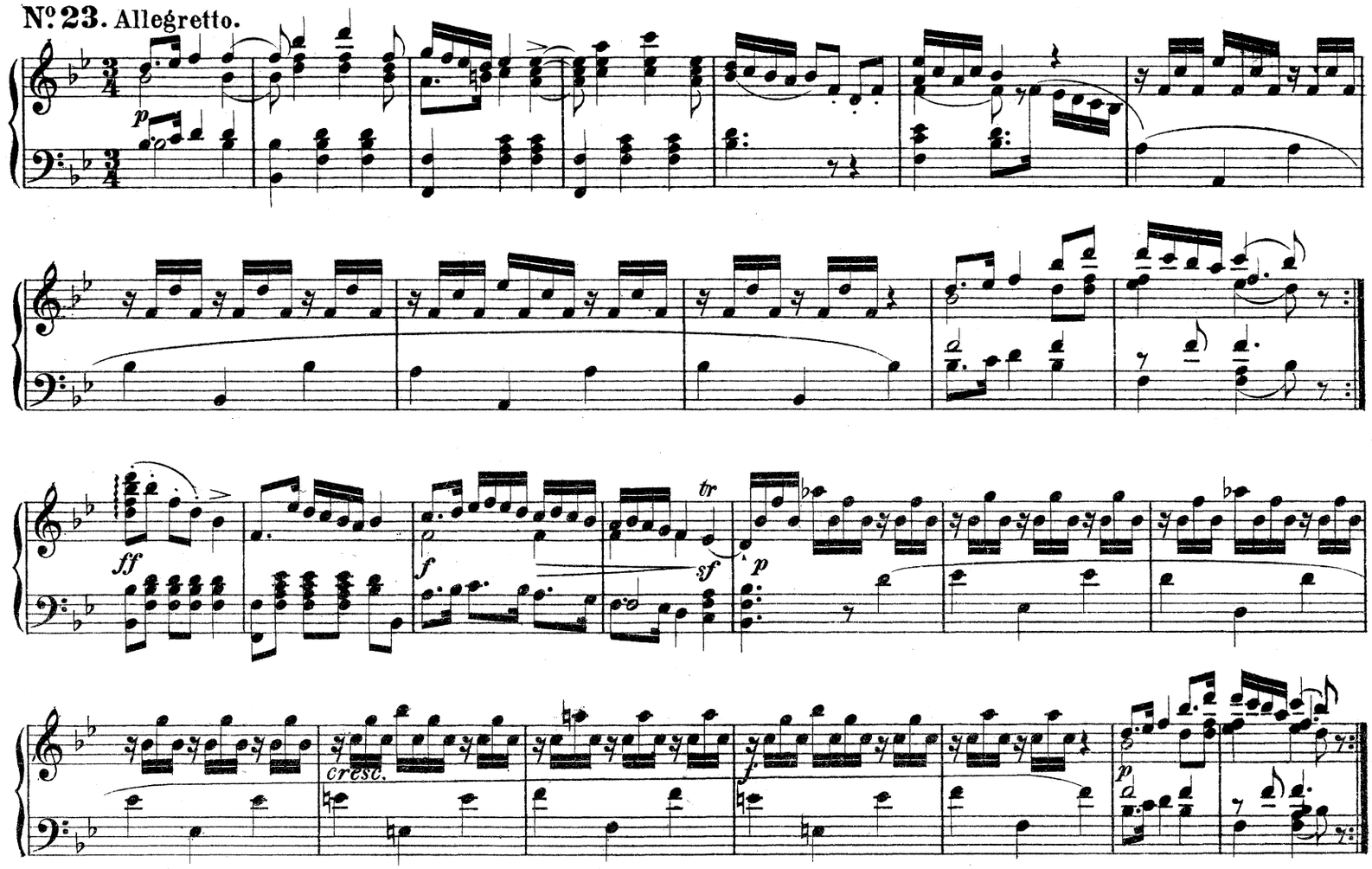

Nº 24. Allegretto.

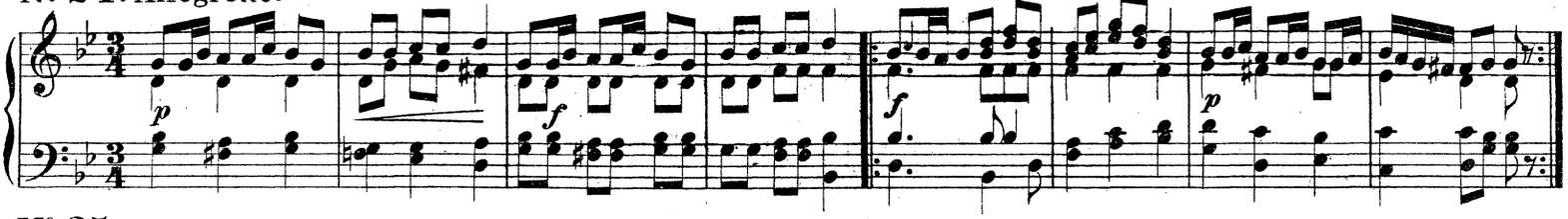

Nº 25. Allegretto.

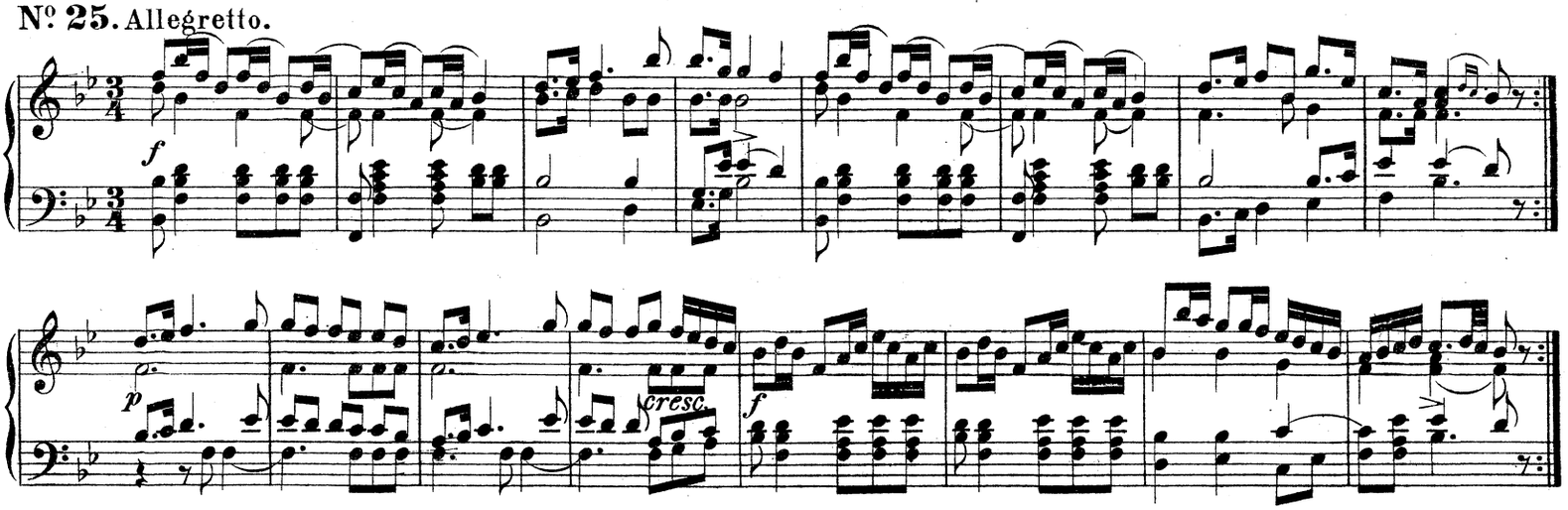

Nº 26. Andante.

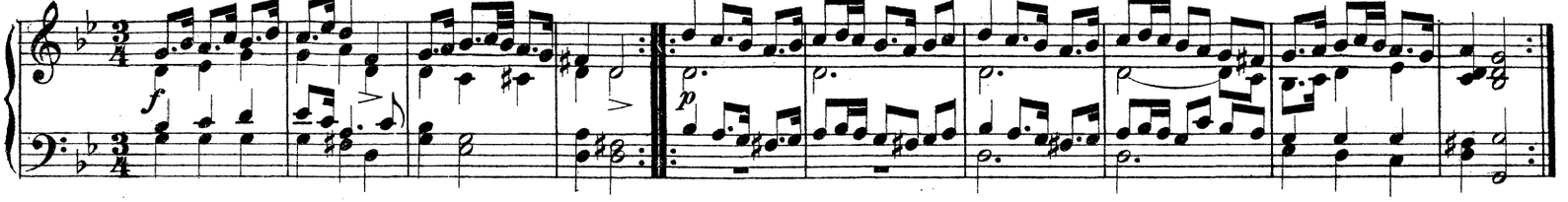

Nº 27. Allegretto.

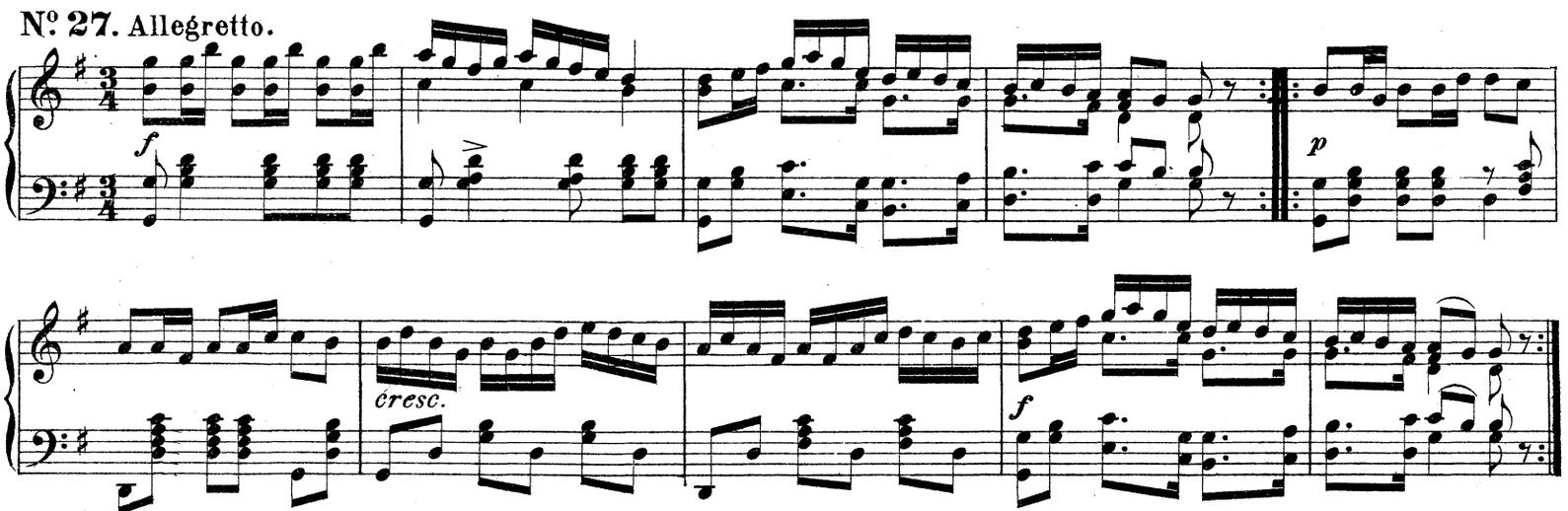

Nº 28. Allegretto.

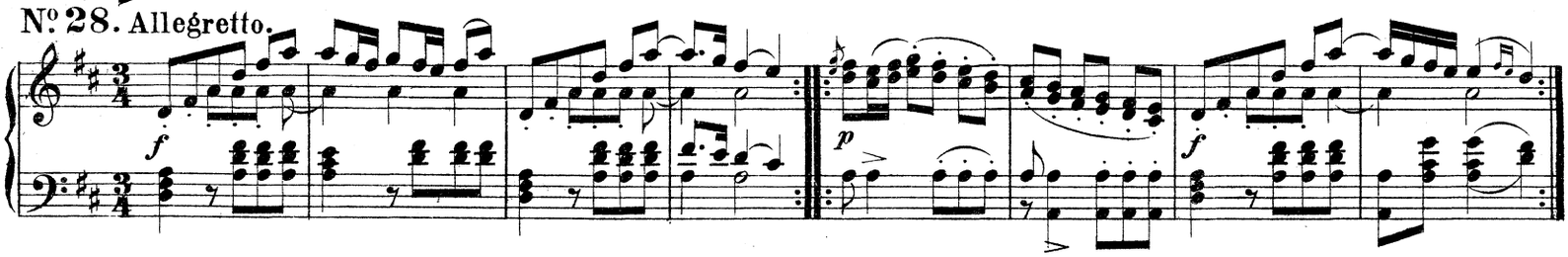

Nº 29. Andante.

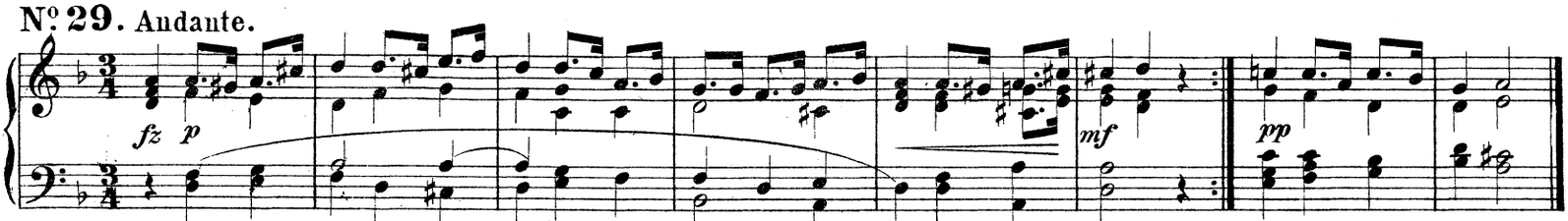

Nº 30. Allegretto.

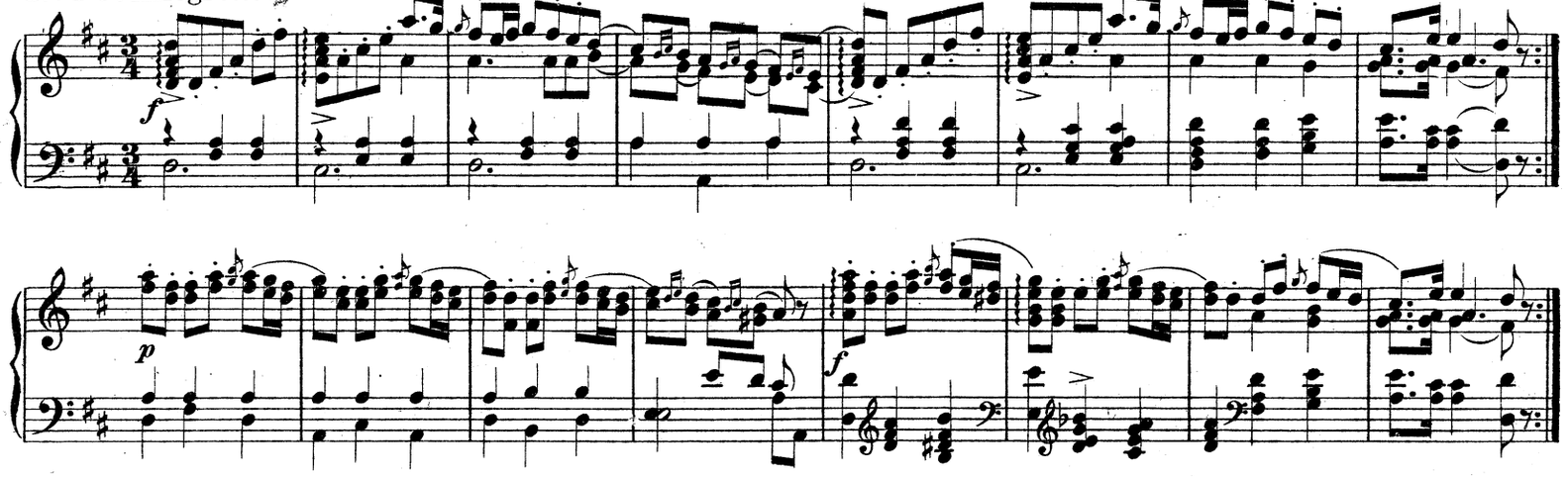

Nº 31. Allegretto.

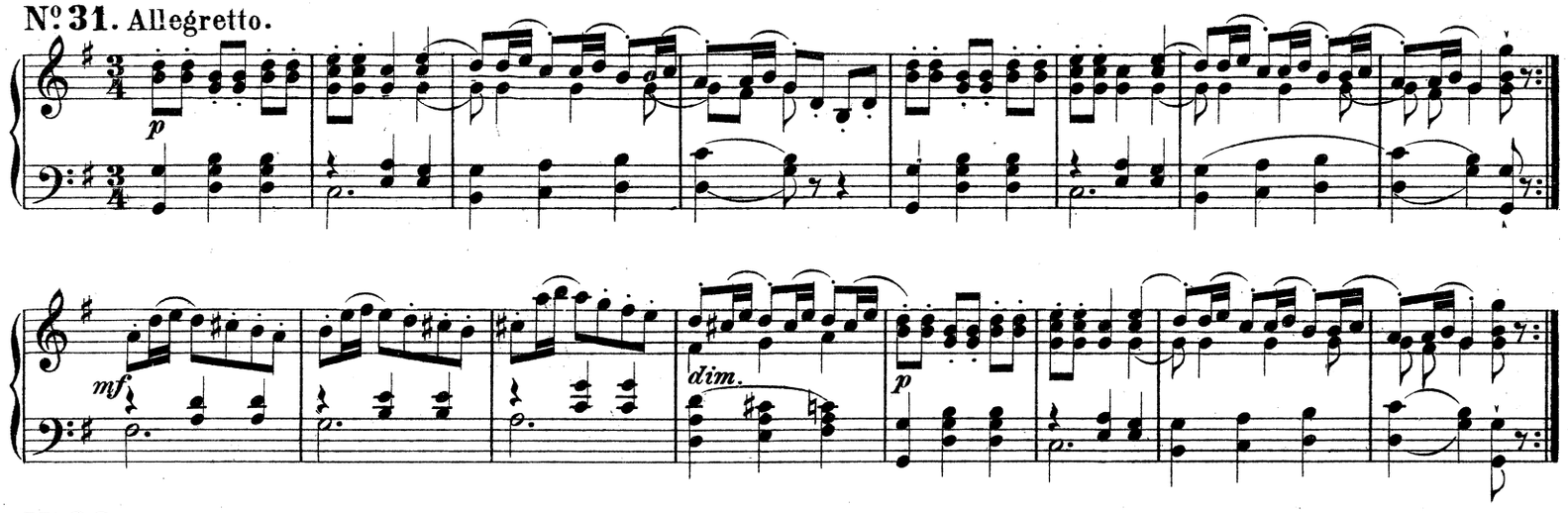

Nº 32. Allegretto. *(a)*

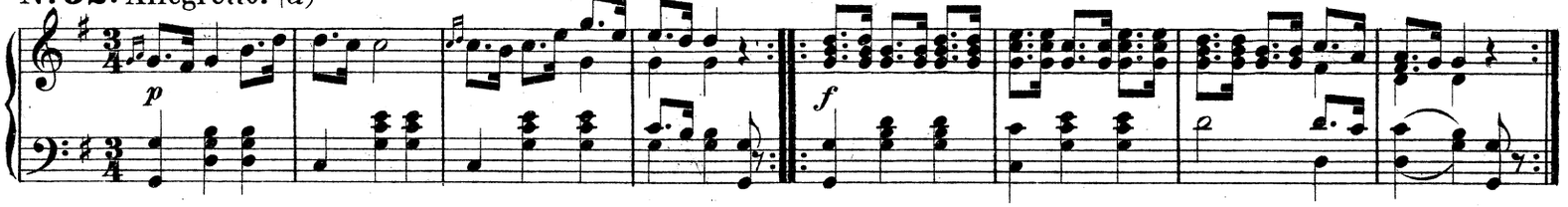

Nº 32. Andante. *(b)*

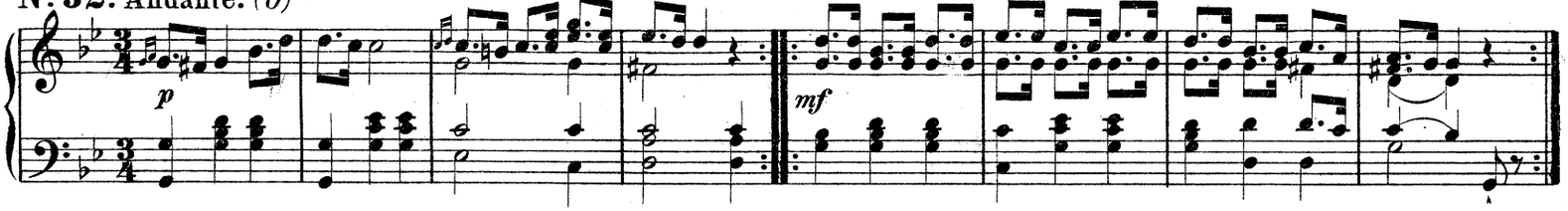

Nº 33. Allegretto.

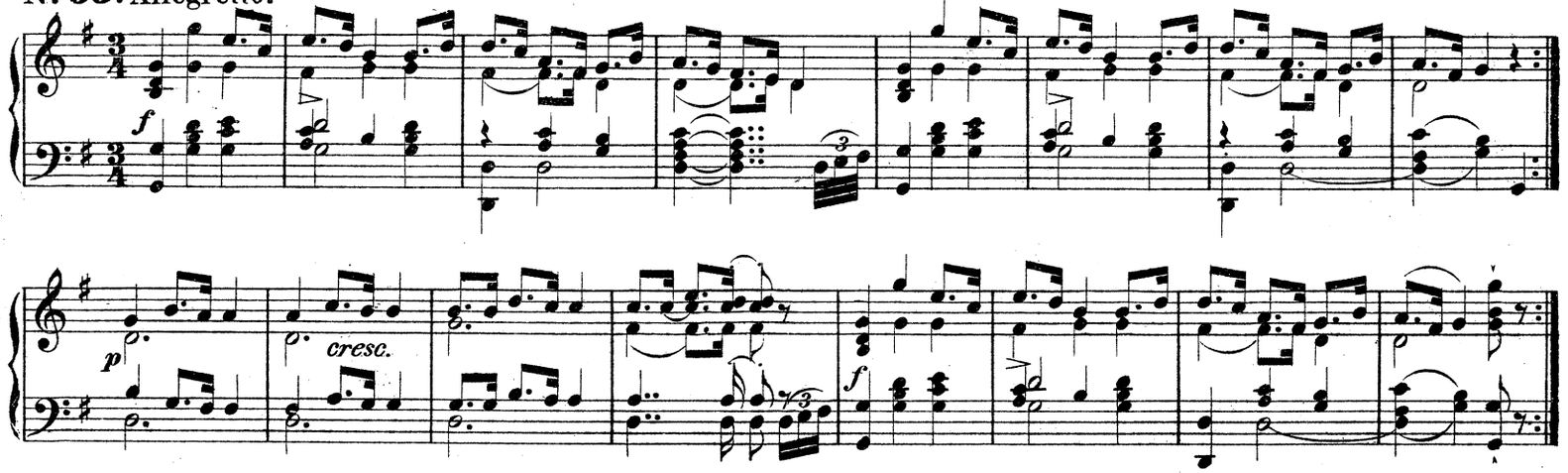

Nº 34. Allegretto.

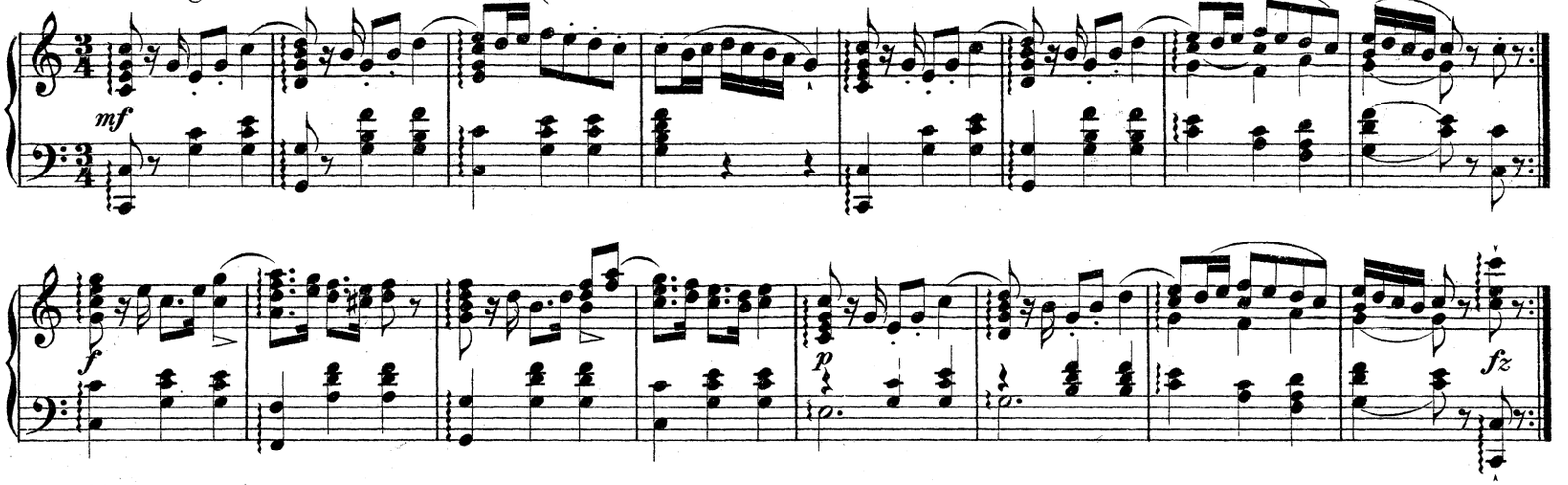

Nº 35. Allegretto.

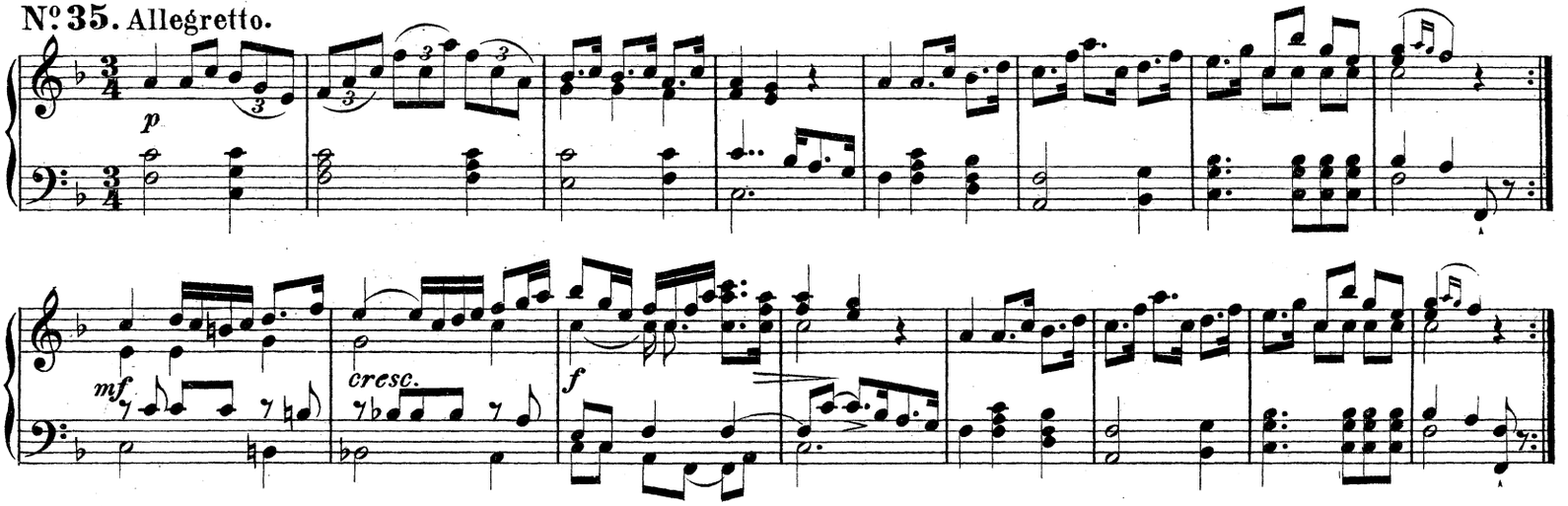

Nº 36. Allegretto.

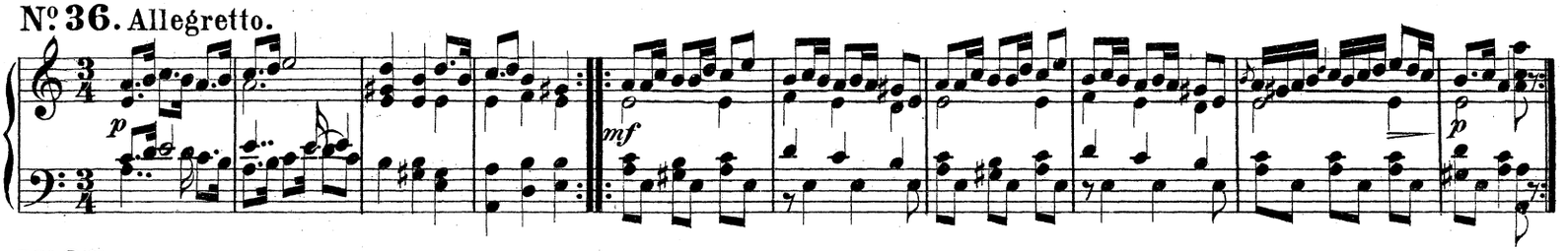

Nº 37. Allegretto.

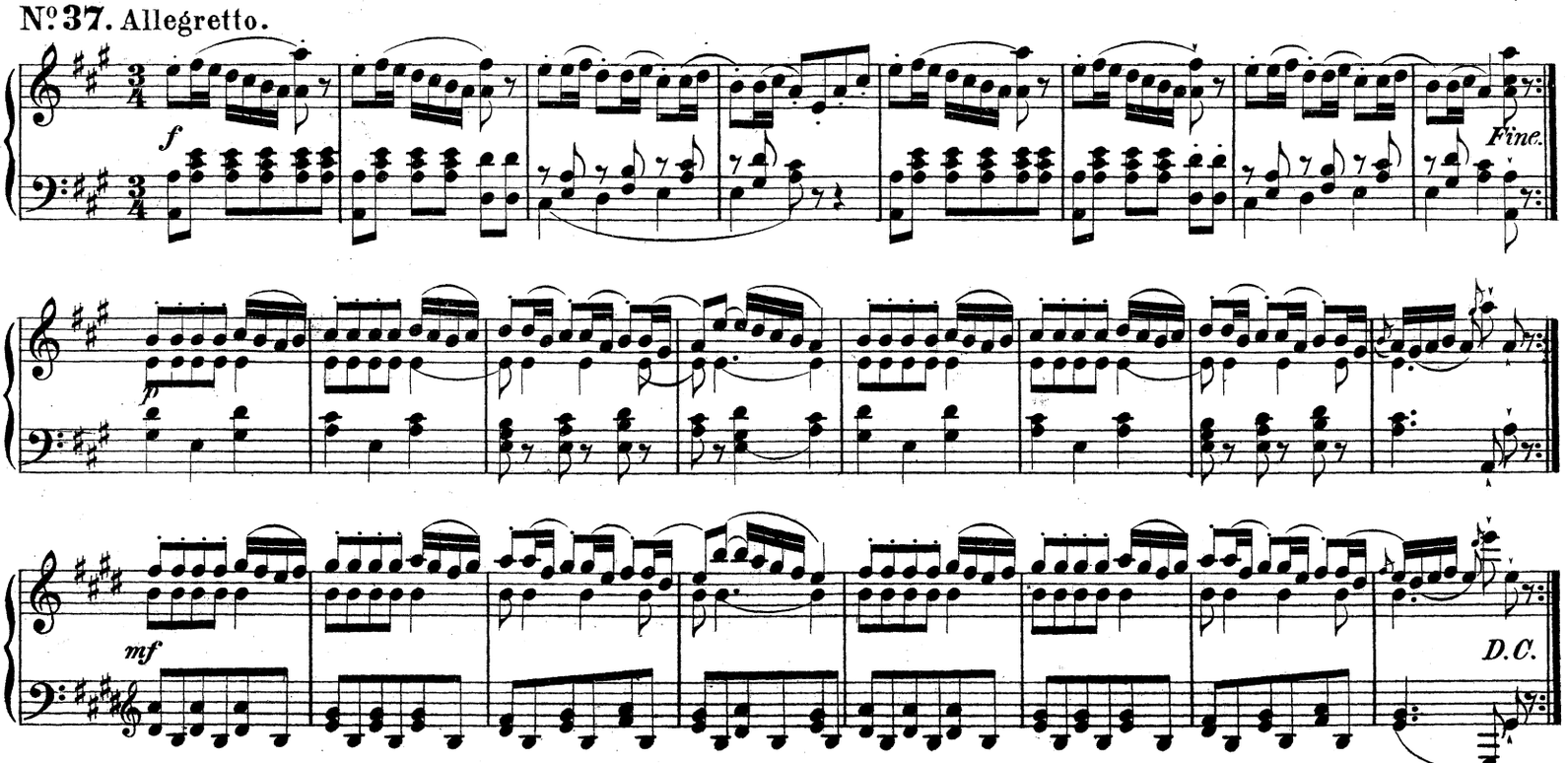

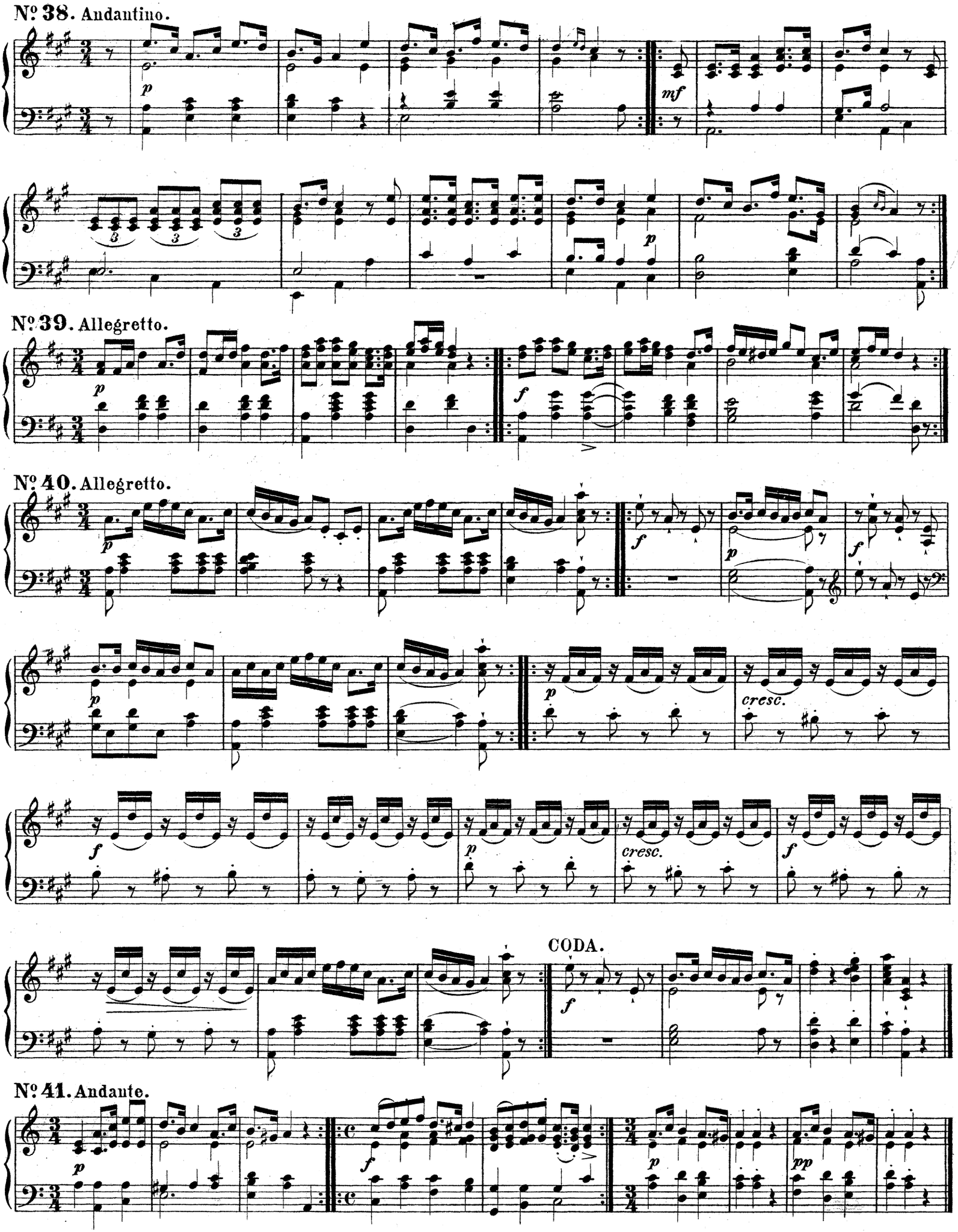
Nº 38. Andantino.
Nº 39. Allegretto.
Nº 40. Allegretto.
CODA.
Nº 41. Andante.

Nº 42. Allegretto.

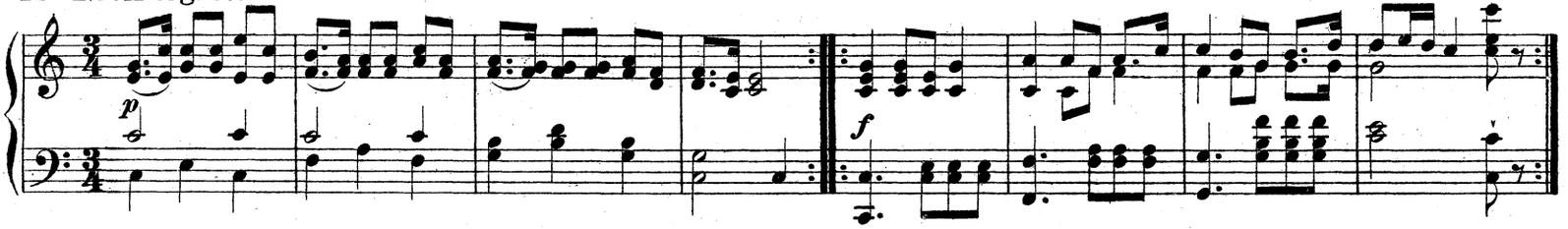

Nº 43. Allegretto.

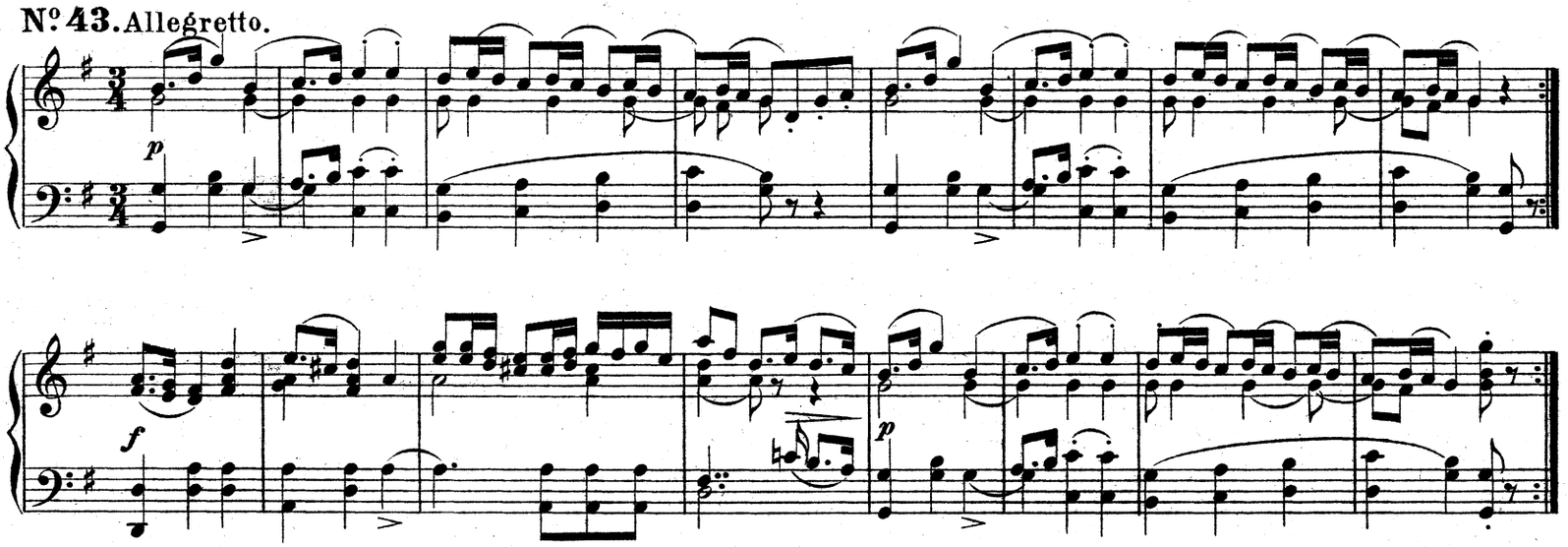

Nº 44. Allegretto.

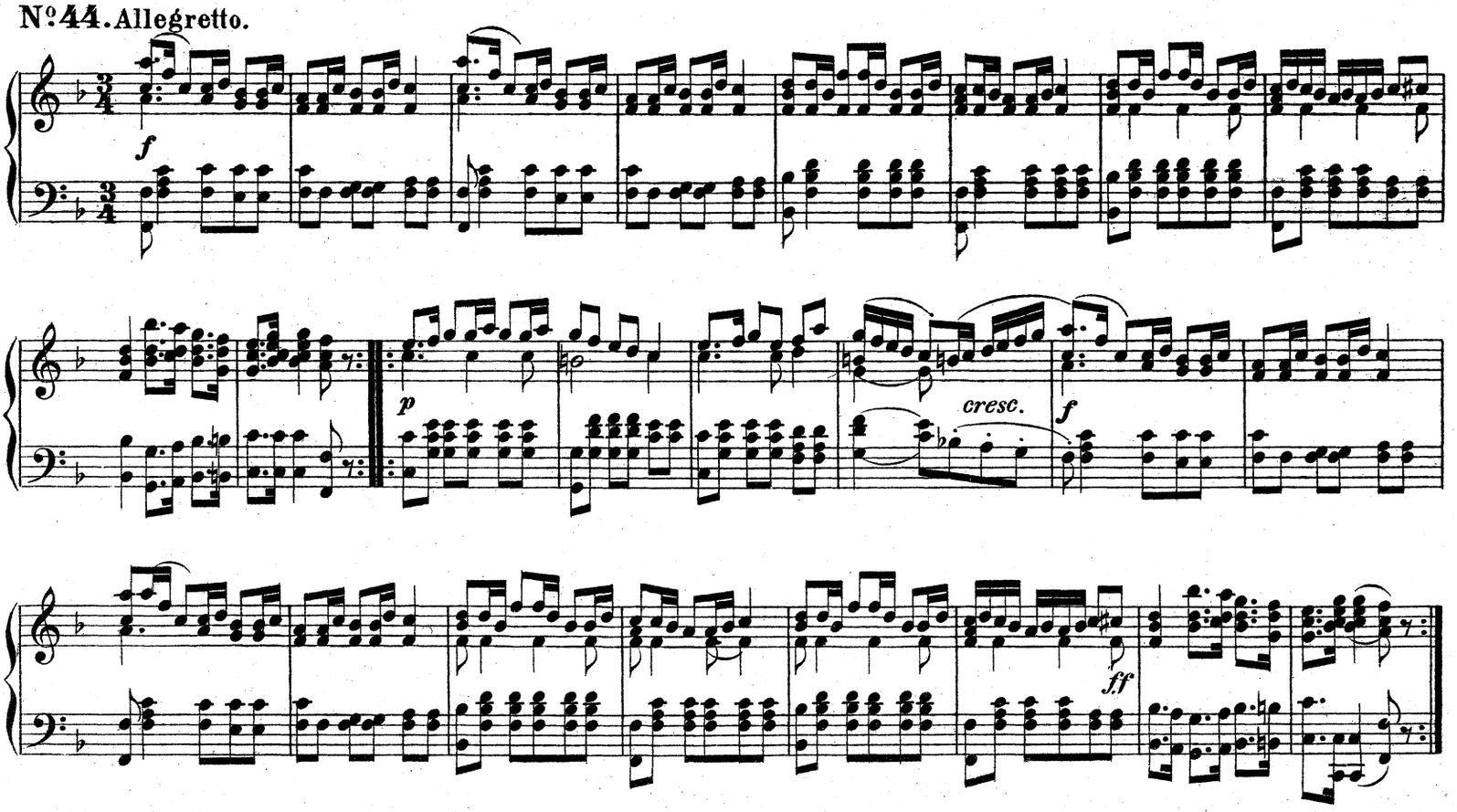

Nº 45. Allegretto.

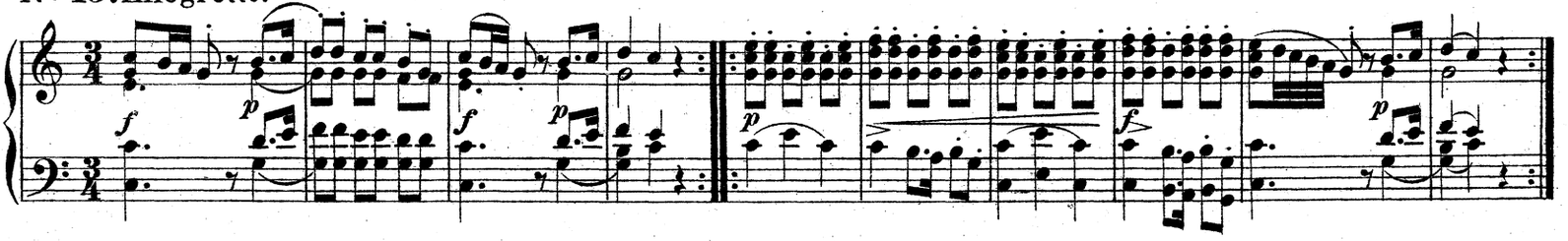

№ 46. Allegretto.

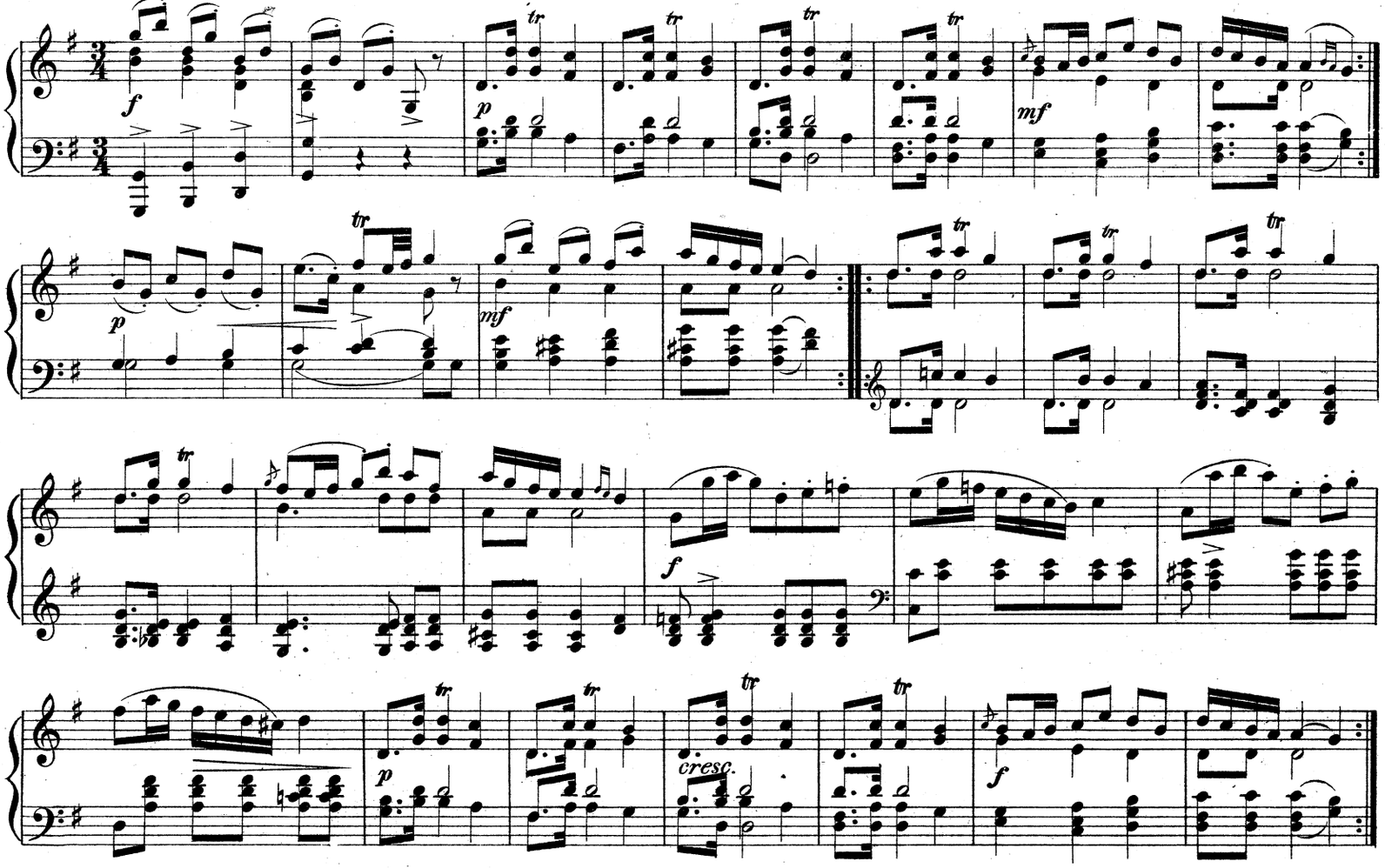

№ 47. Allegretto.

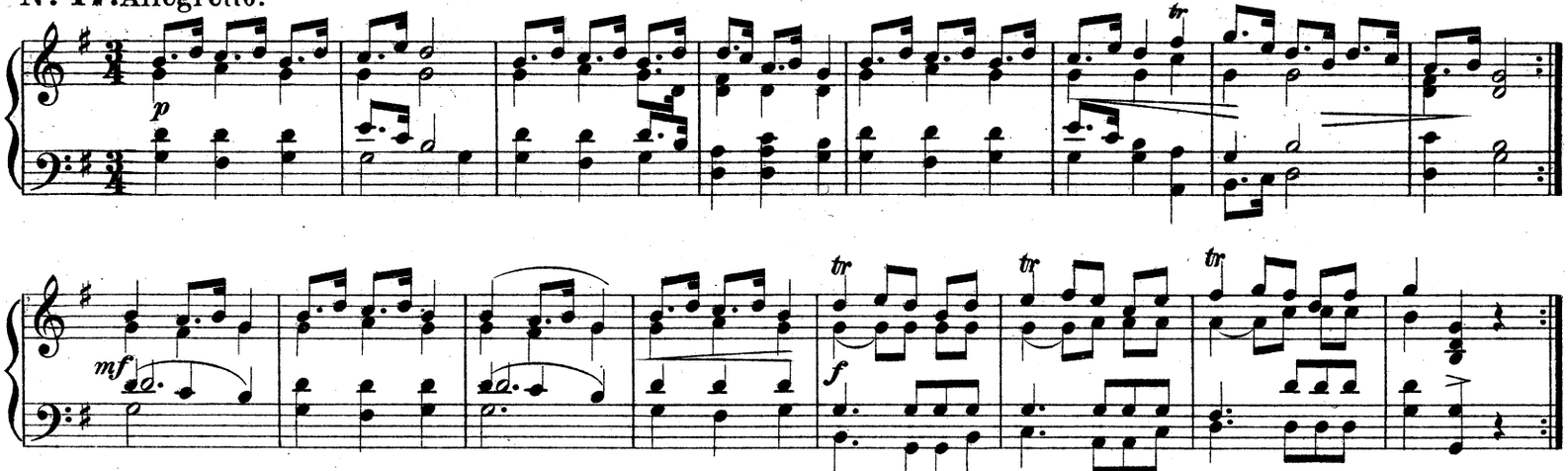

№ 48. Allegretto.

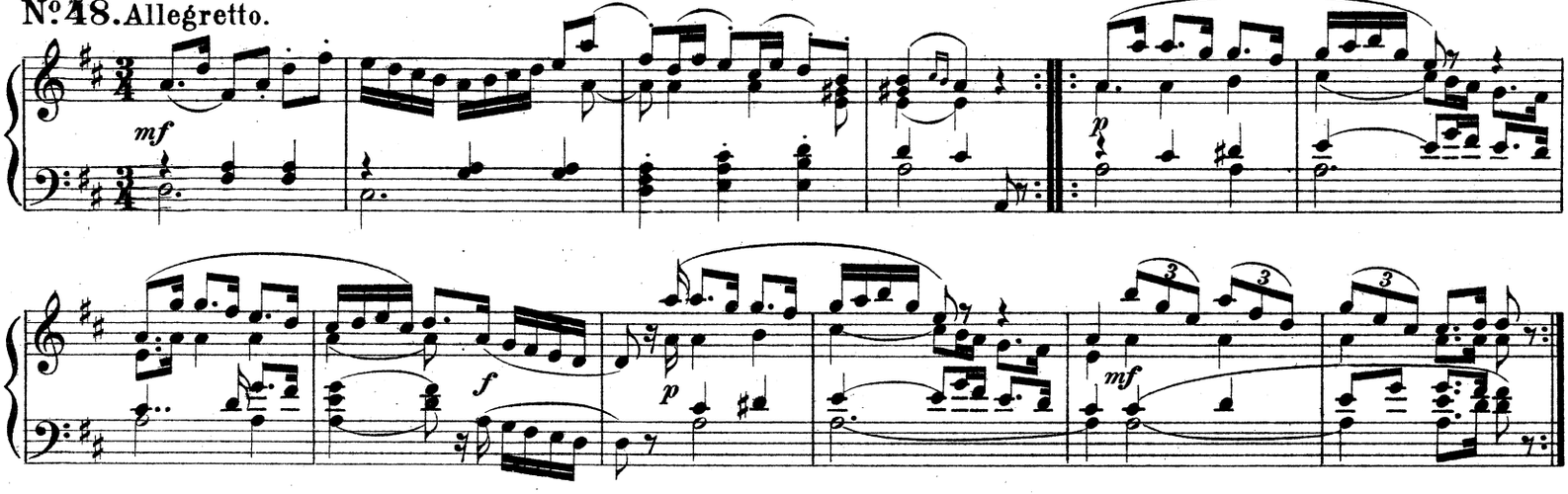

Nº 49. Allegretto.

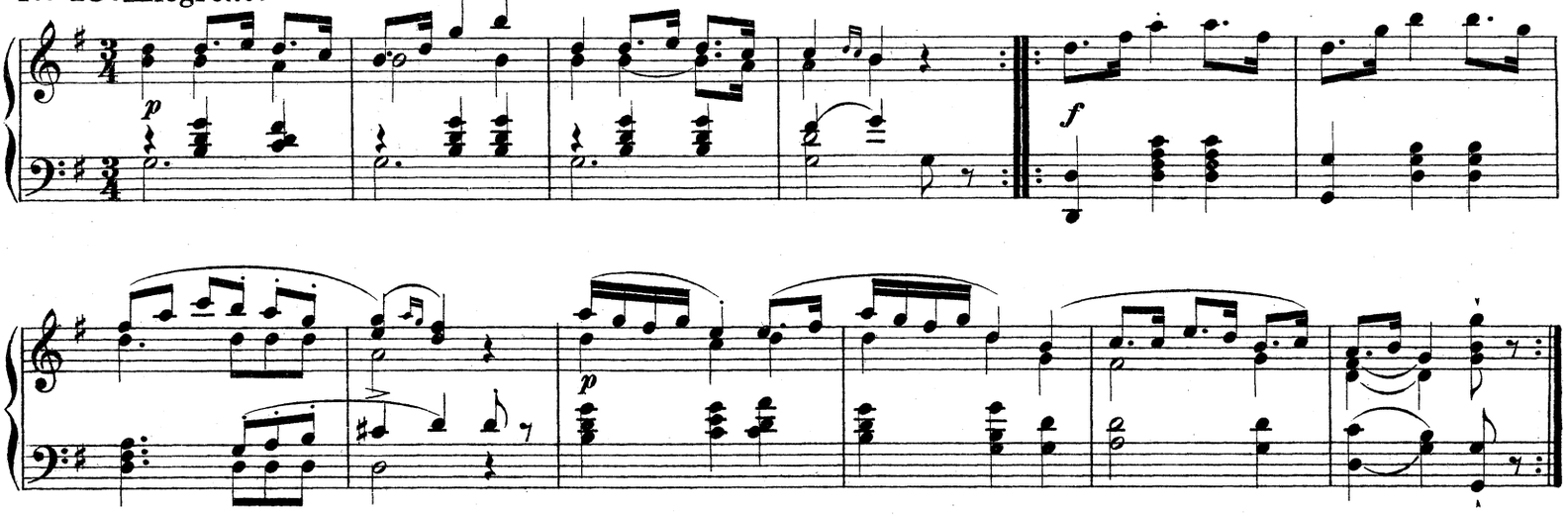

Nº 50. Allegretto.

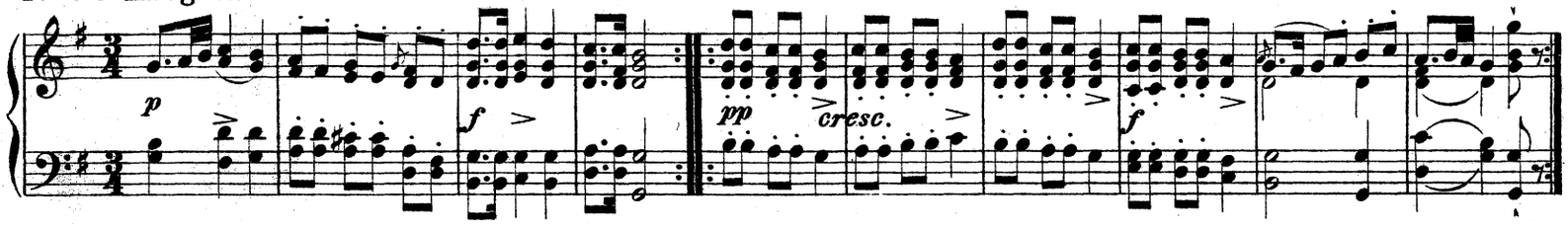

Nº 51. Allegretto.

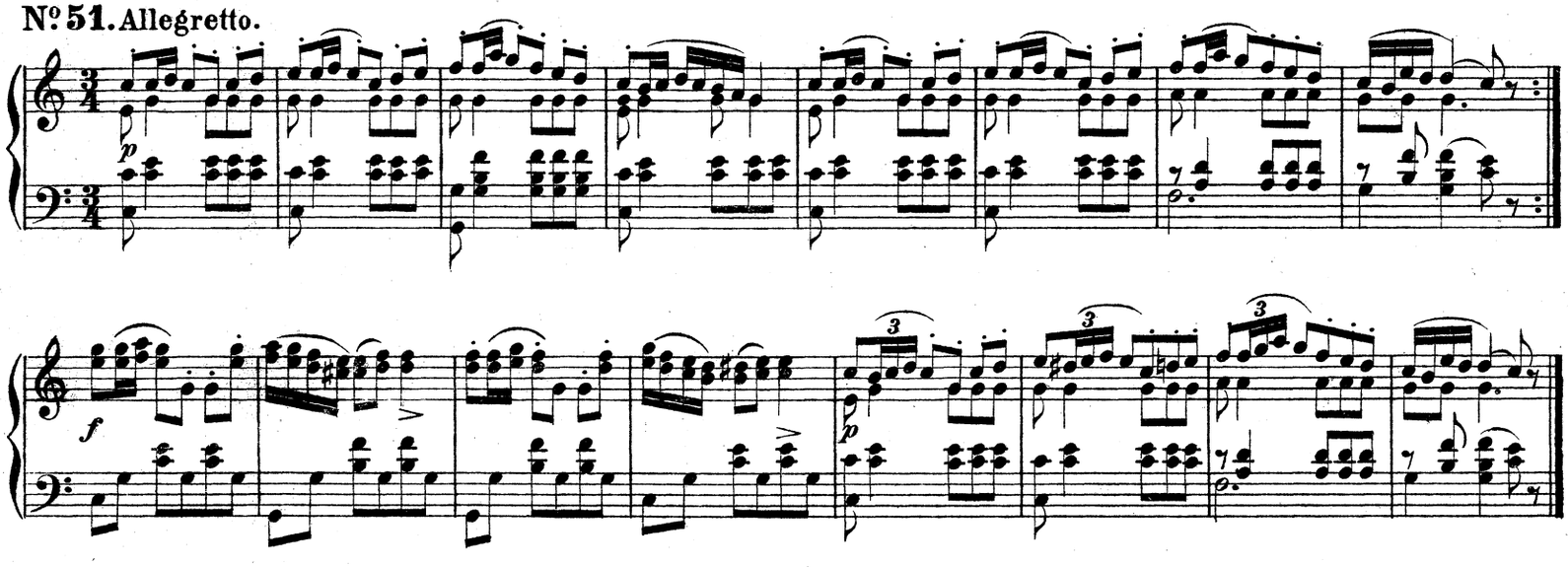

Nº 52. Andantino.

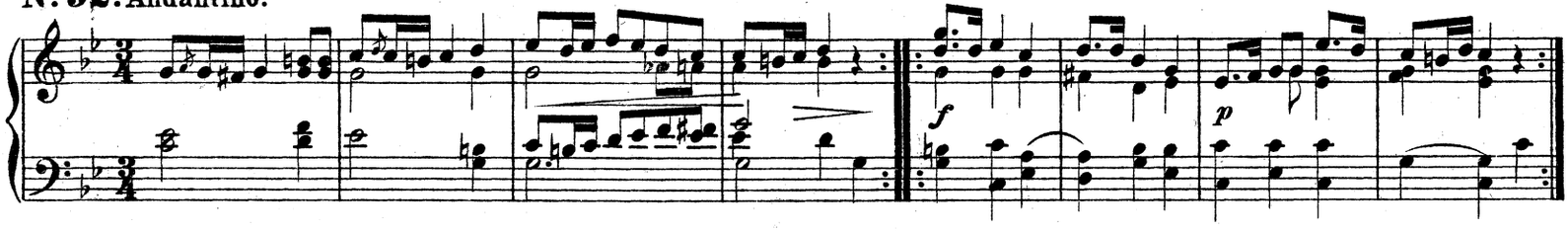

Nº 53. Allegretto.

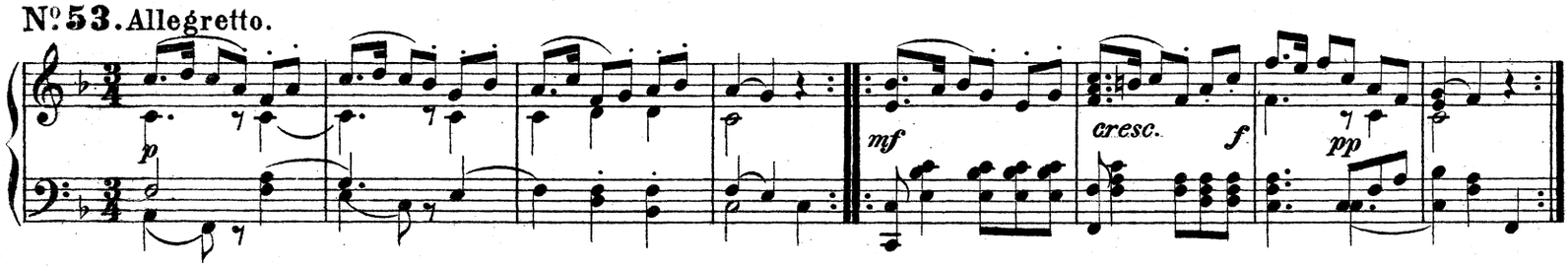

Nº 54. Allegretto.

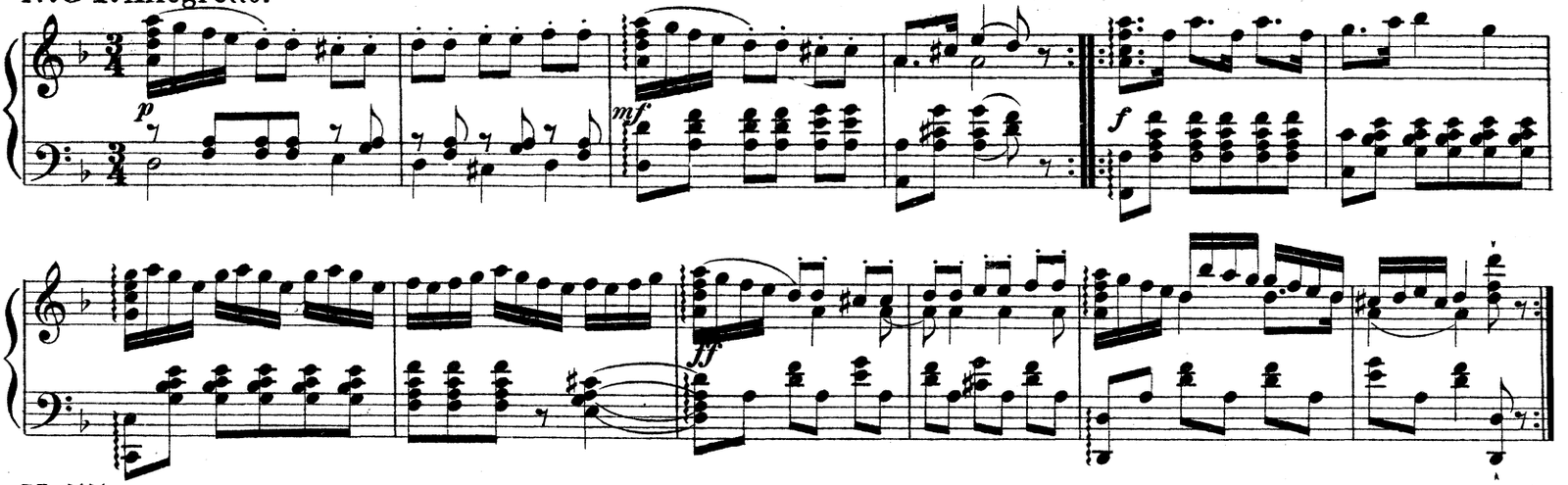

Nº 55. Andantino.

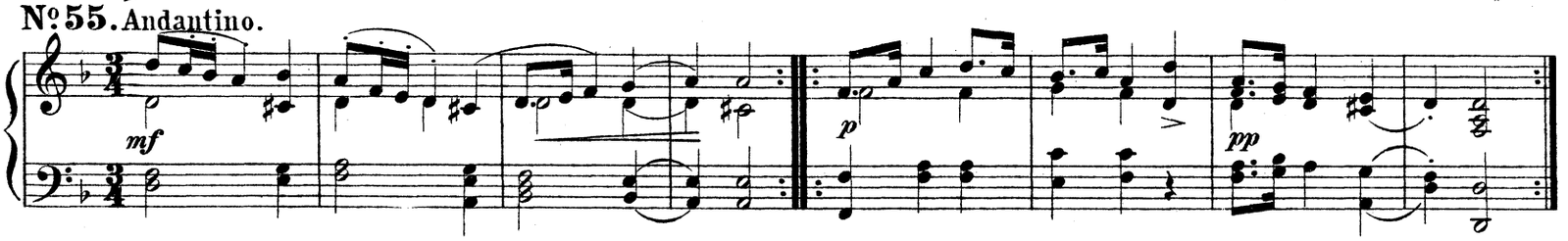

Nº 56. Andantino.

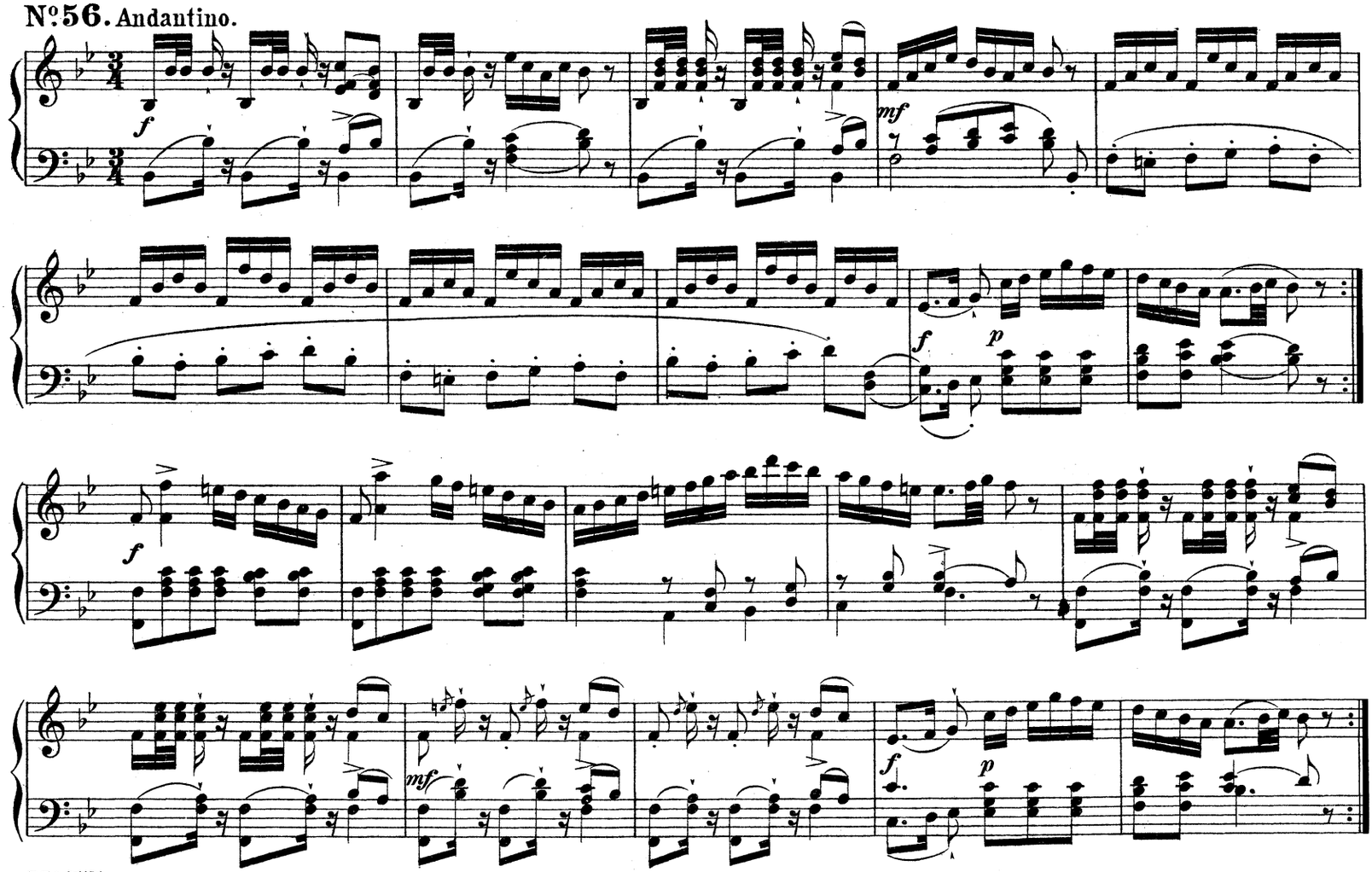

Nº 57. Allegretto.

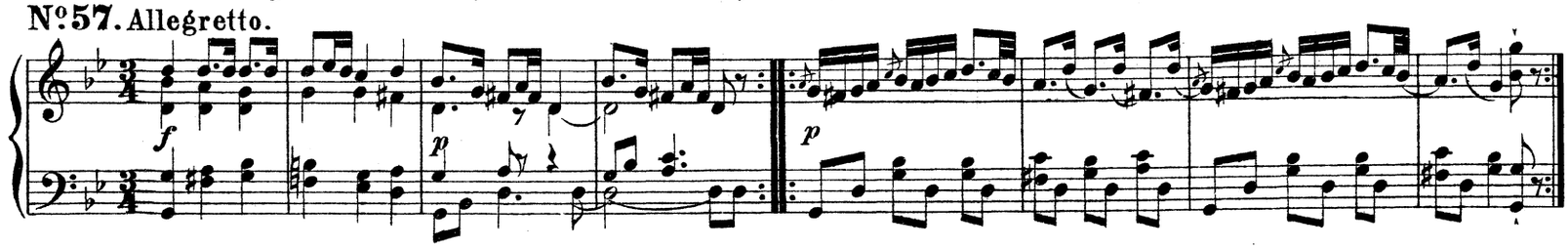

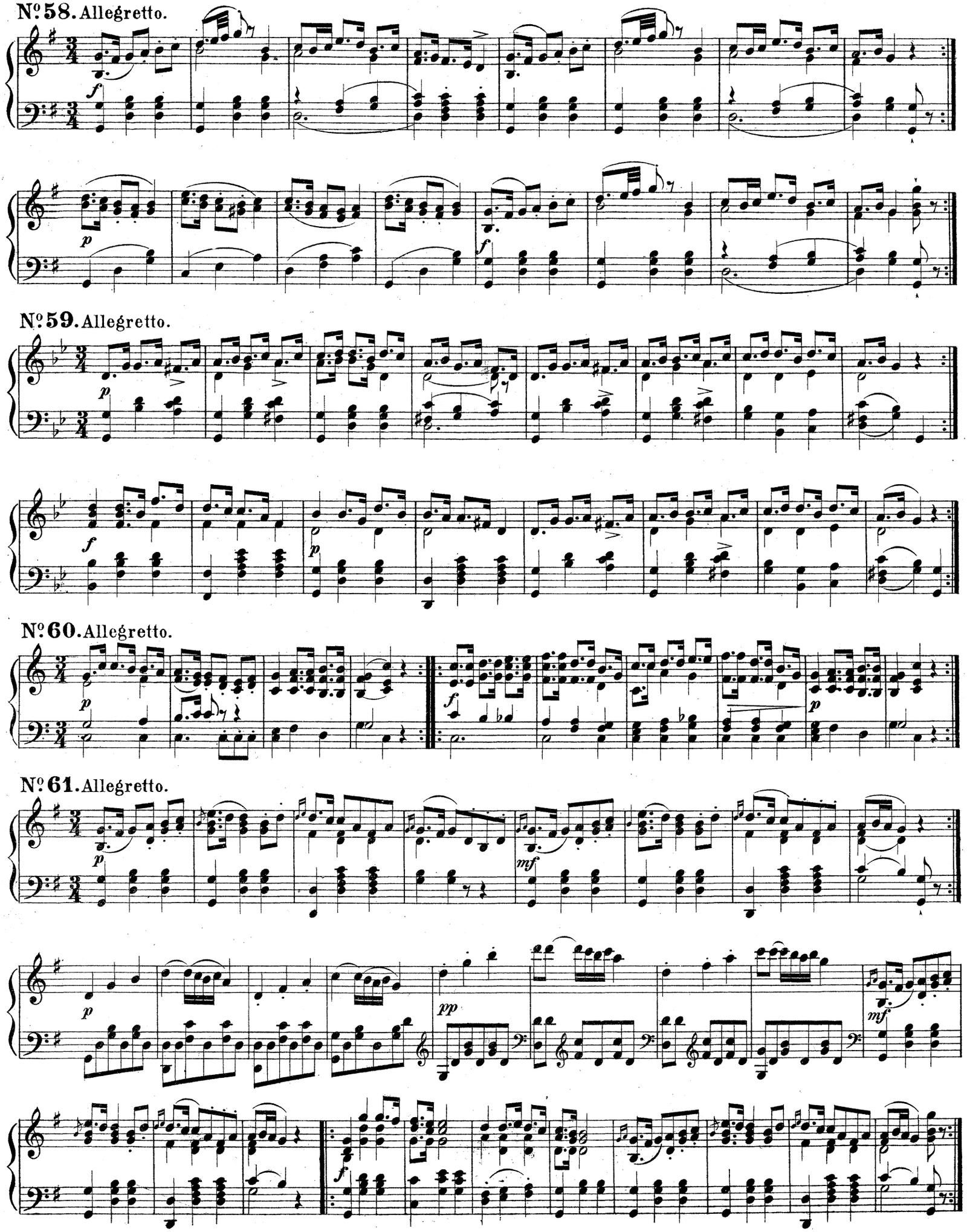
Nº 58. Allegretto.
Nº 59. Allegretto.
Nº 60. Allegretto.
Nº 61. Allegretto.

Nº 62. Allegretto.

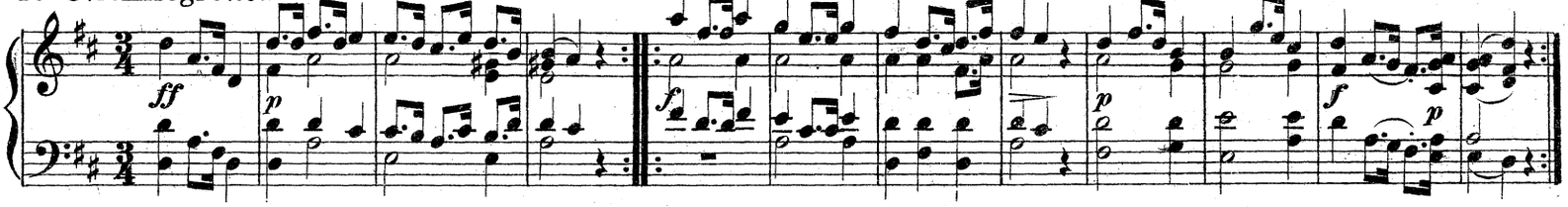

Nº 63. Allegretto.

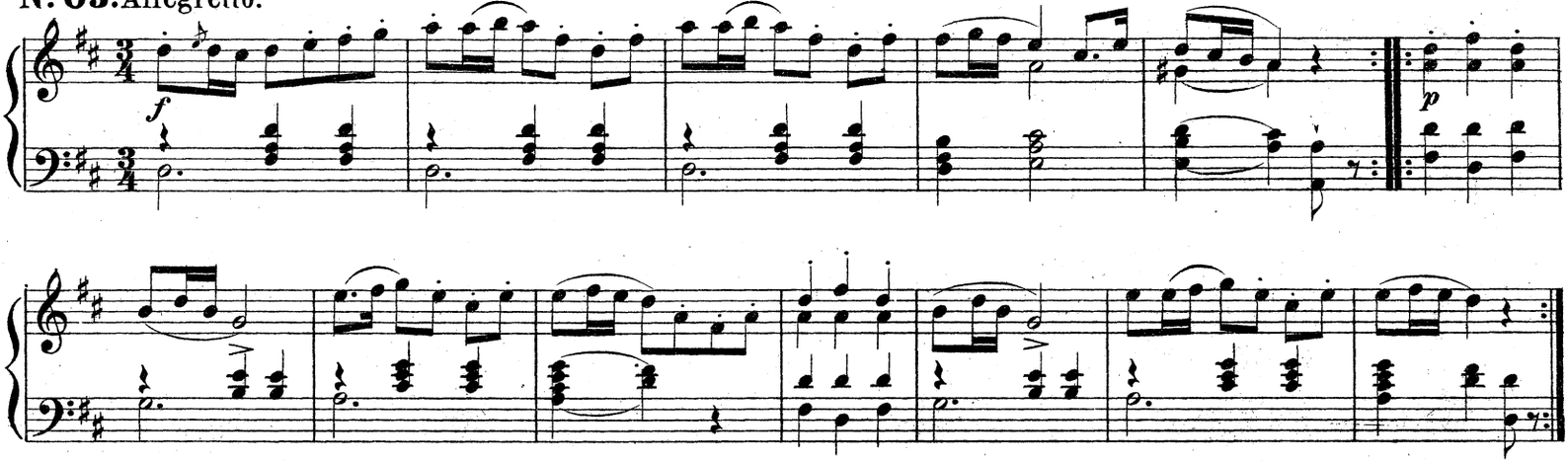

Nº 64. Allegretto.

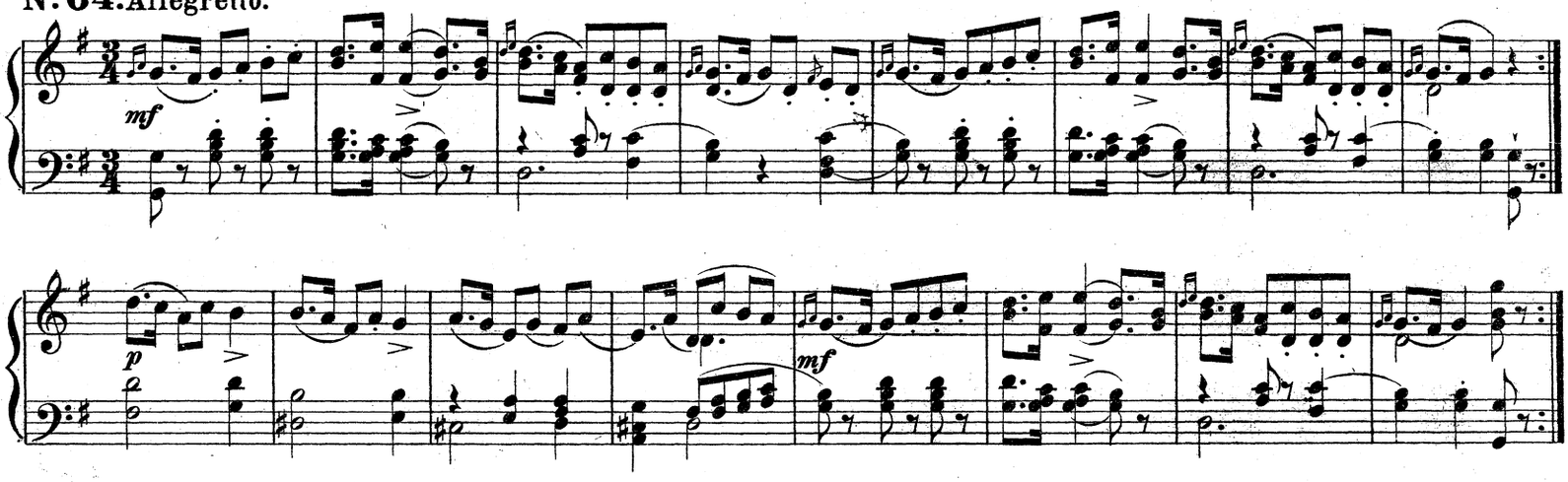

Nº 65. Allegretto.

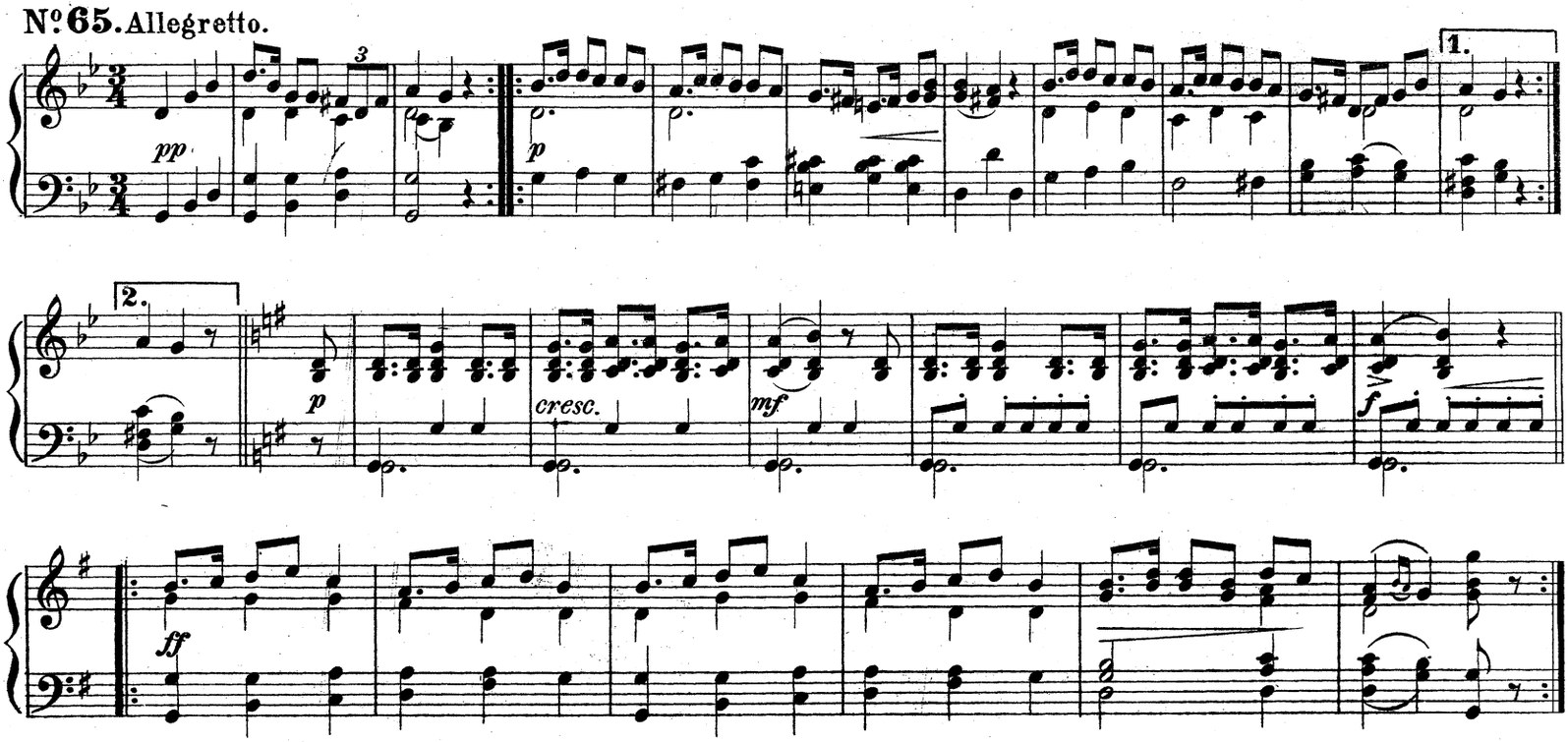

№ 66. Andantino.

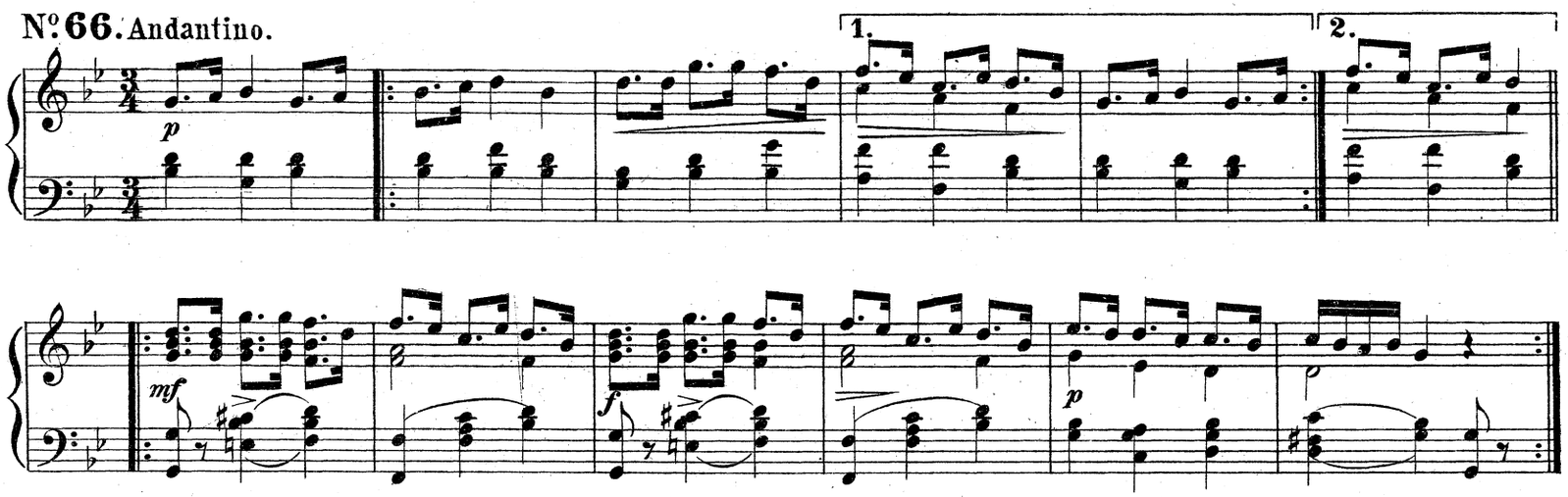

№ 67. Allegretto.

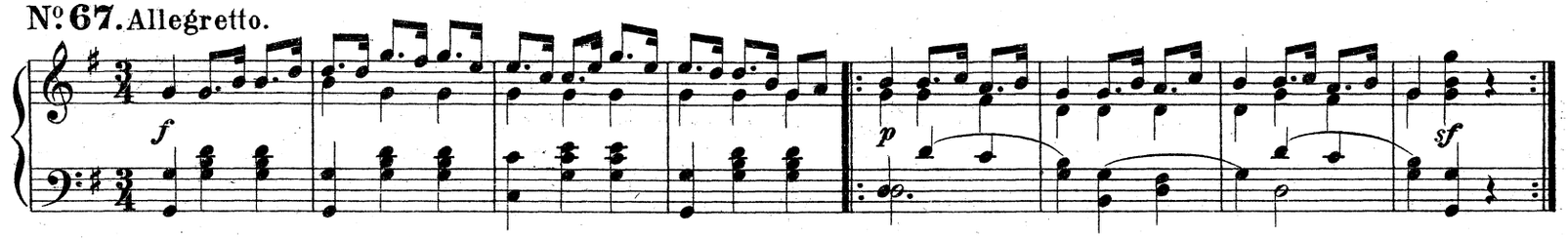

№ 68. Allegretto.

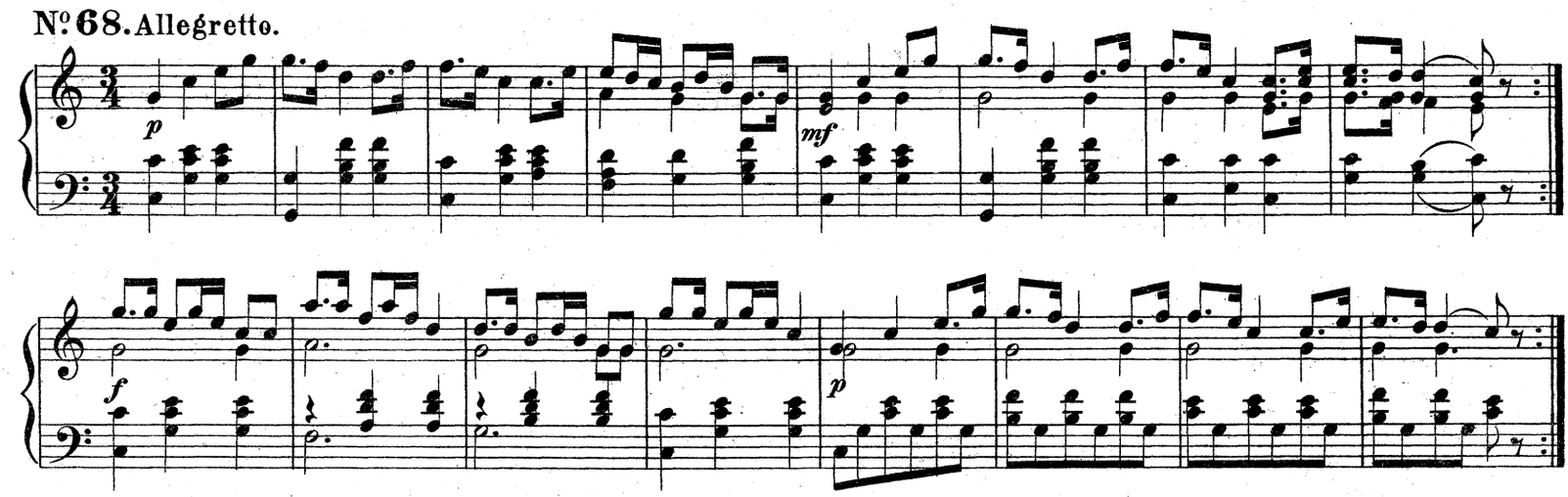

№ 69. Allegretto.

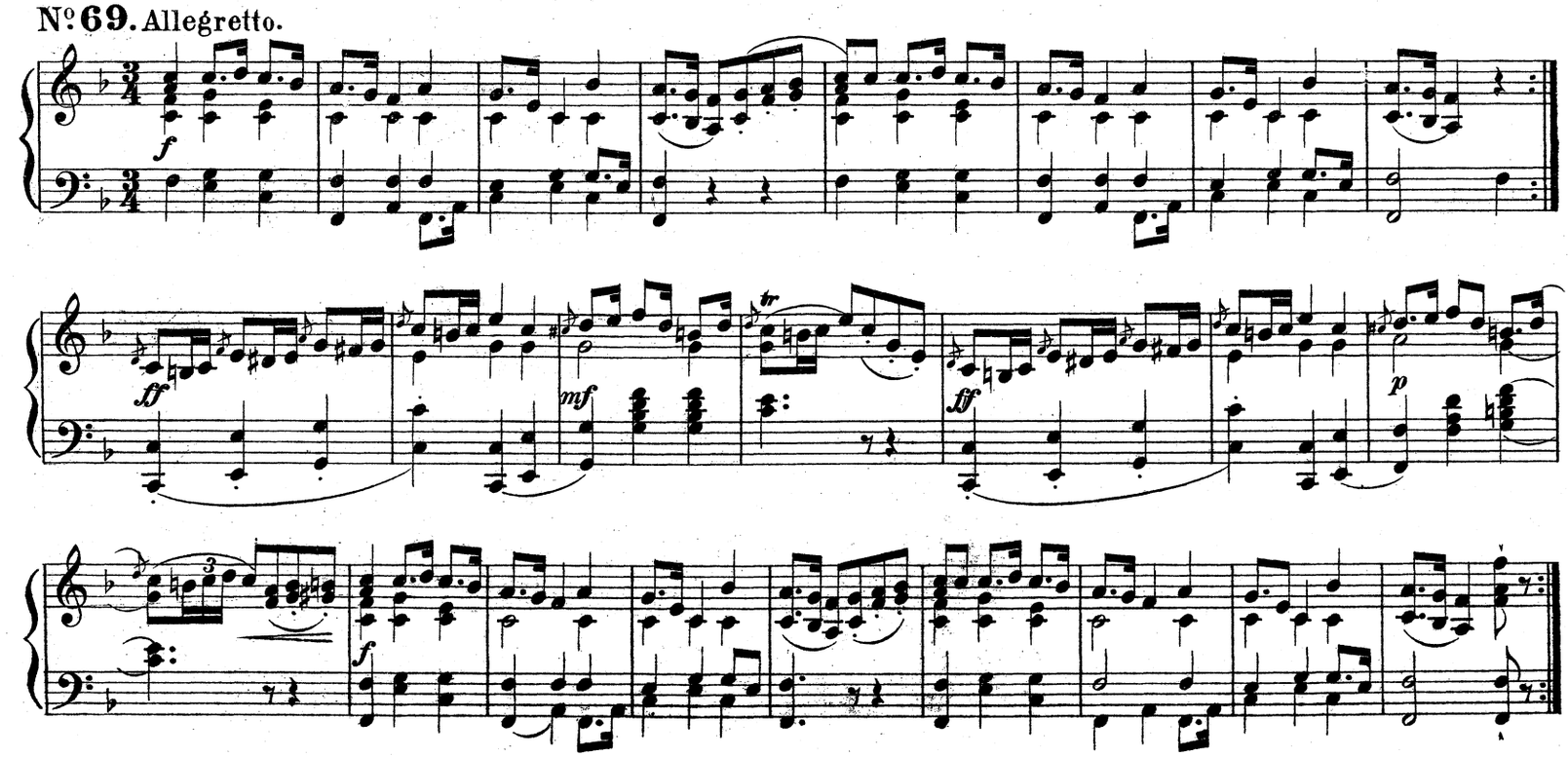

Nº 70. Andantino.

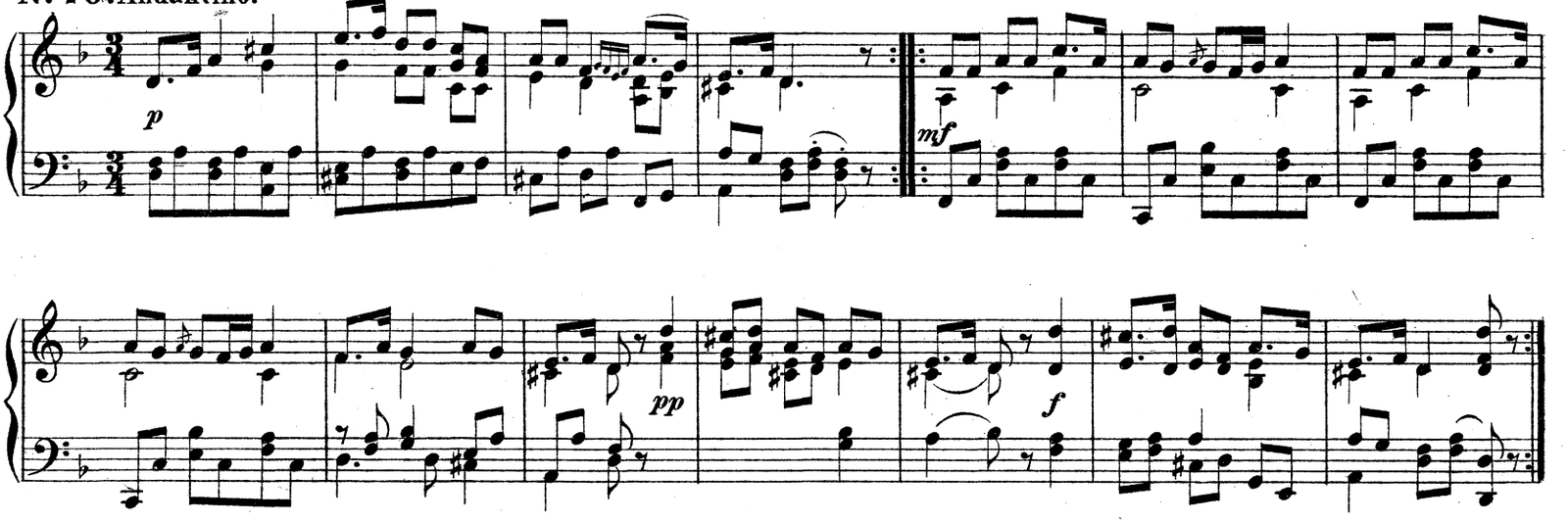

Nº 71. Andantino.

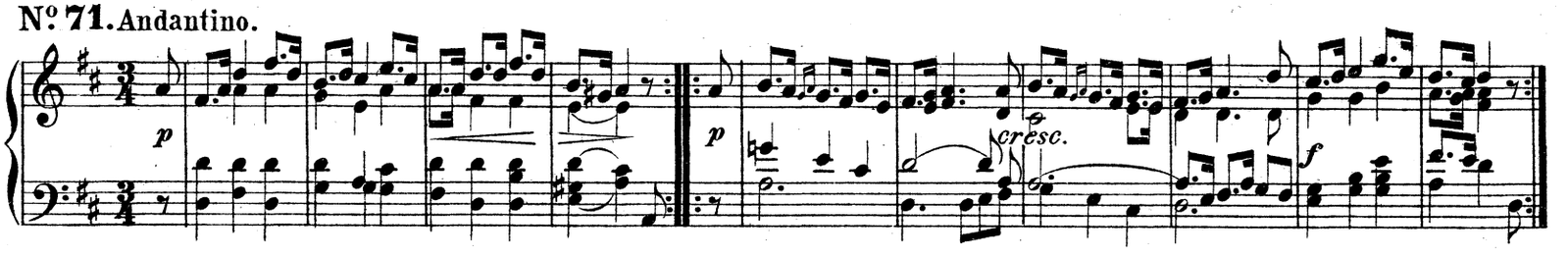

Nº 72. Allegretto.

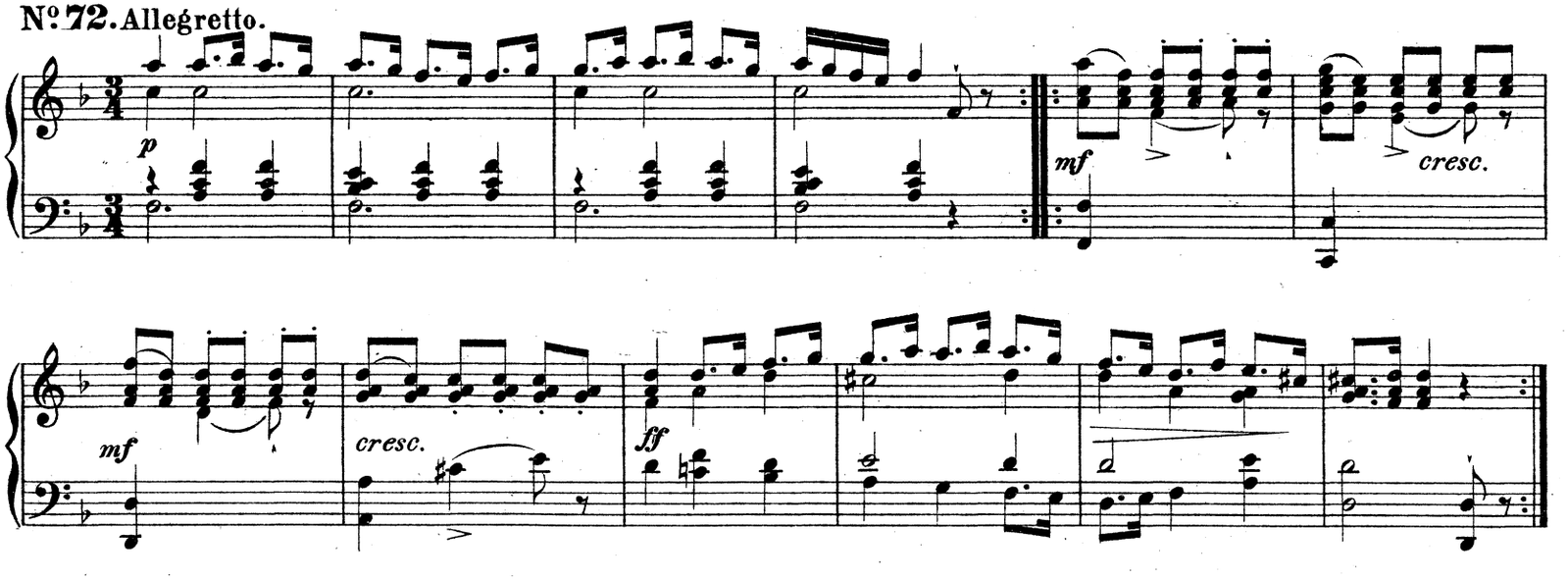

Nº 73. Allegretto.

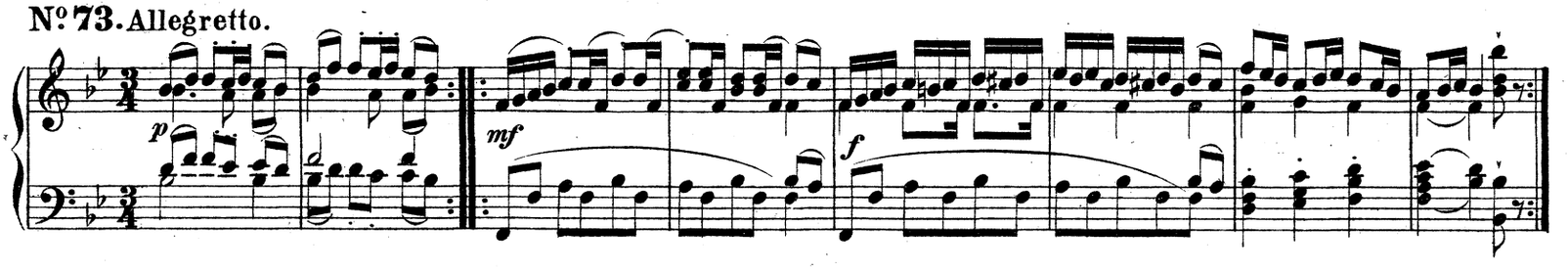

Nº 74. Allegretto.

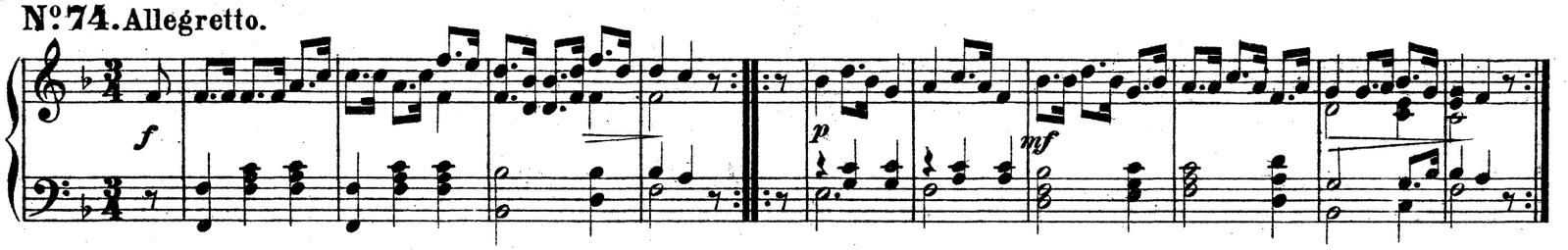

Nº 75. Allegretto.

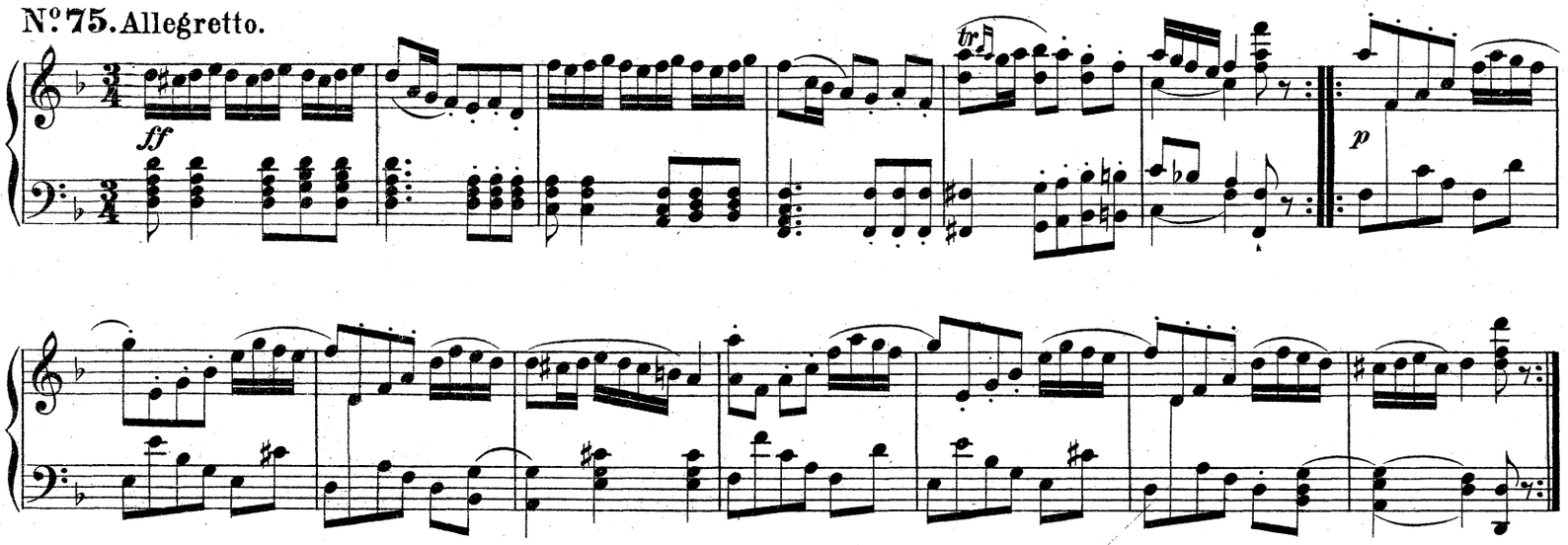

Nº 76. Allegretto.

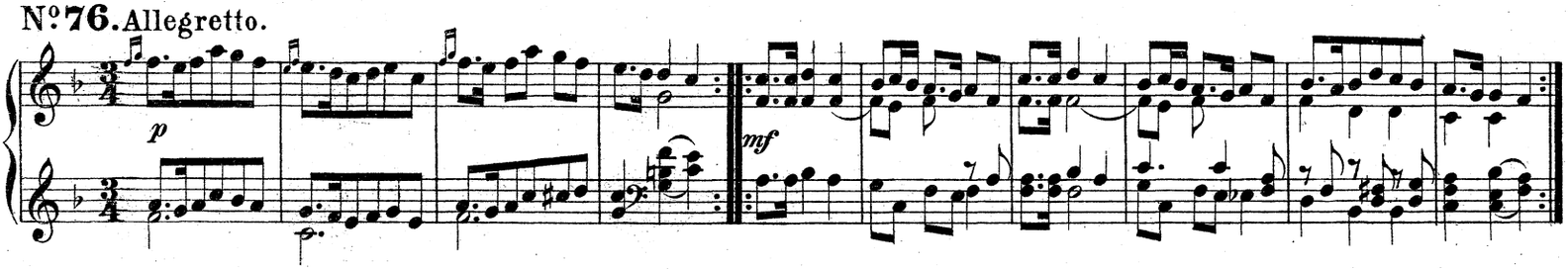

Nº 77. Allegretto.

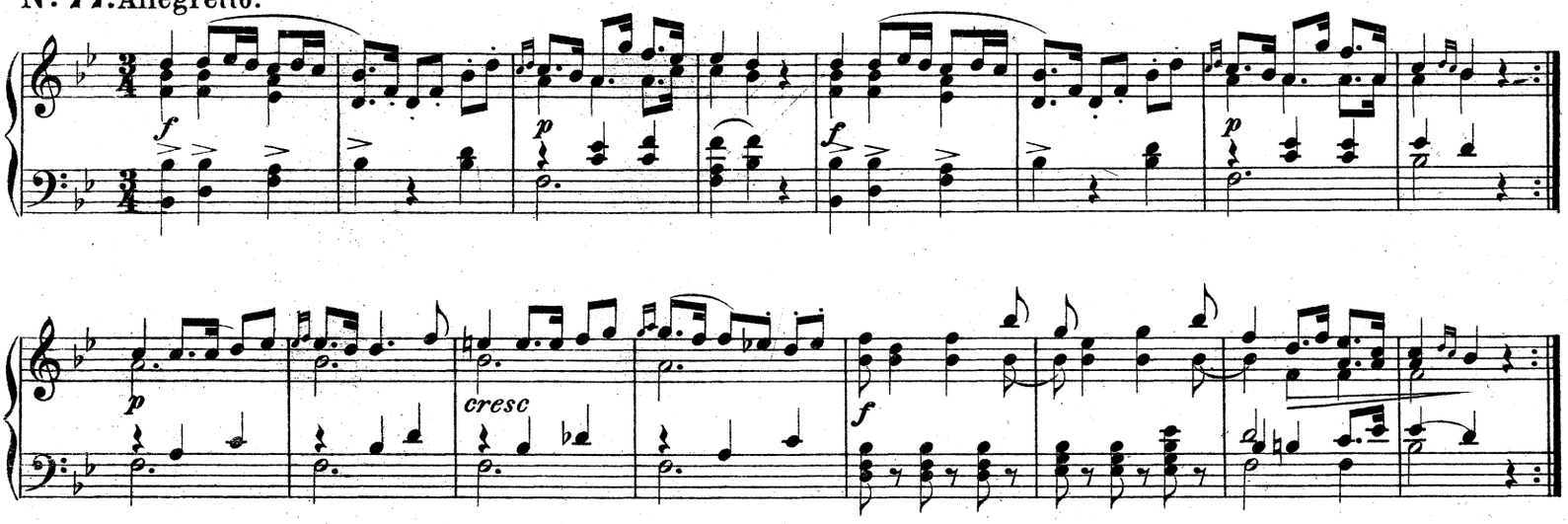

Nº 78. Andantino.

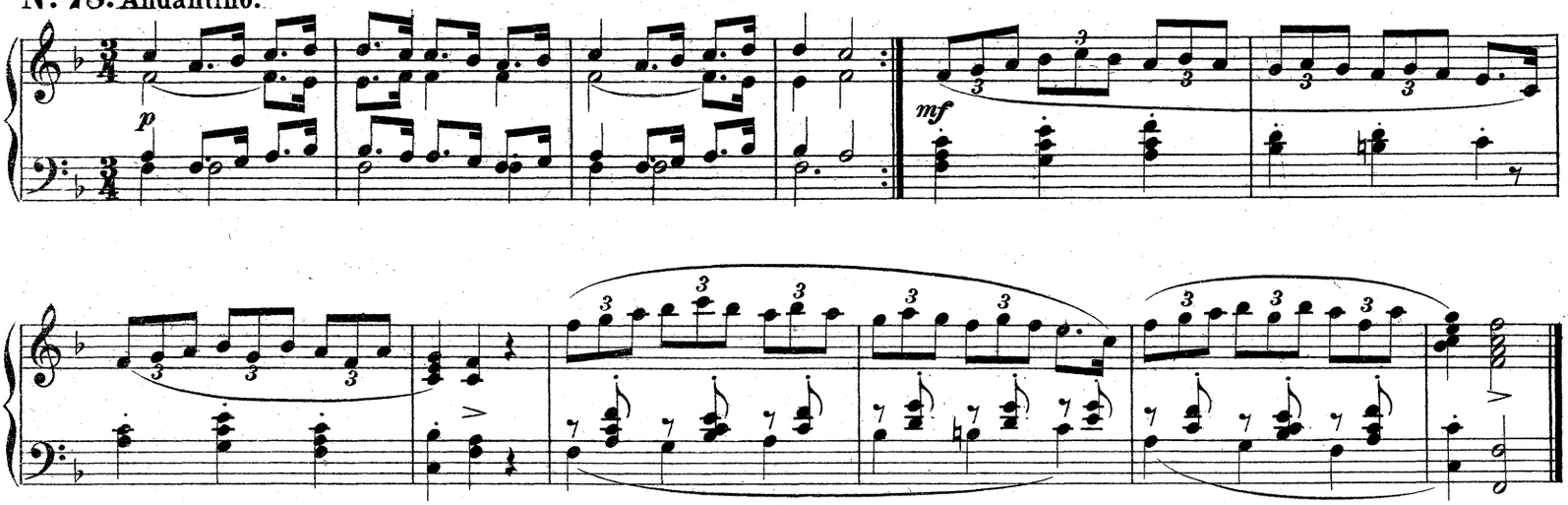

Nº 79. Allegretto.

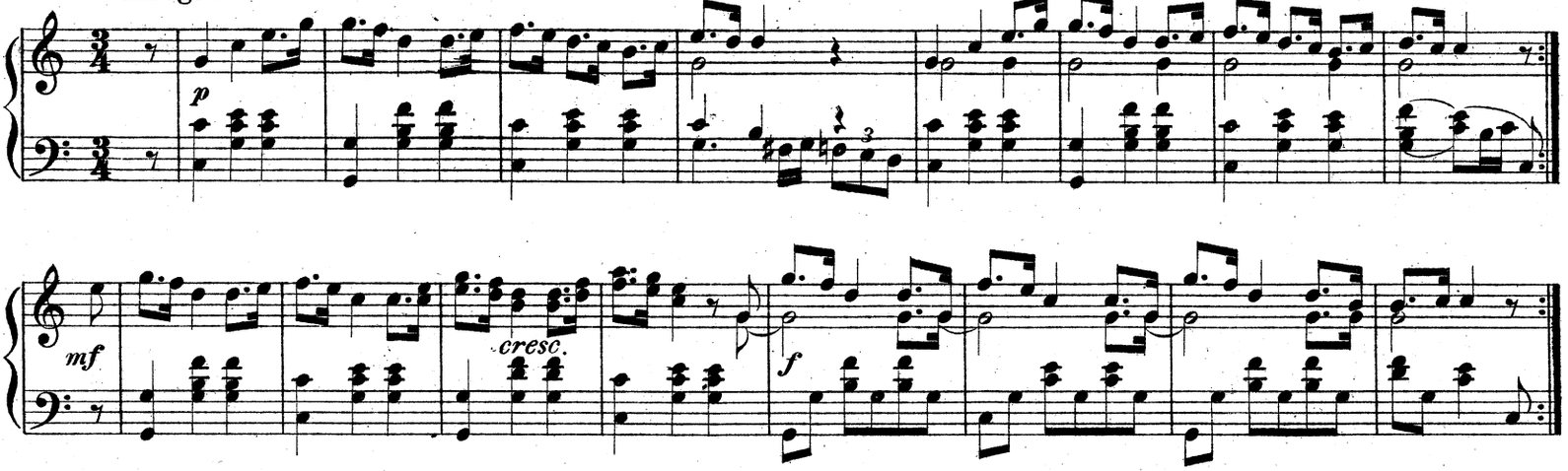

Nº 80. Allegretto.

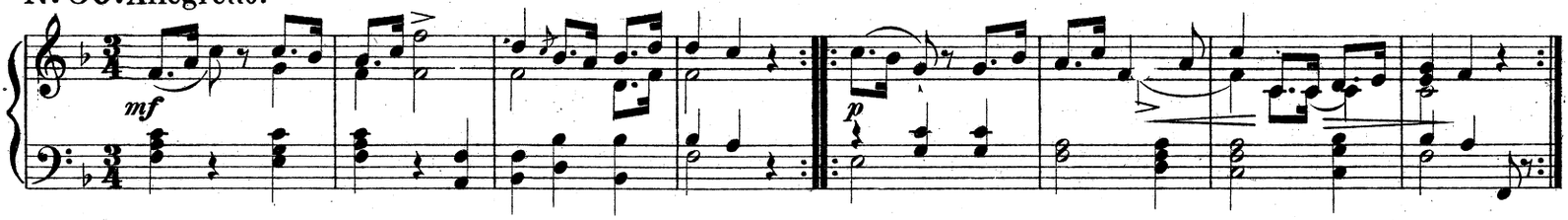

Nº 81. Andante.

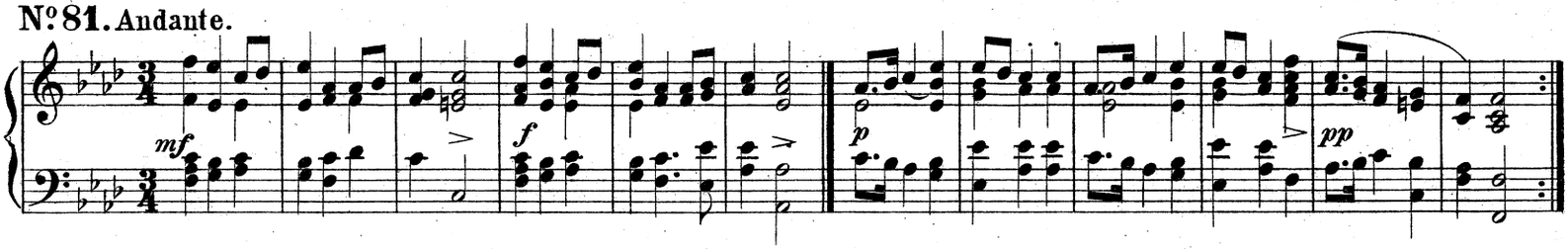

Nº 82. Allegretto.

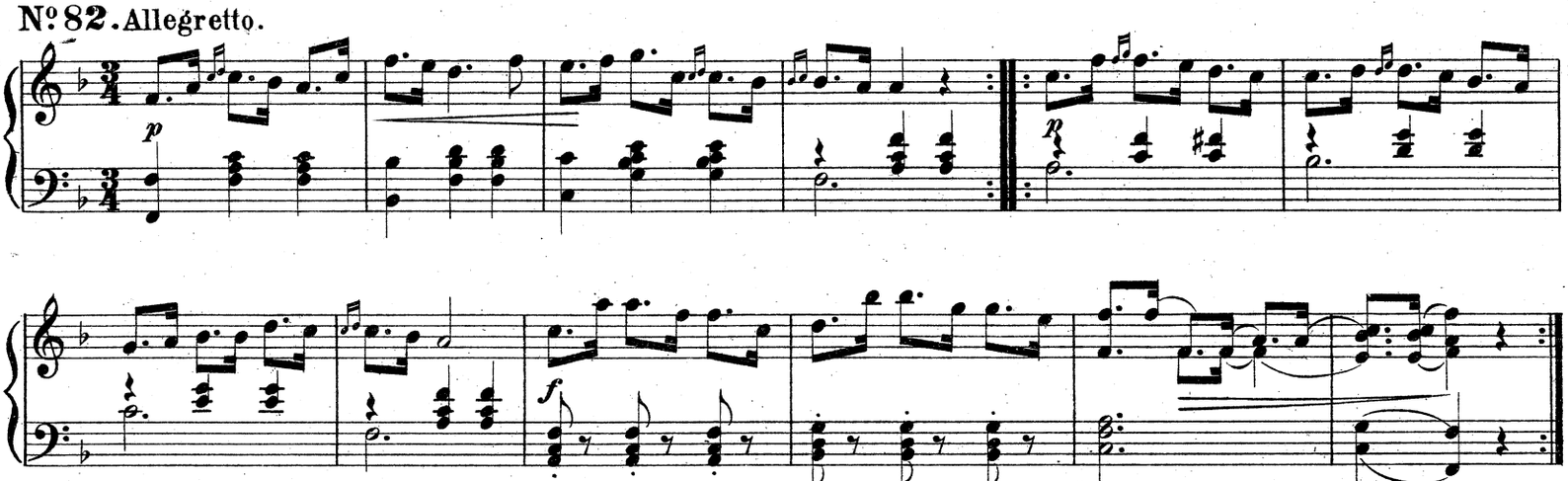

Nº 83. Andantino.

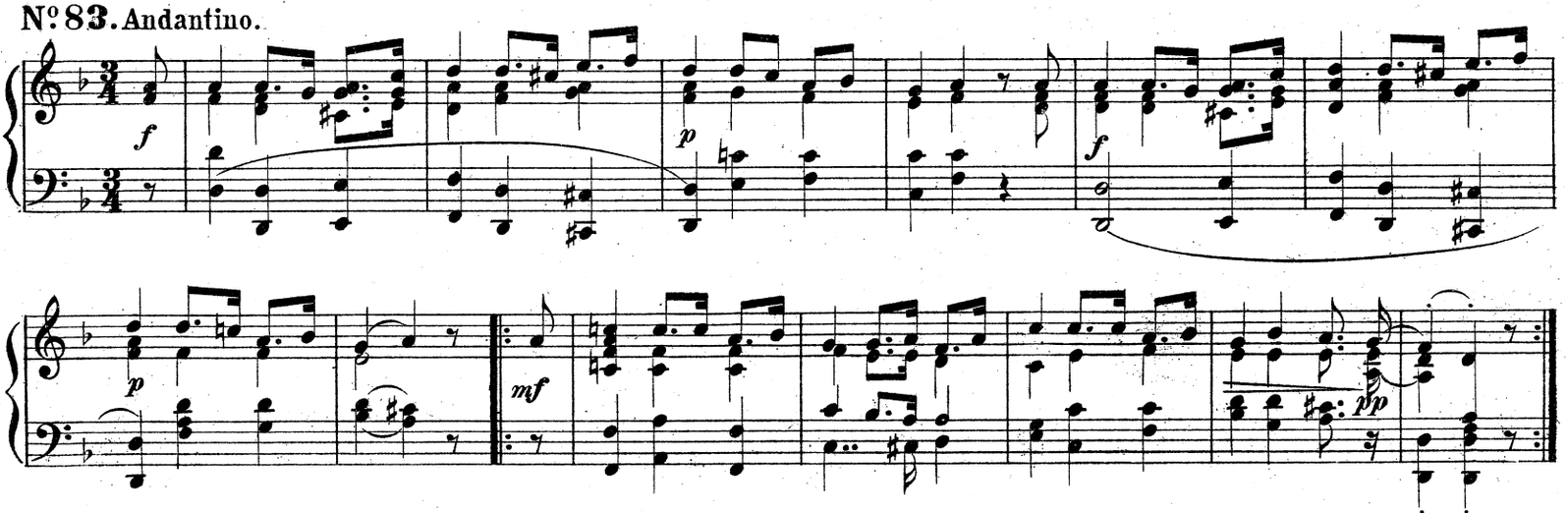

Nº 84. Allegretto.

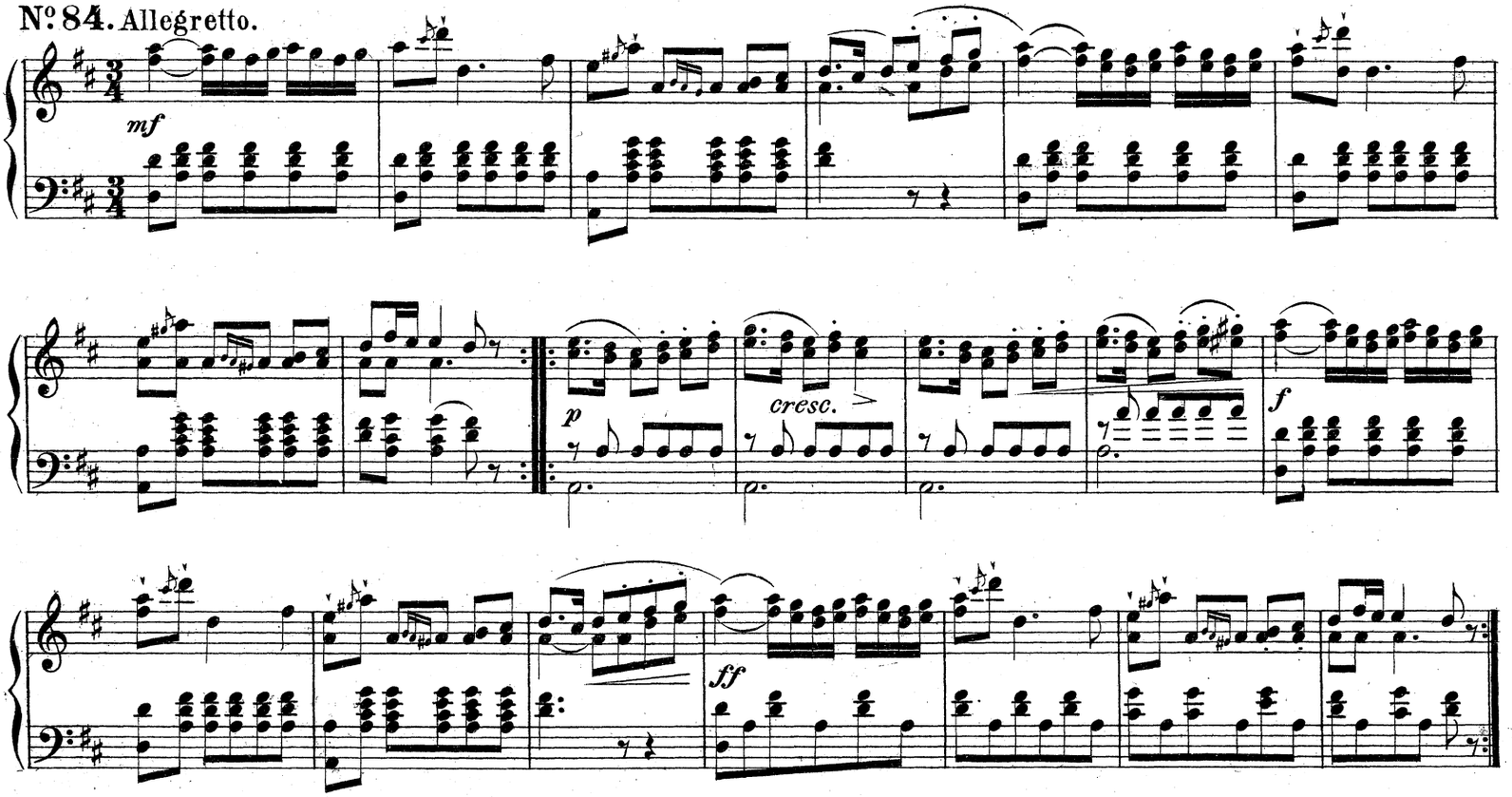

Nº 85. Andantino.

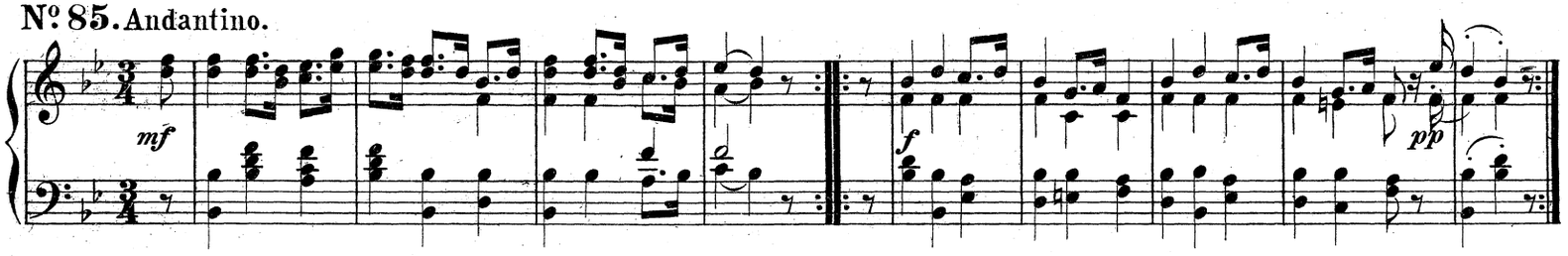

Nº 86. Andantino.

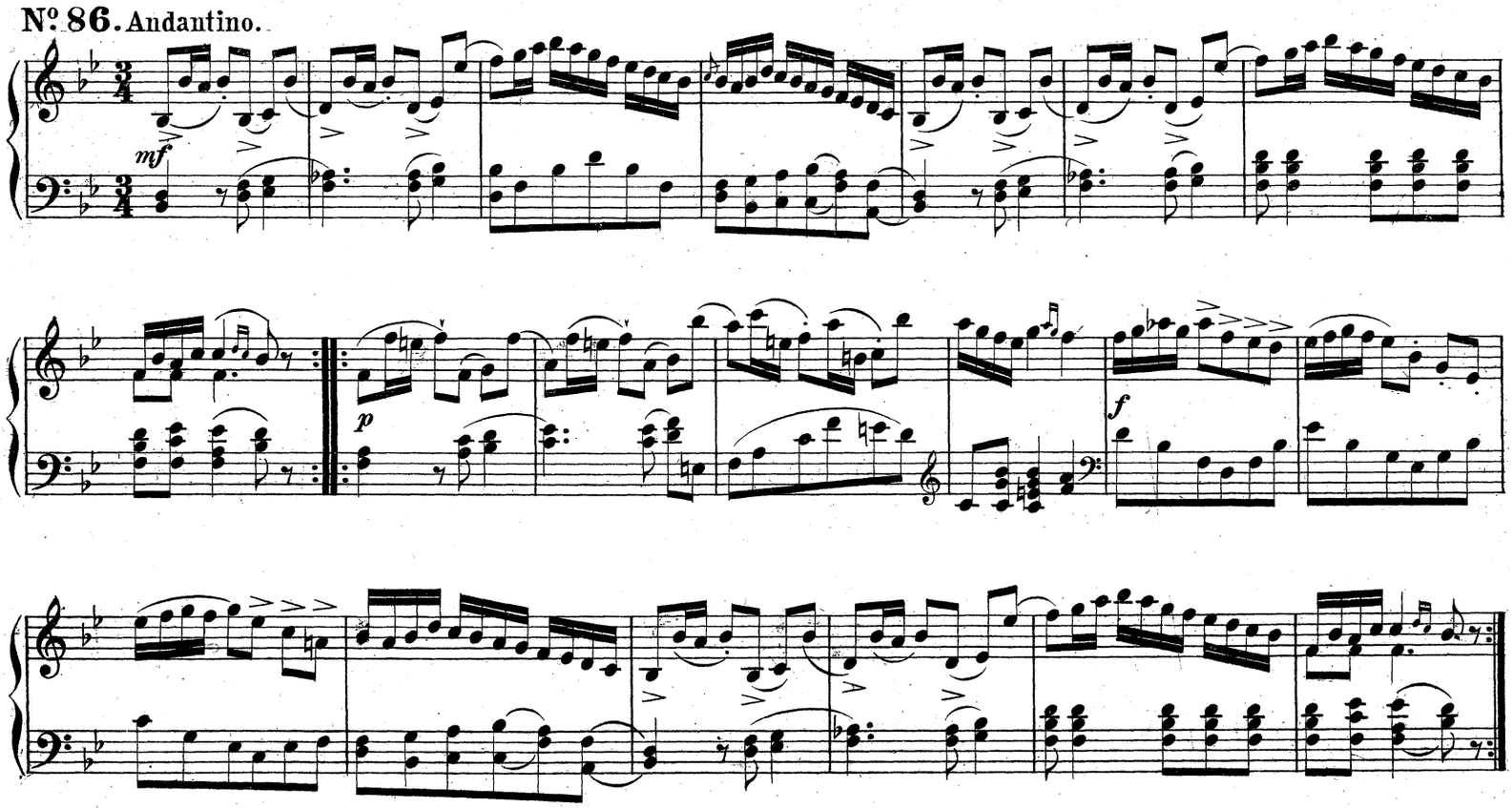

Nº 87. Andantino.

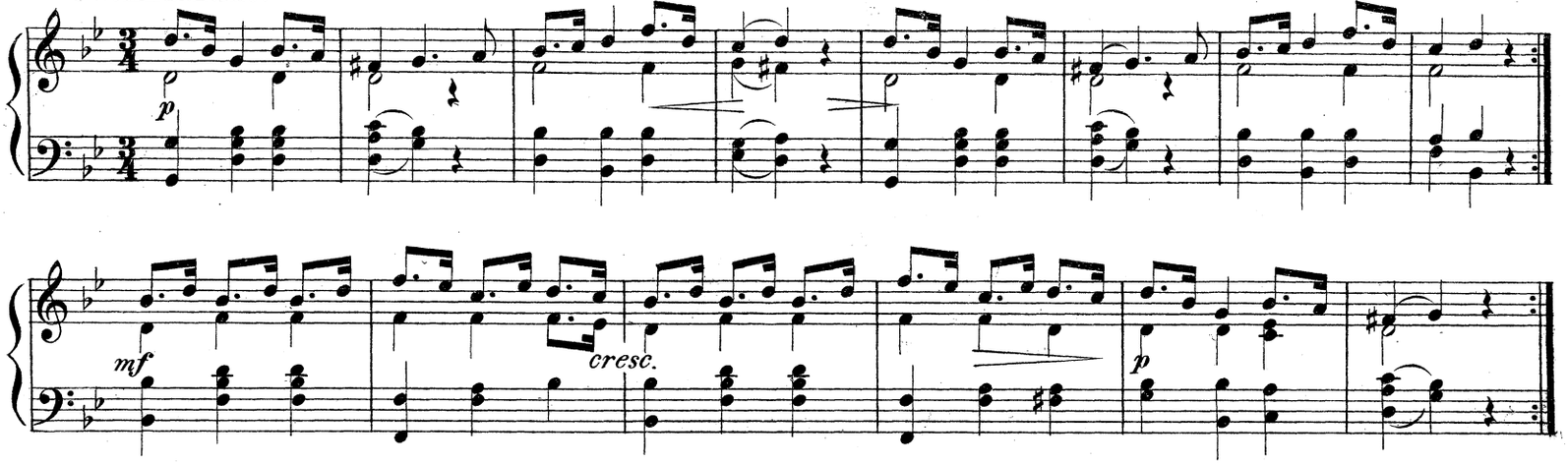

Nº 88. Allegretto Moderato.

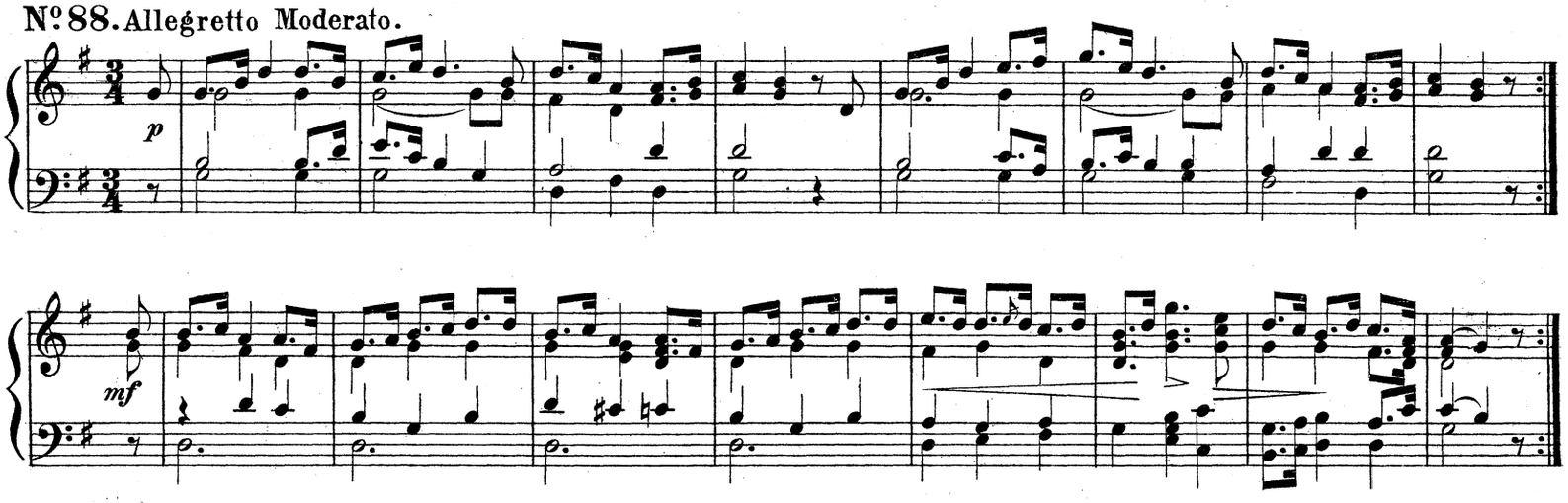

Nº 89. Allegretto.

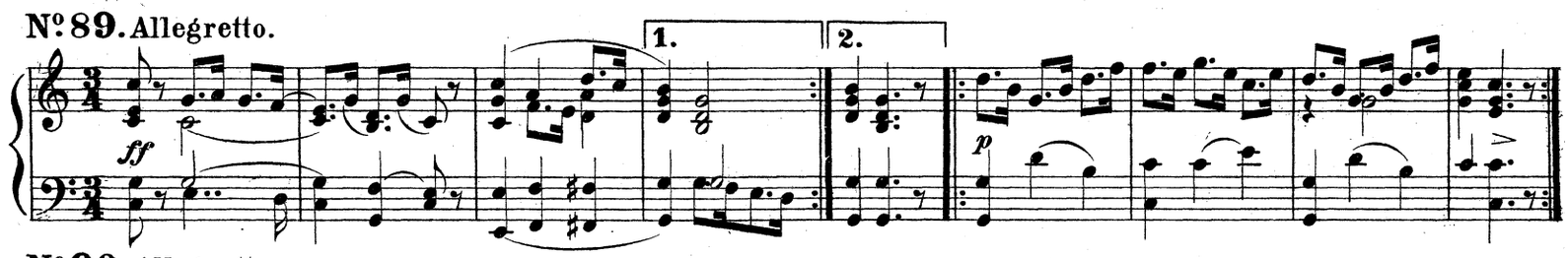

Nº 90. Allegretto.

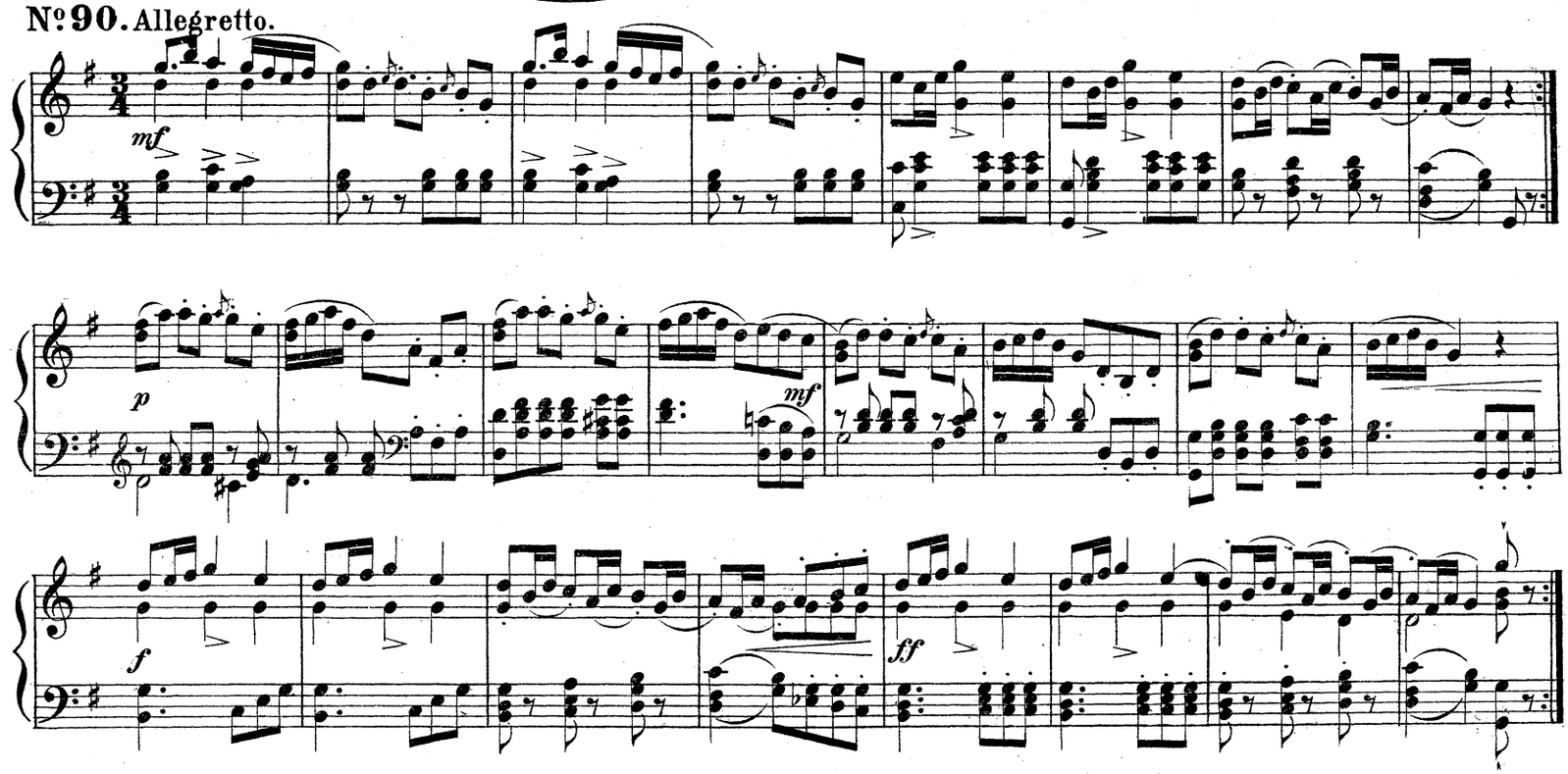

Nº 91. Andantino.

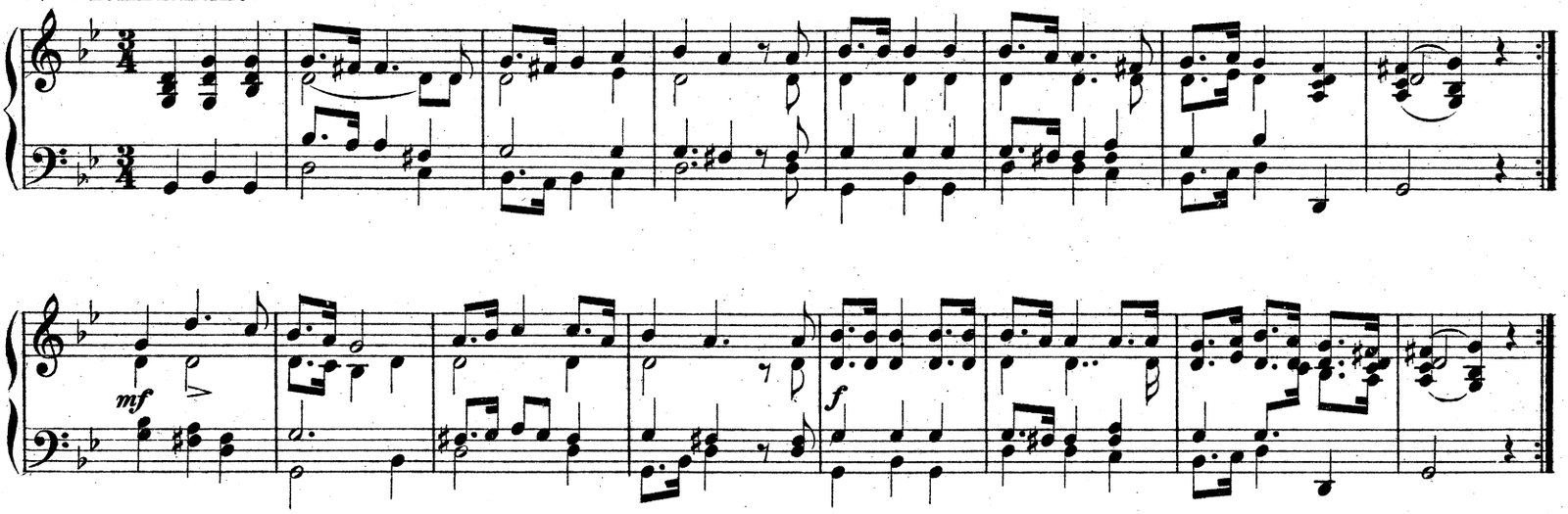

Nº 92. Allegretto.

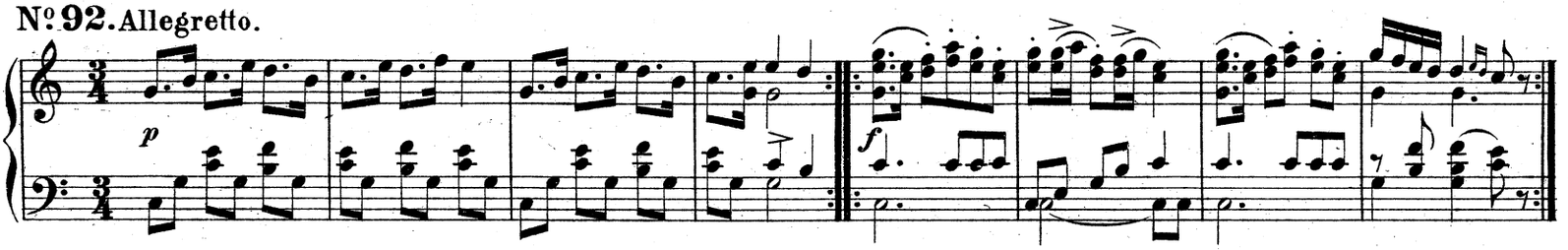

Nº 93. Allegretto.

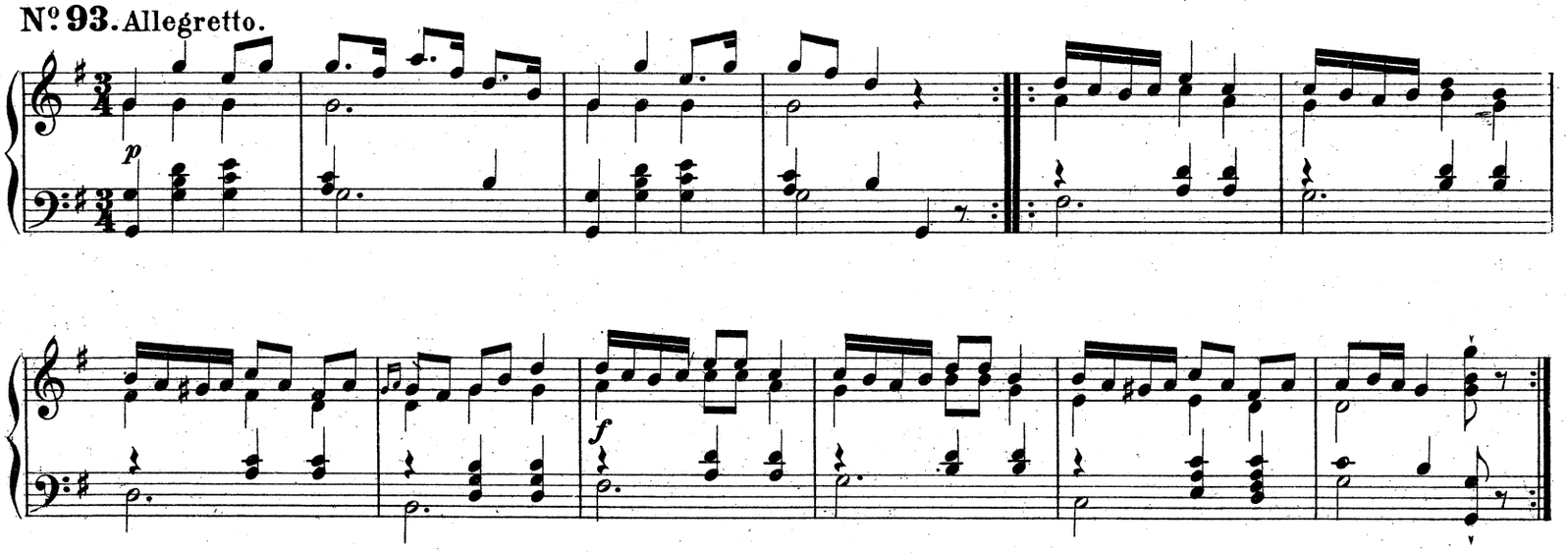

Nº 94. Allegretto.

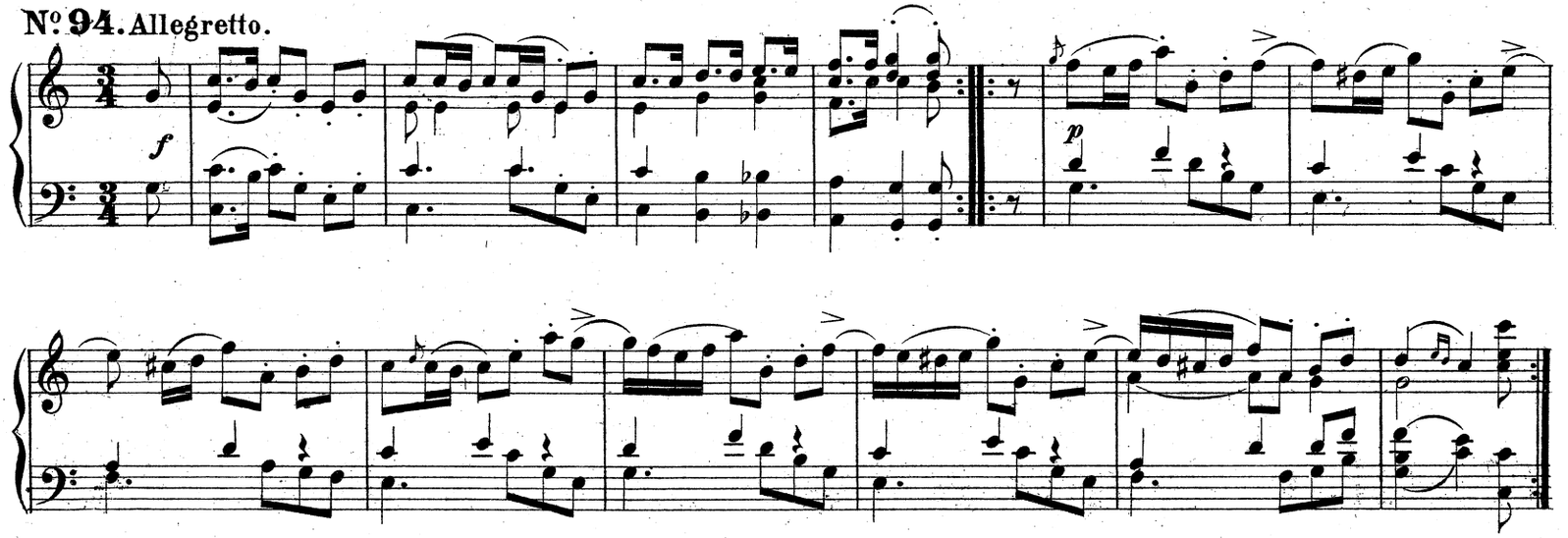

Nº 95. Andantino.

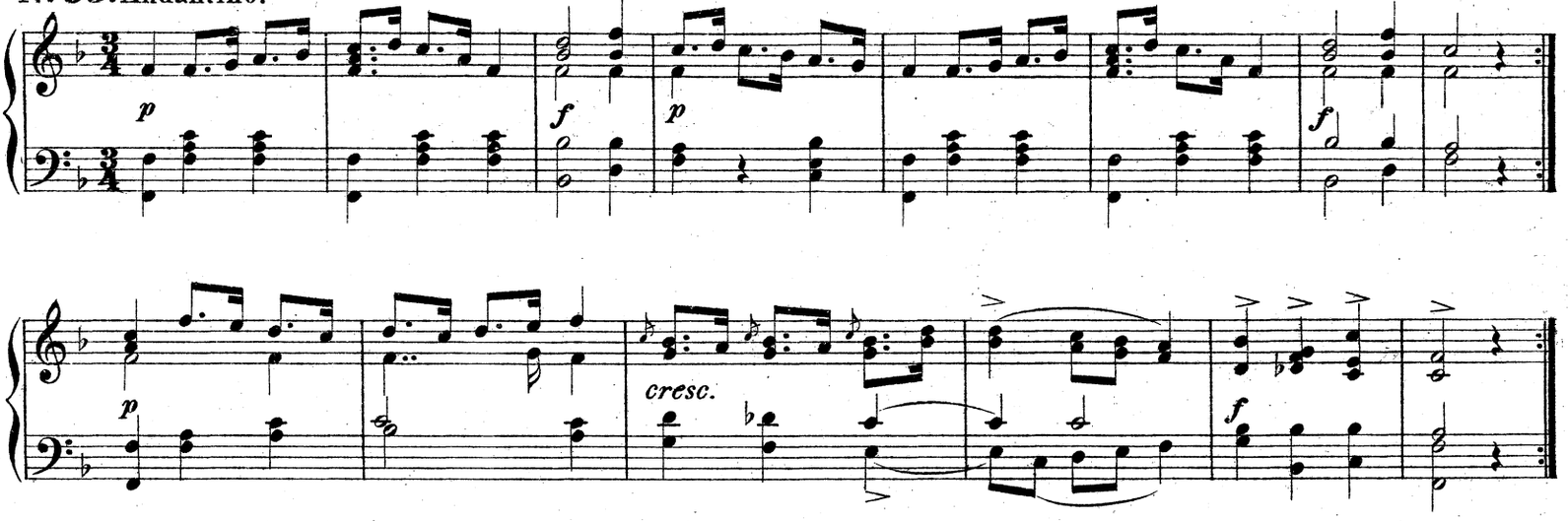

Nº 96. Andantino.

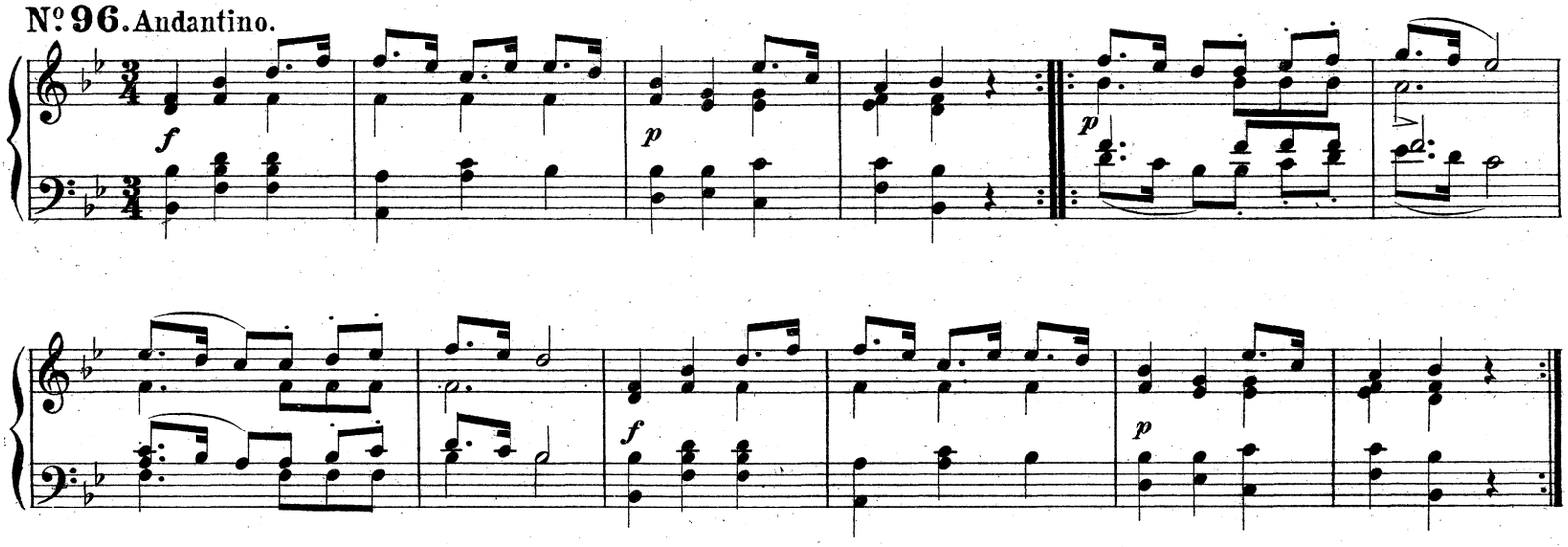

Nº 97. Andante.

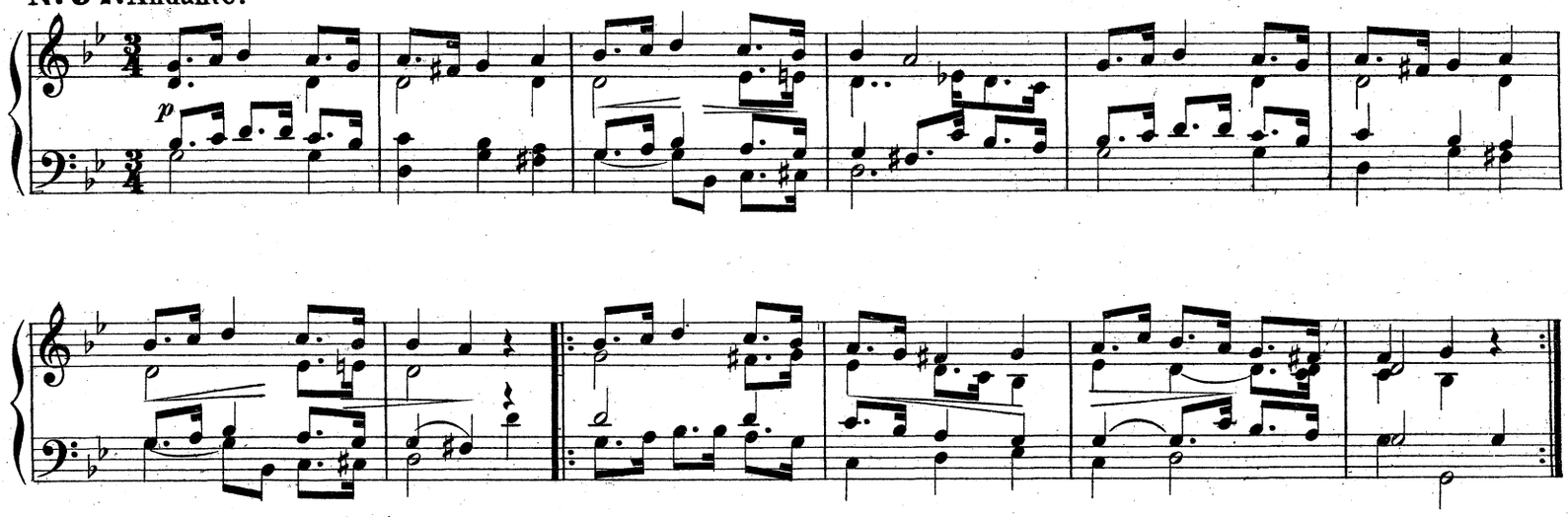

Nº 98. Allegretto.

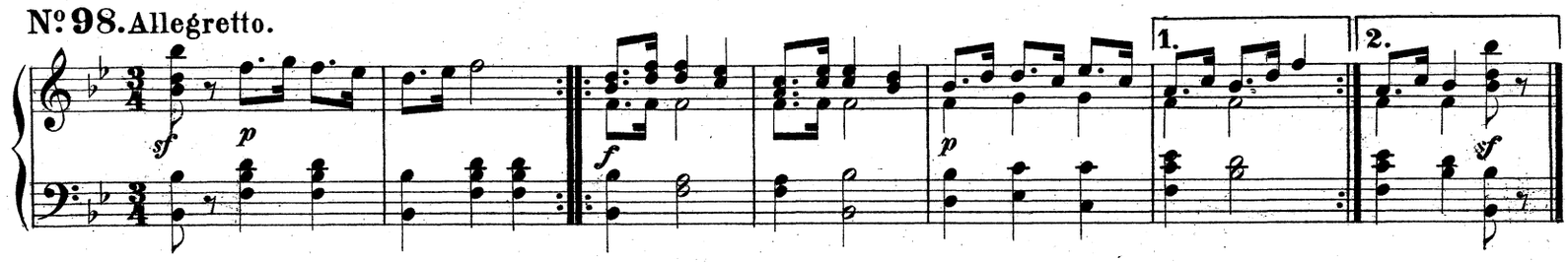

Nº 99. Andantino.

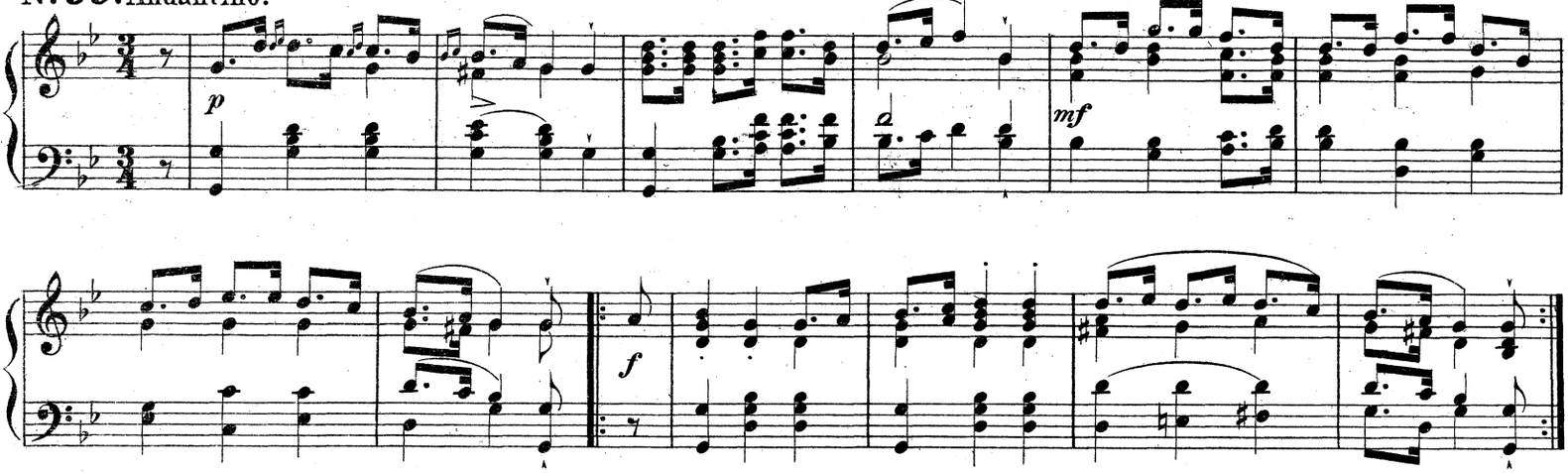

Nº 100. Allegretto.

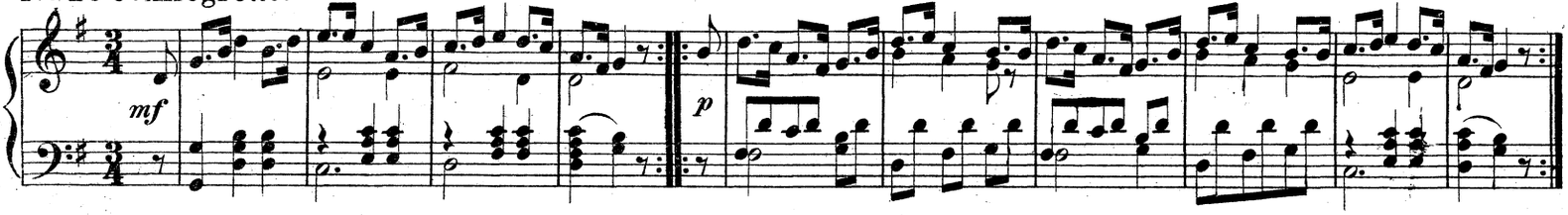

Nº 101. Allegretto.

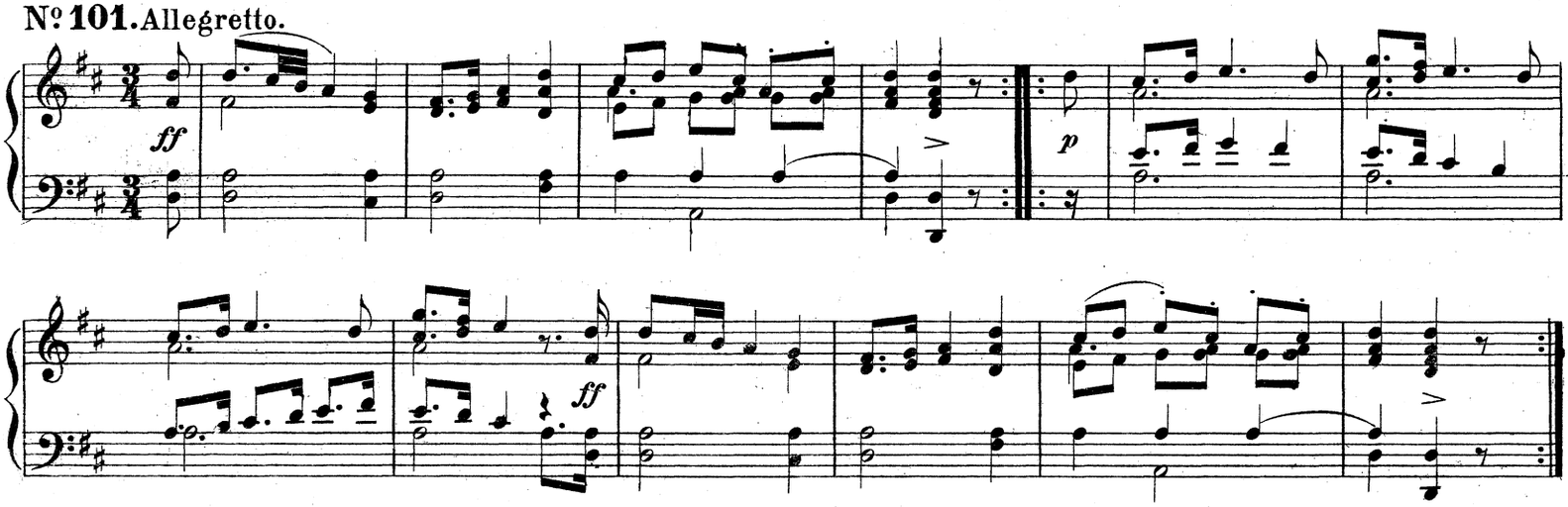

Nº 102. Allegretto.

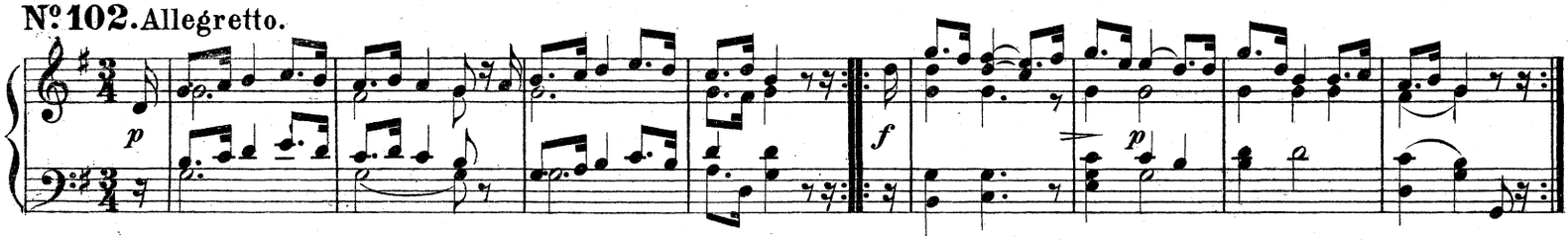

Nº 103. Allegretto.

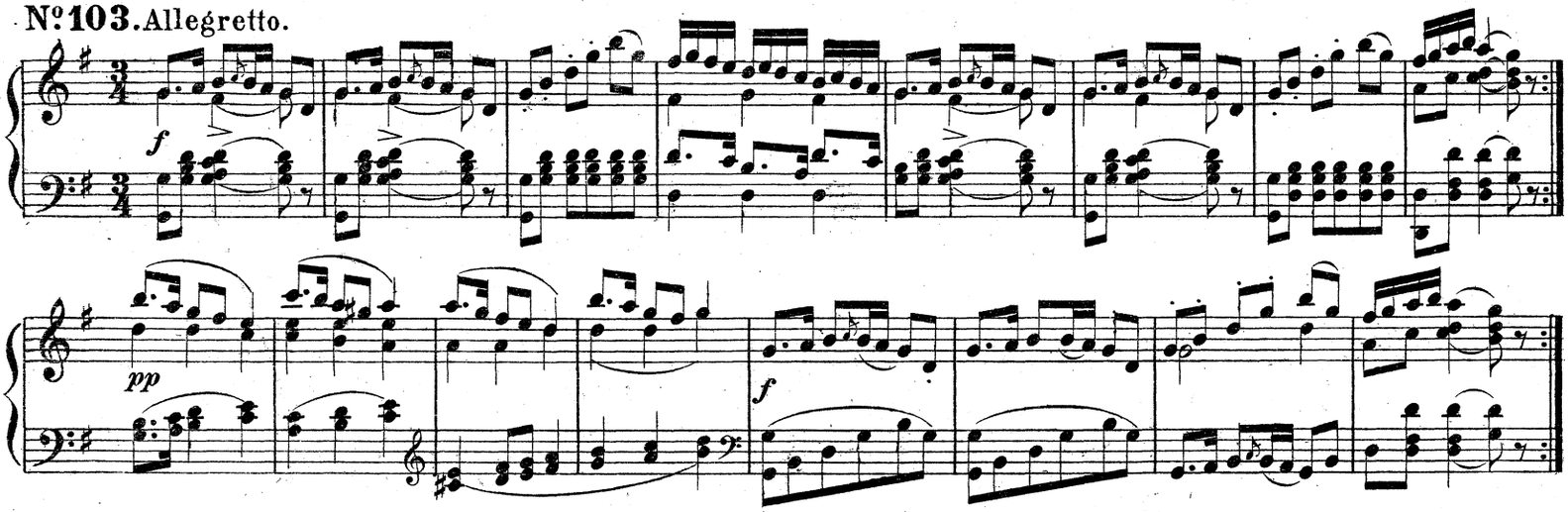

№104. Allegretto.

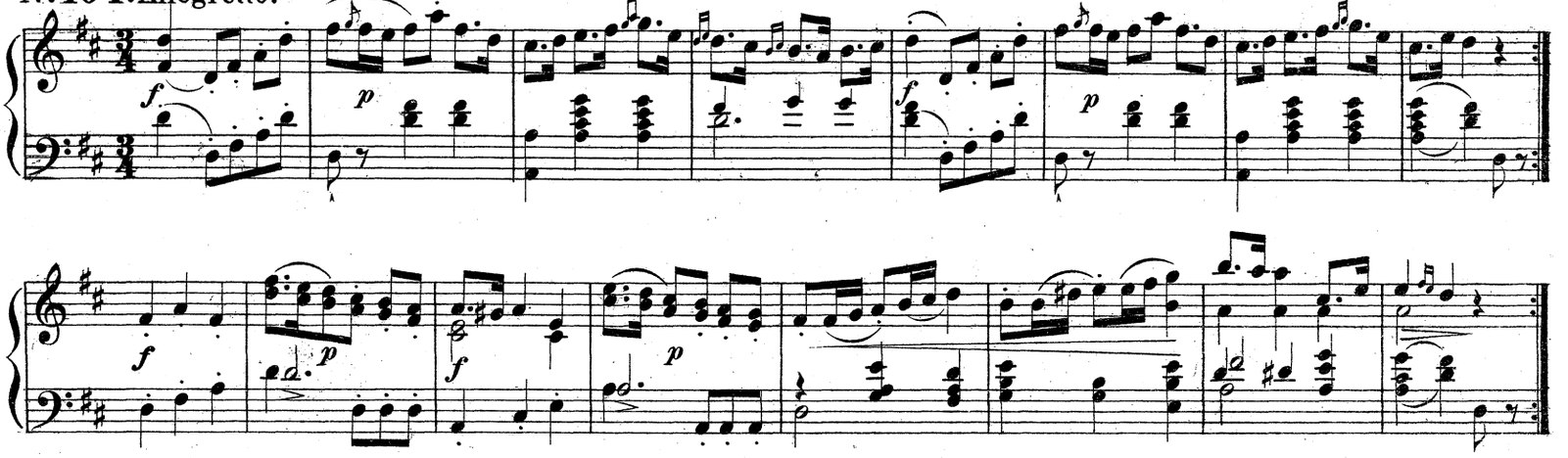

№105. Allegretto.

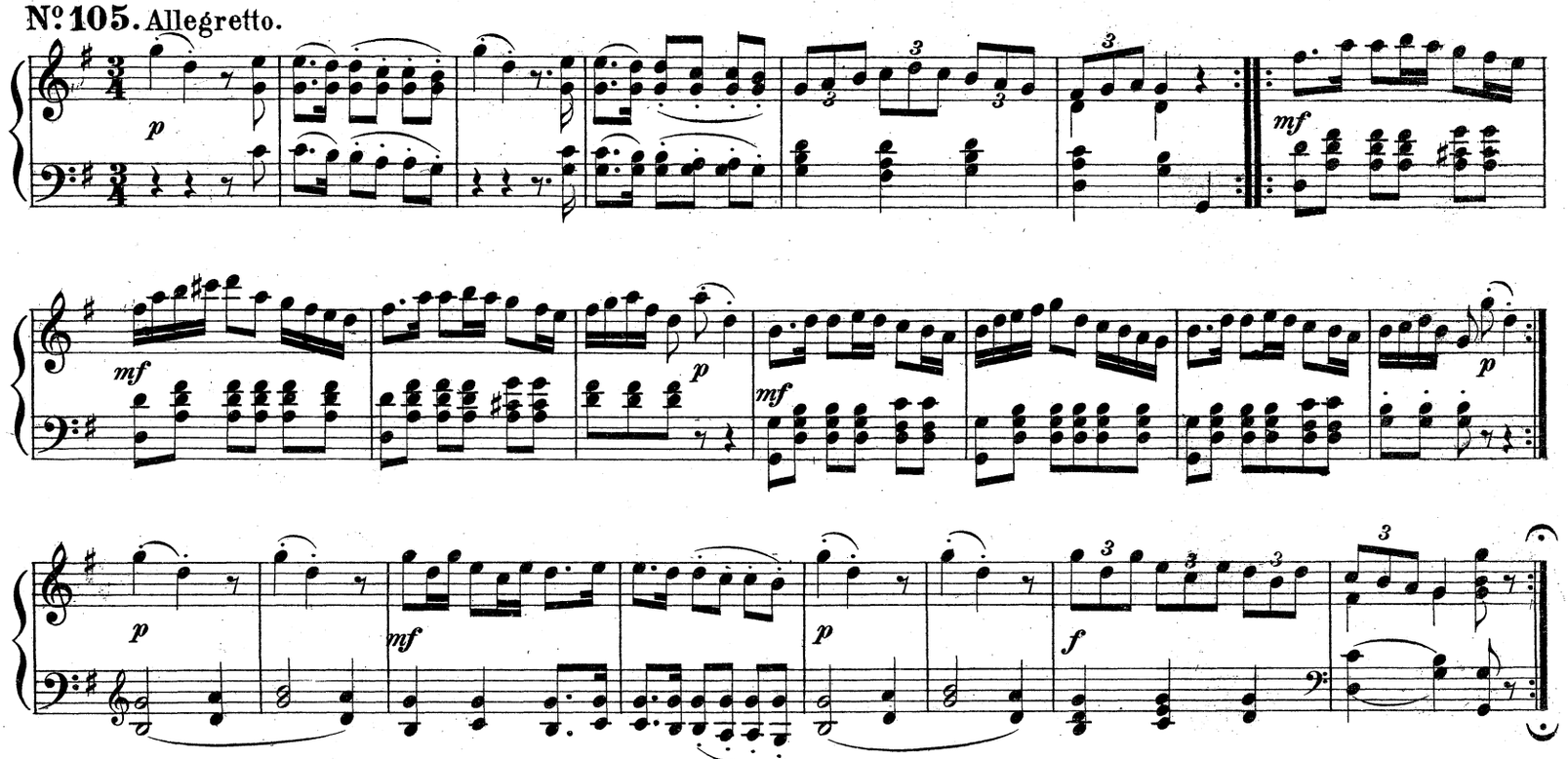

№106. Allegretto.

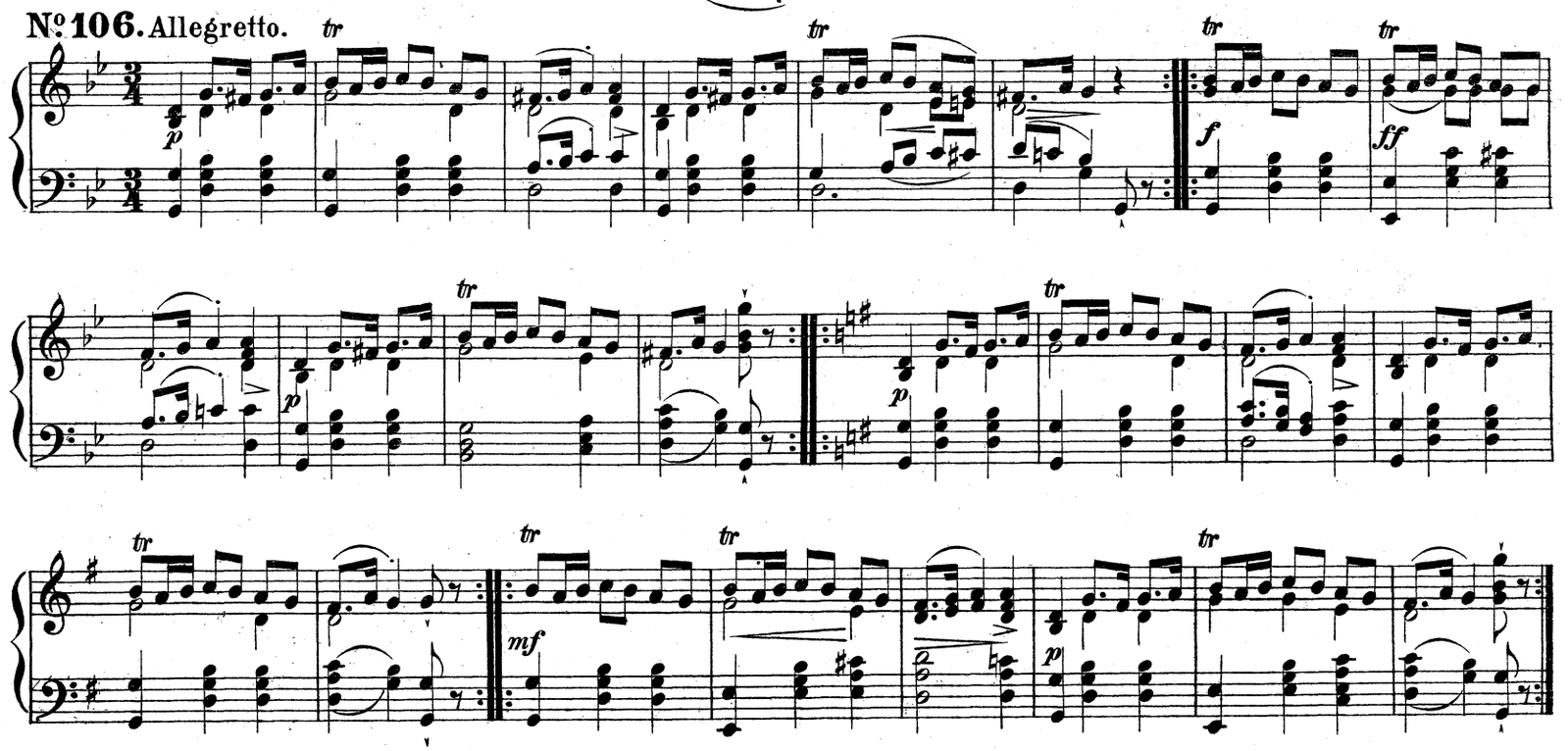

№ 107. Allegretto.

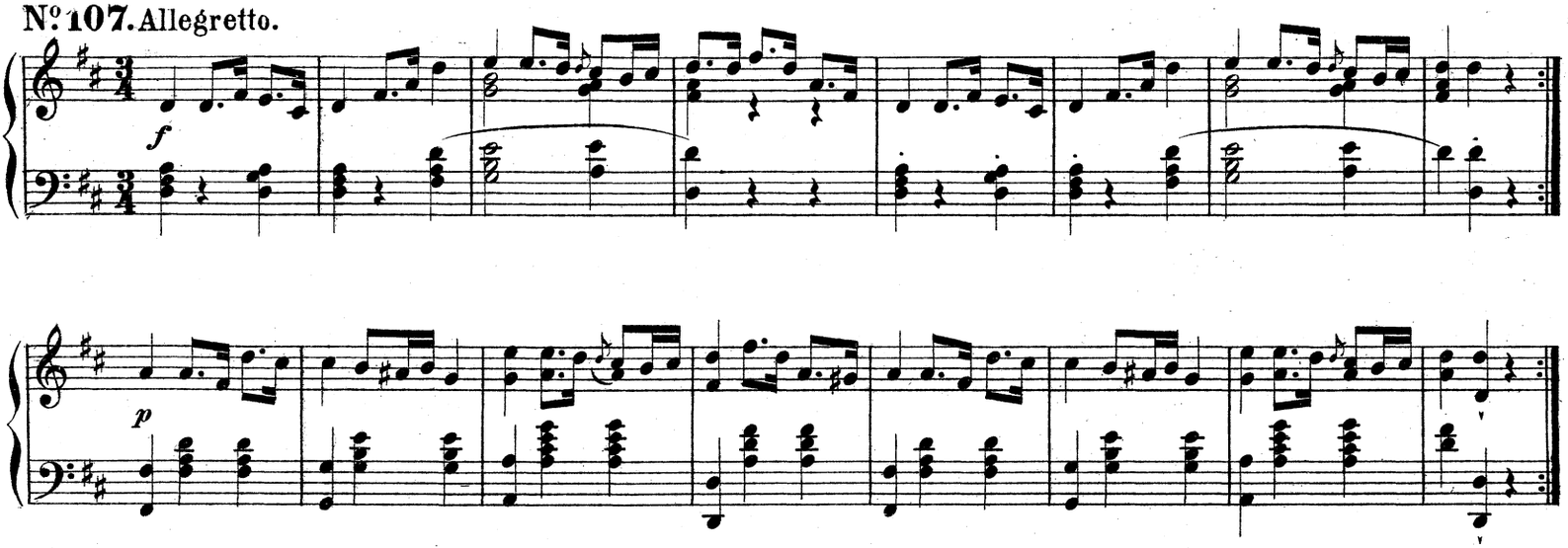

№ 108. Allegretto.

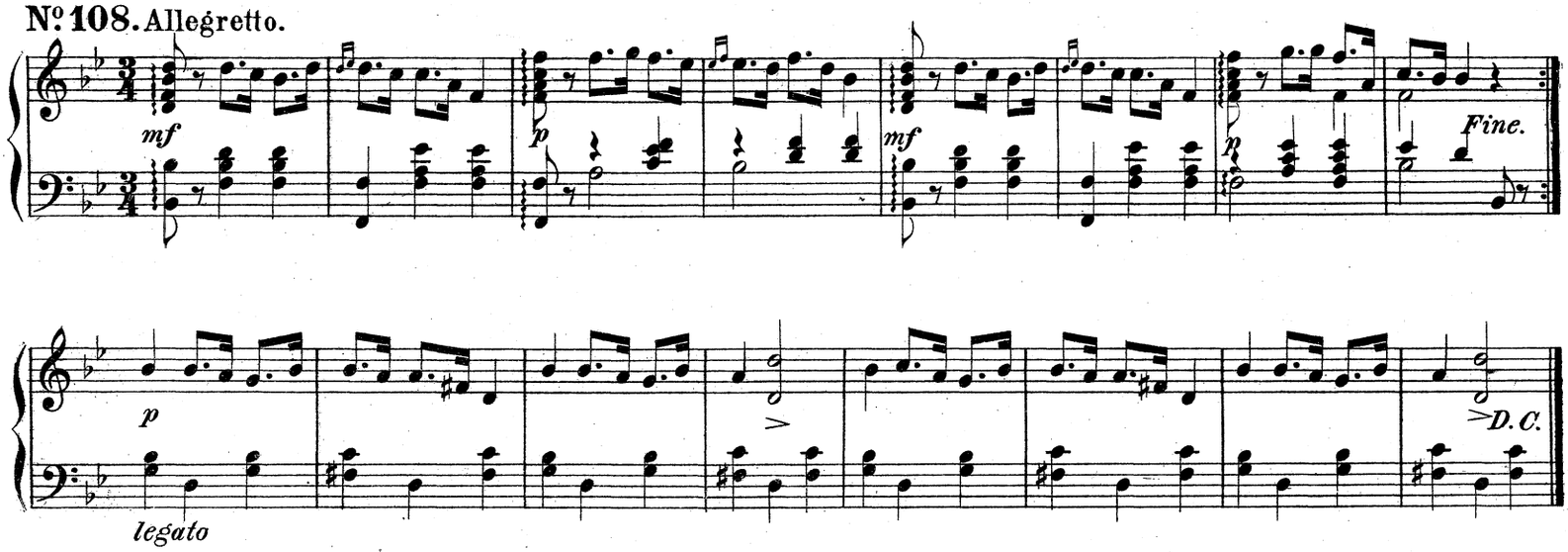

№ 109. Andante.

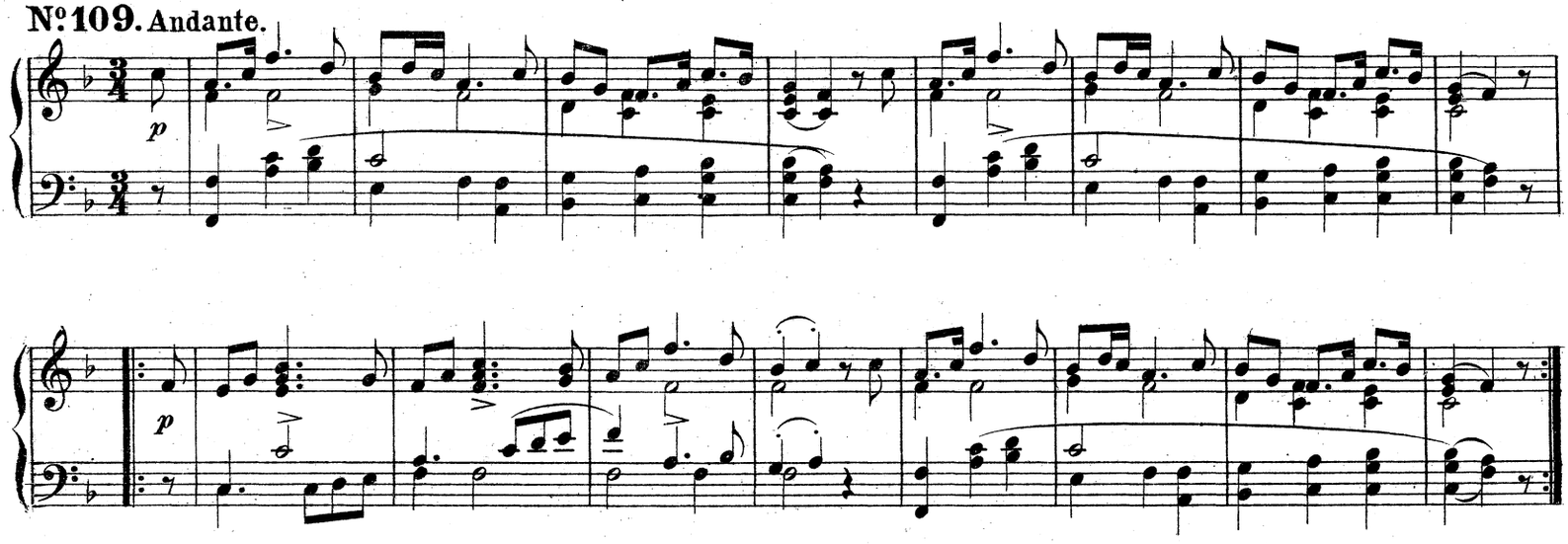

№ 110. Allegretto.

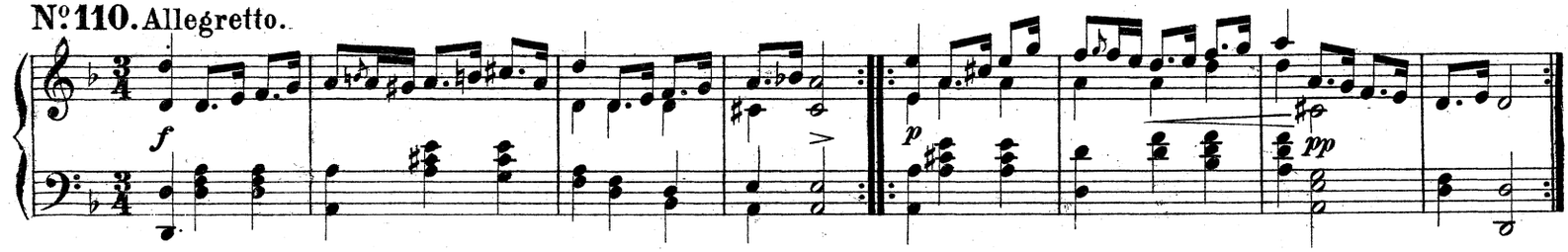

Nº 111. Allegretto.

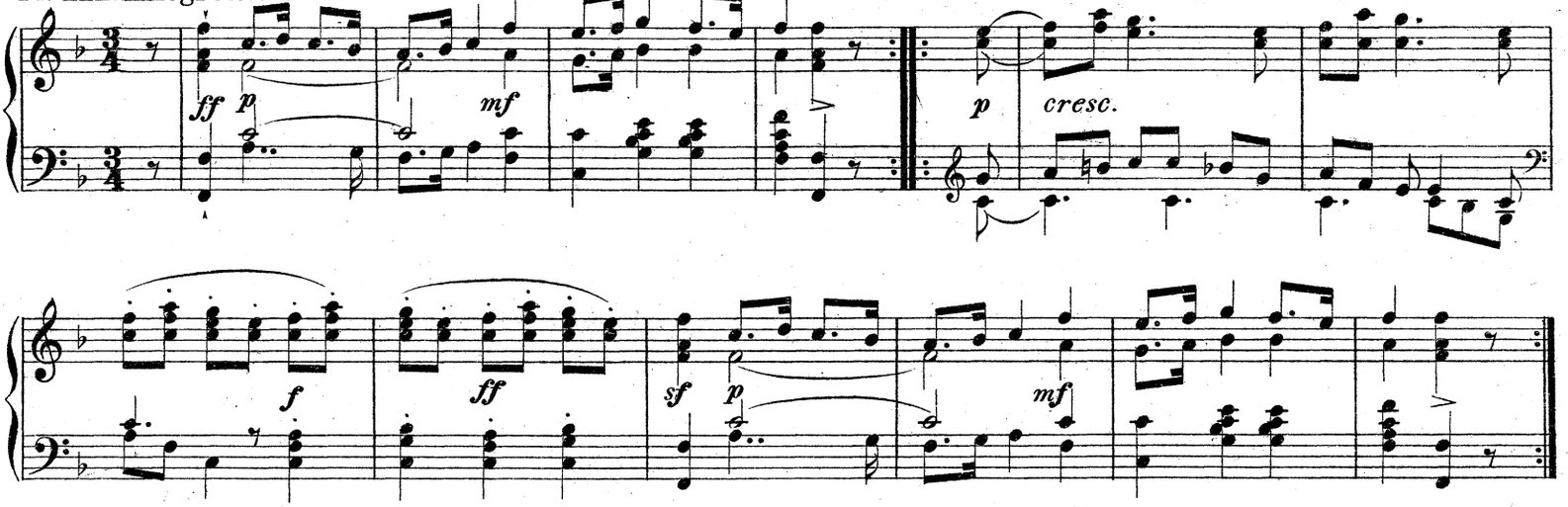

Nº 112. Andante.

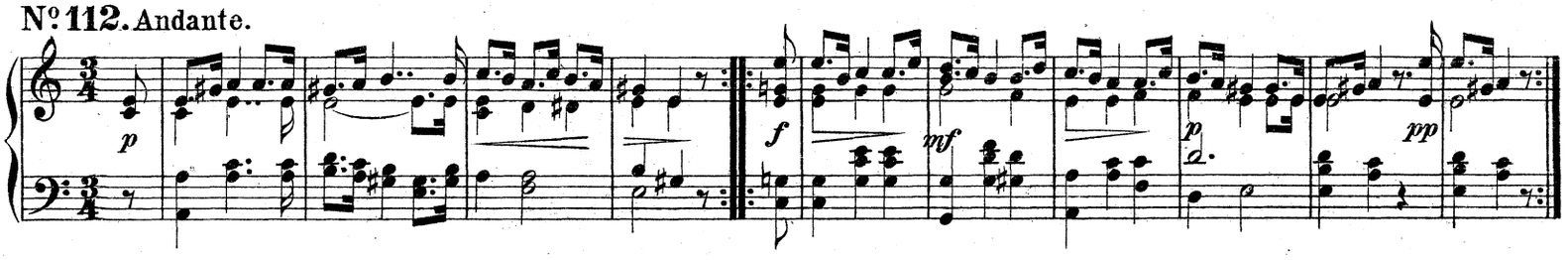

Nº 113. Allegretto.

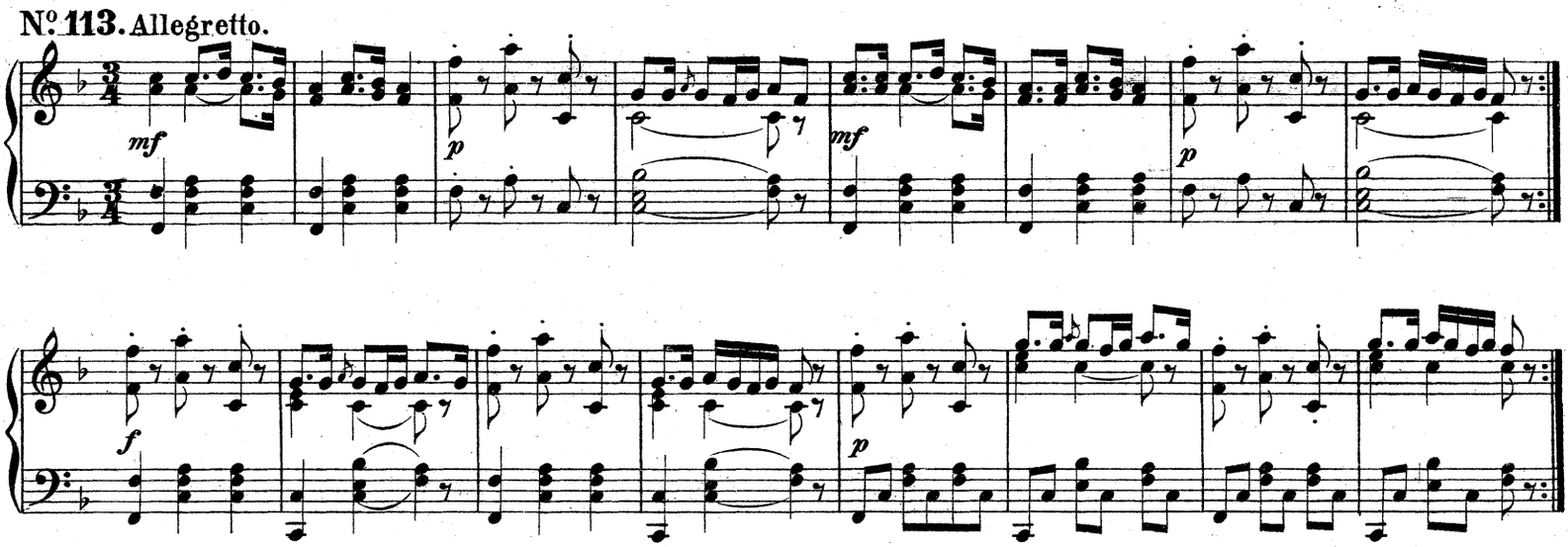

Nº 114. Allegretto.

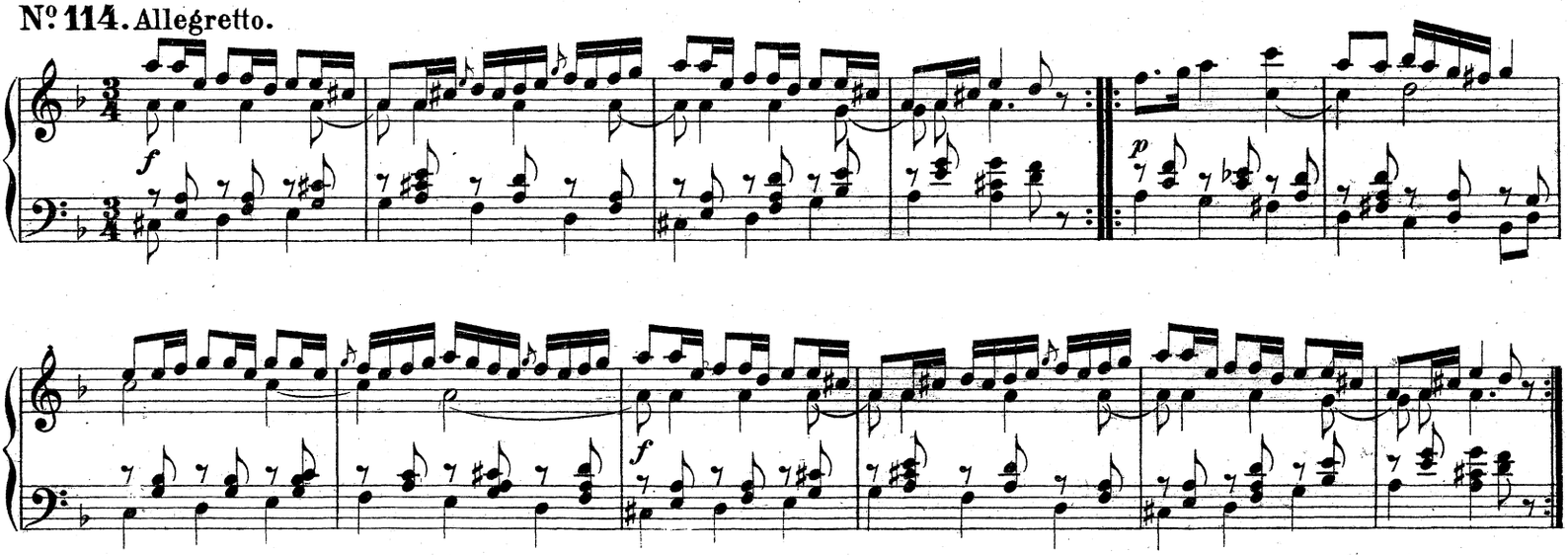

Nº 115. Allegretto.

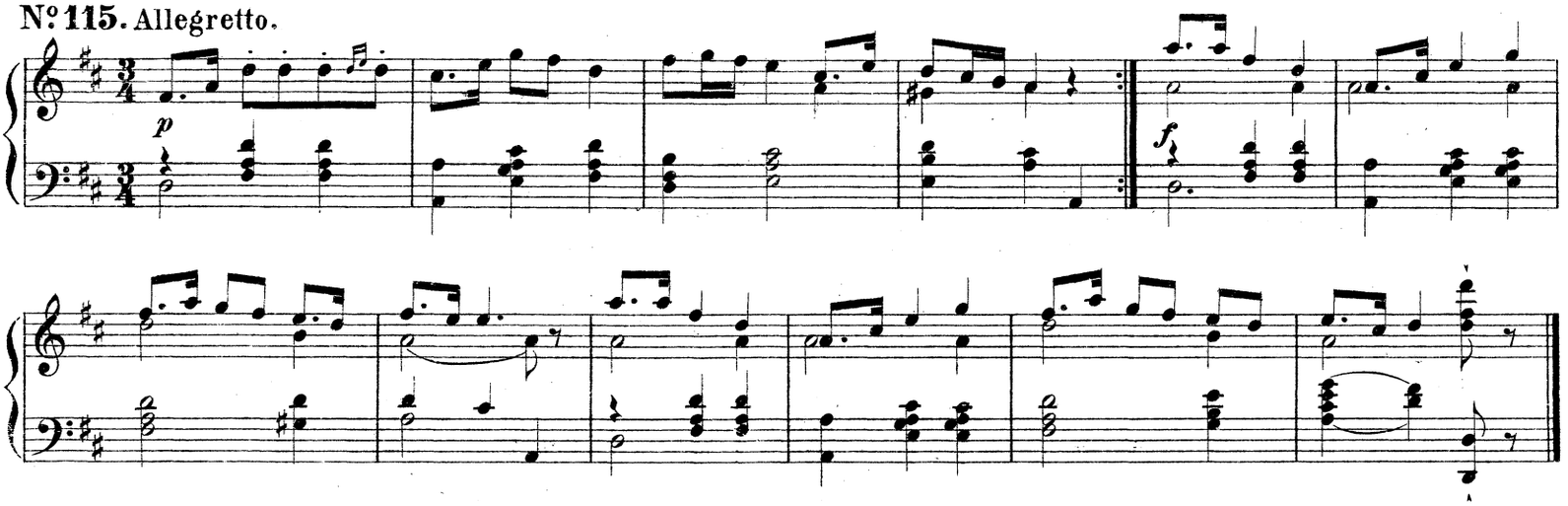

Nº 116. Allegretto.

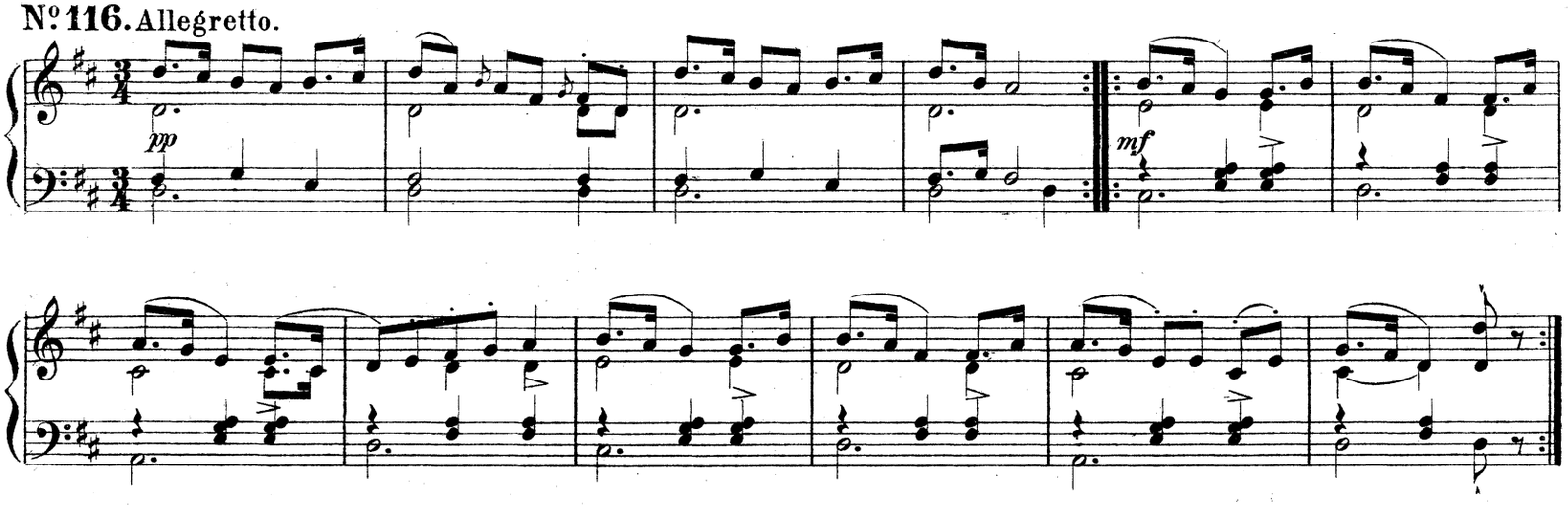

Nº 117. Andante.

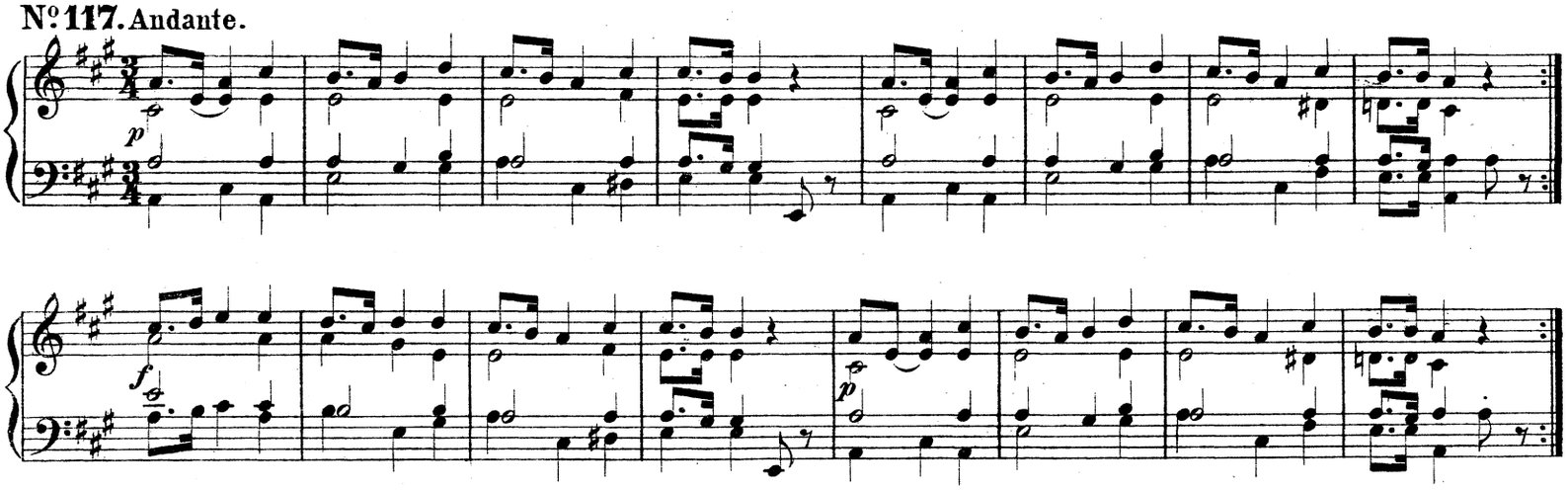

Nº 118. Allegretto.

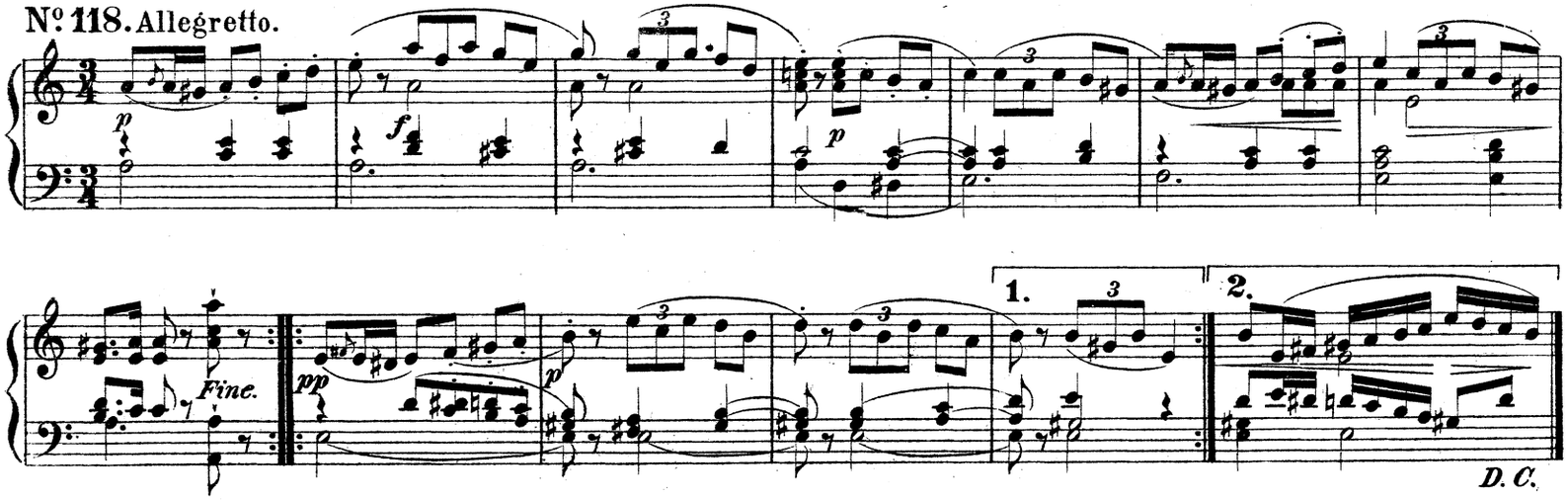

Nº 119. Allegretto Moderato.

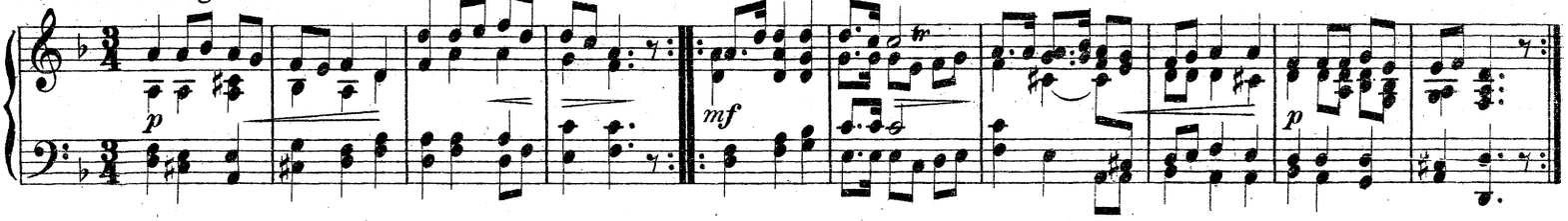

Nº 120. Allegretto.

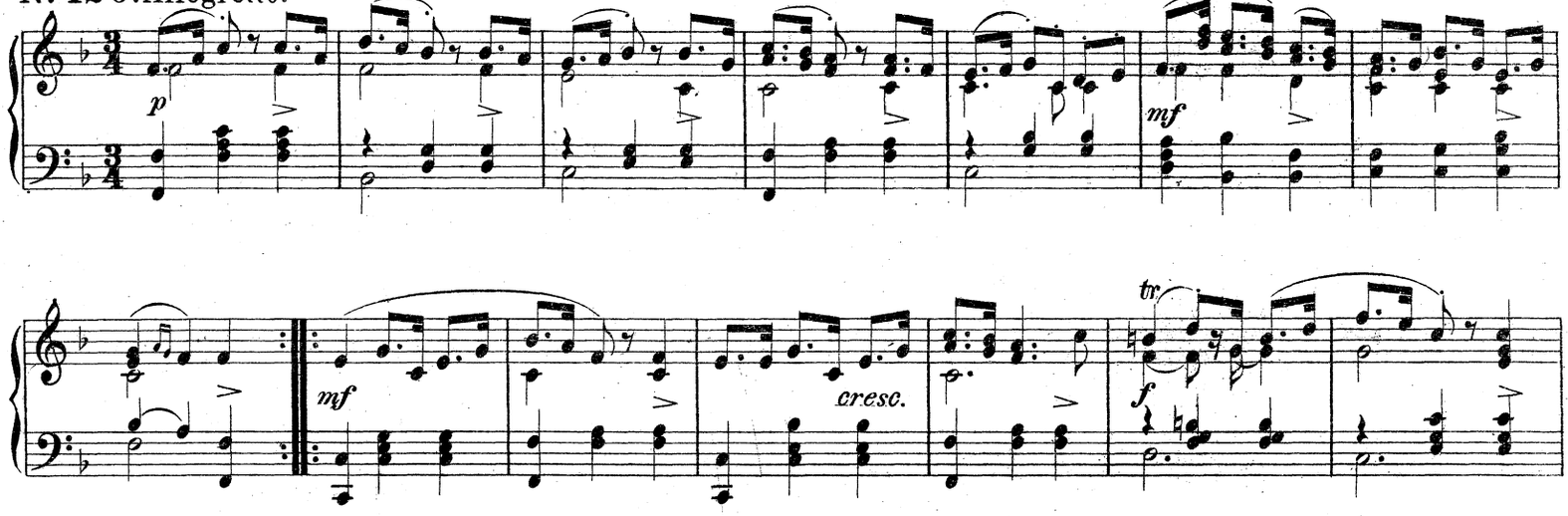

Nº 121. Allegretto.

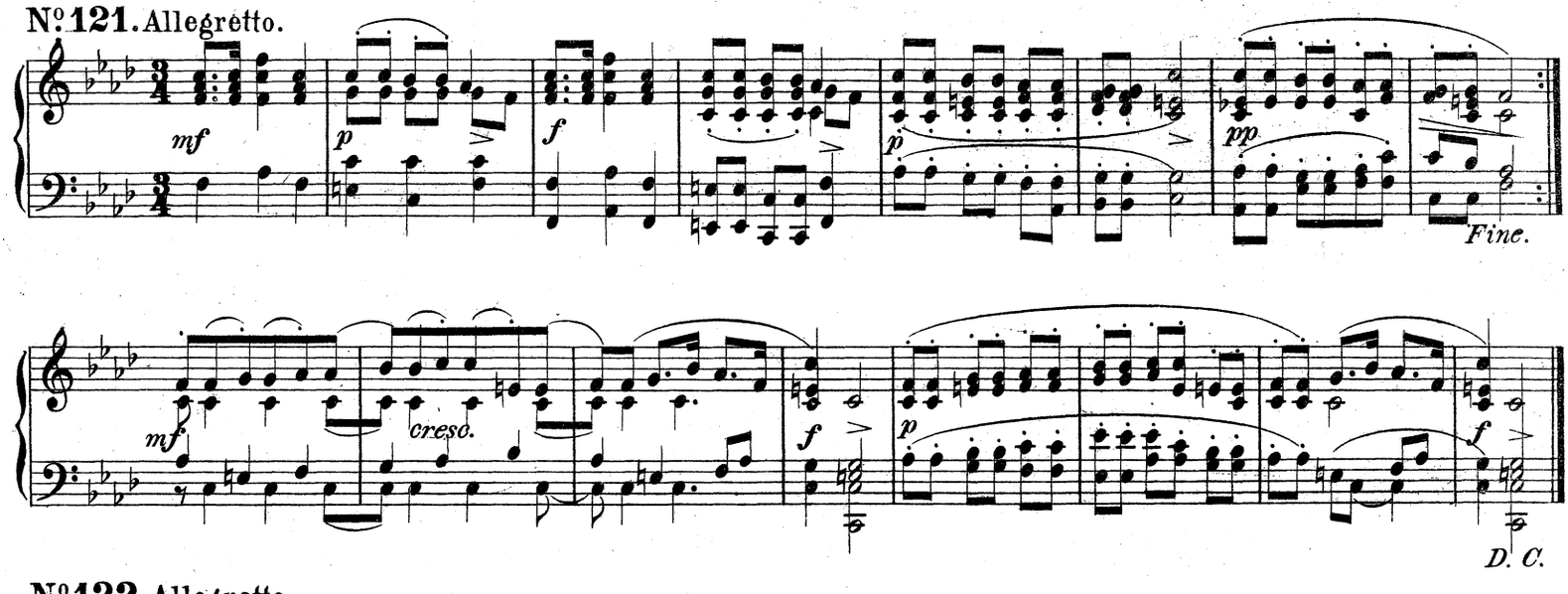

Nº 122. Allegretto.

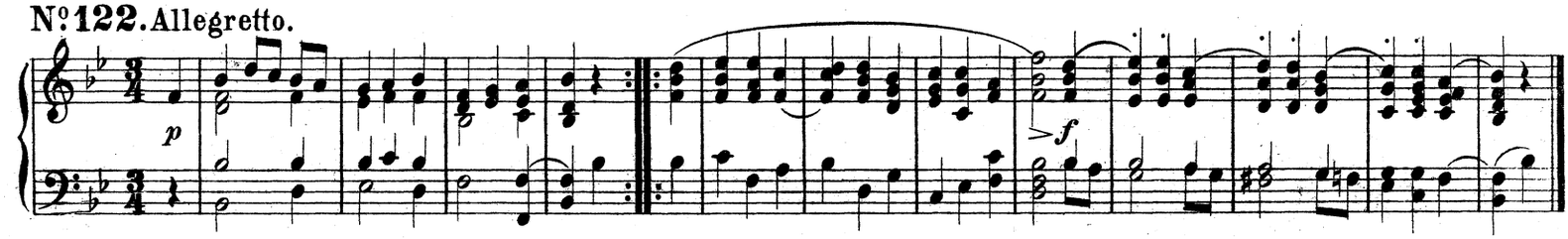

Nº 123. Allegretto.

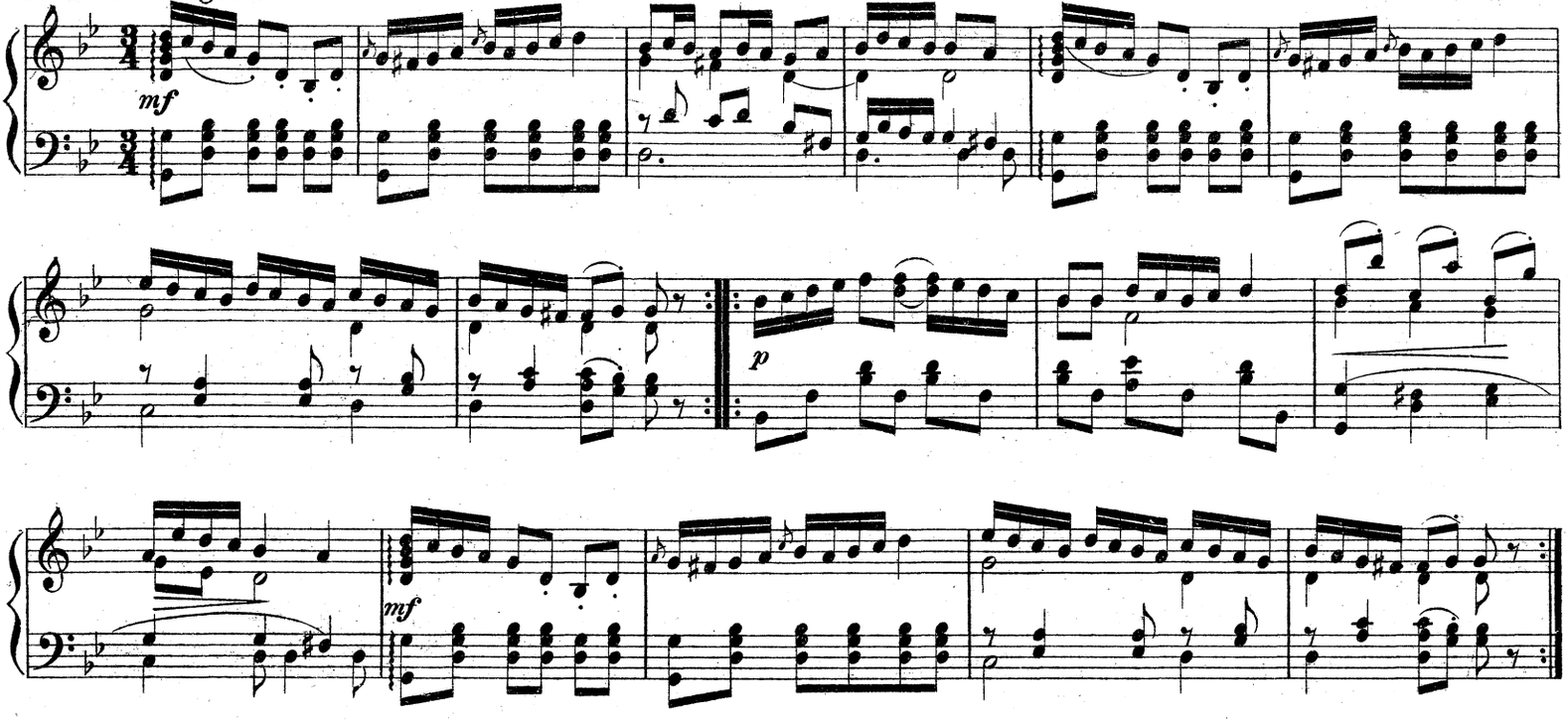

Nº 124. Allegretto.

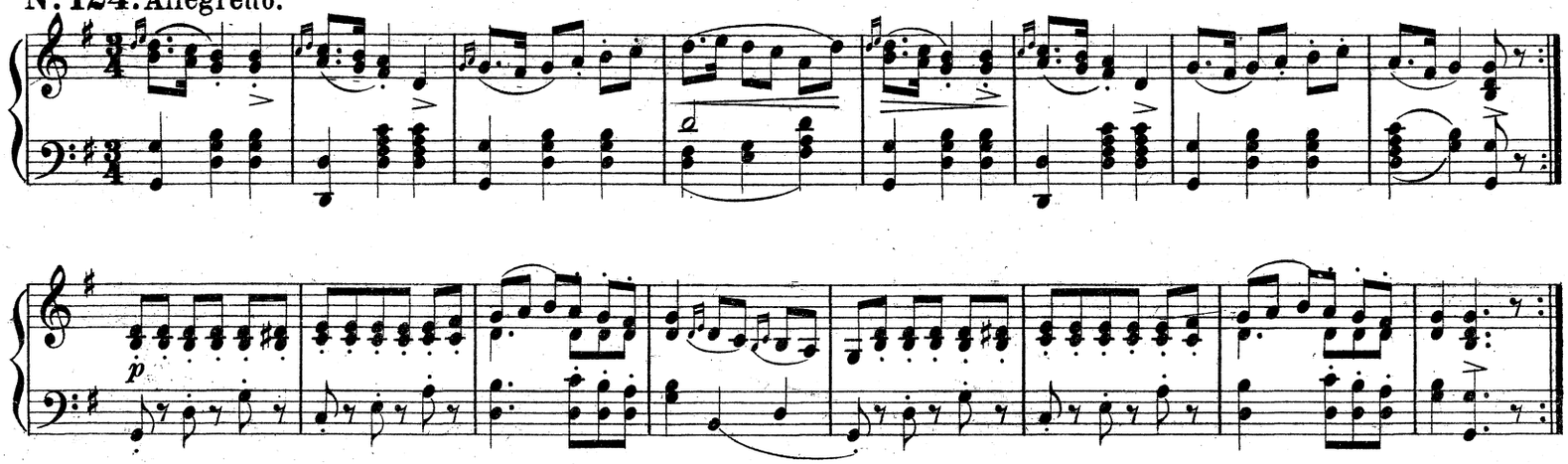

Nº 125. Andante.

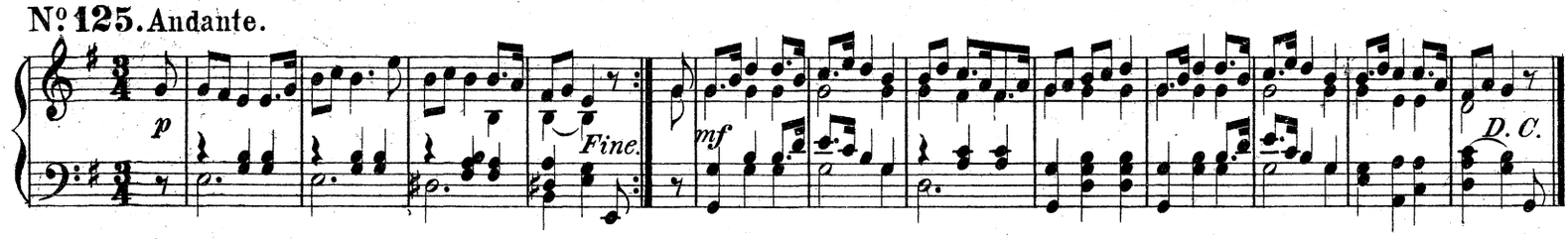

Nº 126. Allegretto.

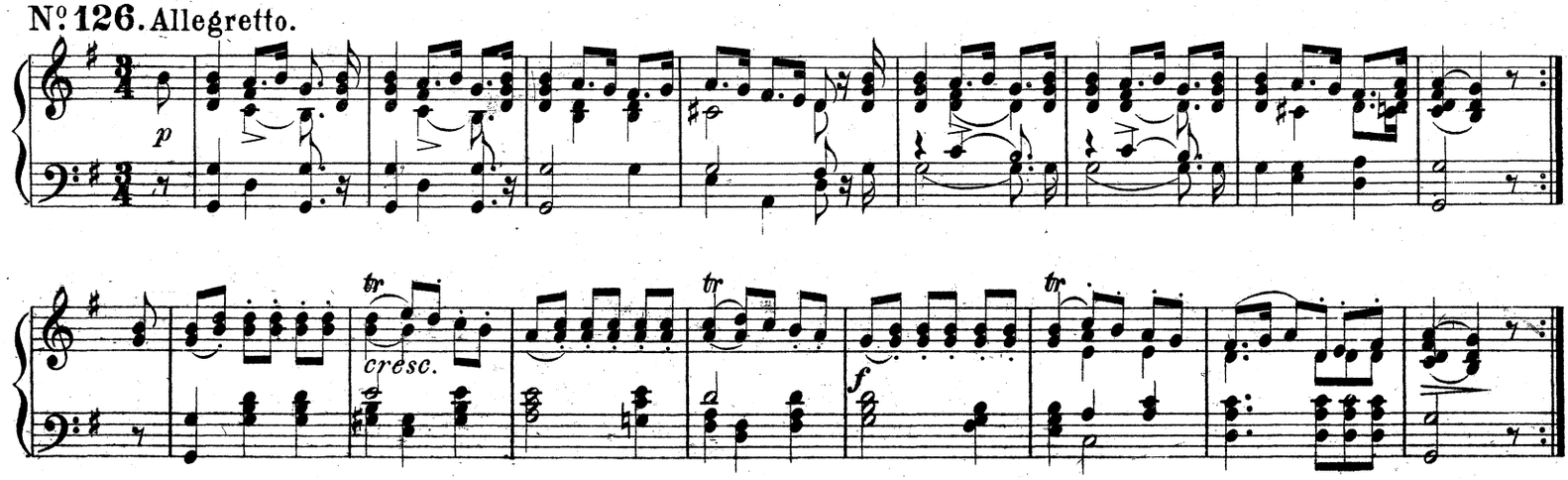

Nº 127. Allegretto.

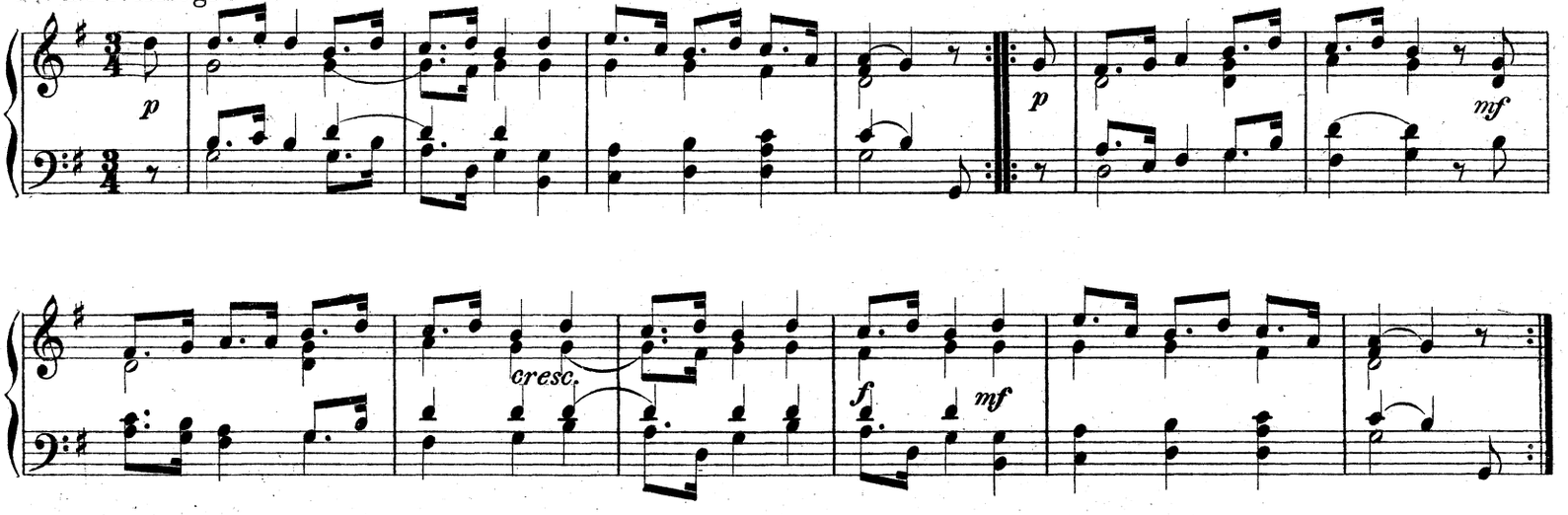

Nº 128. Andante.

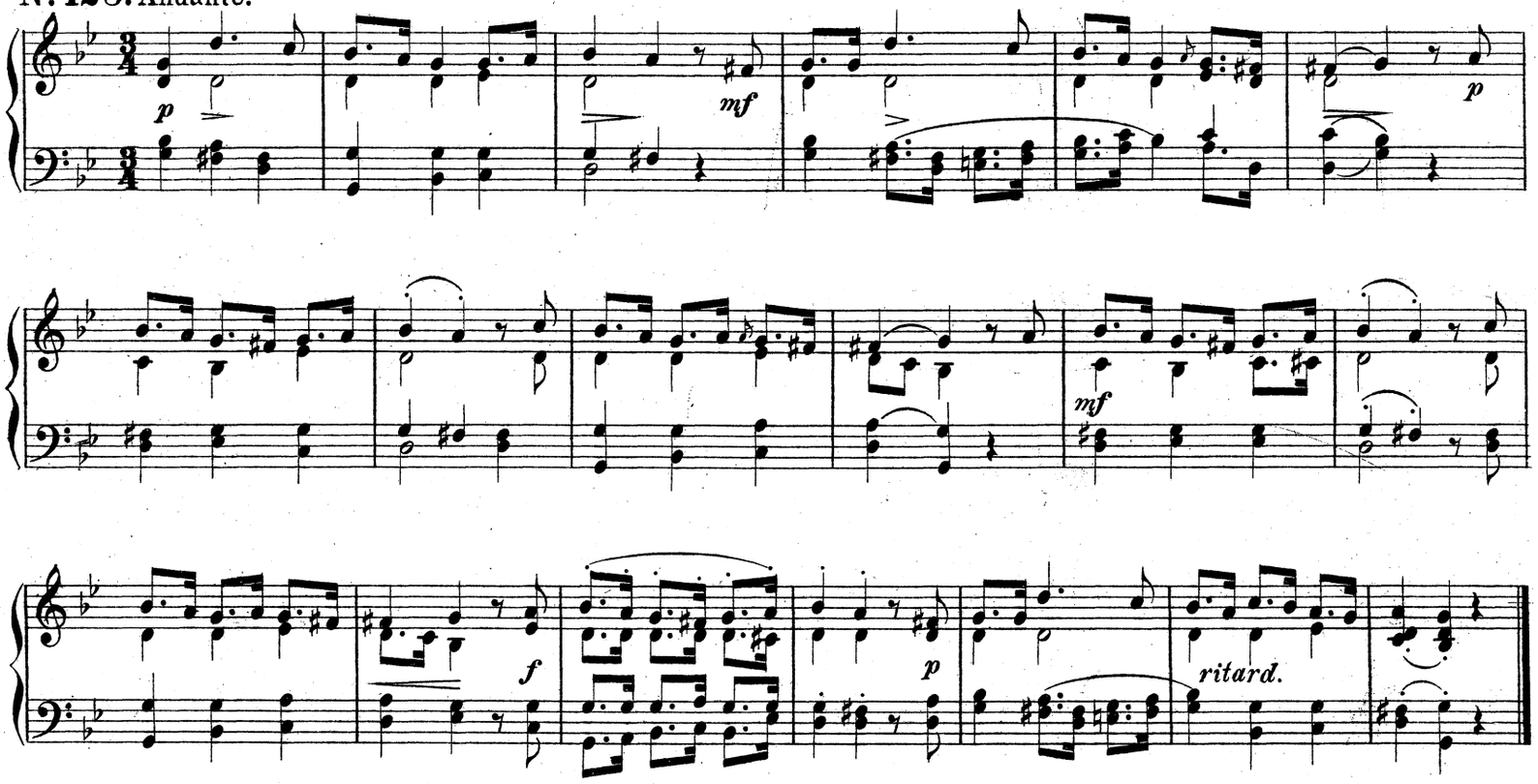

Nº 129. Allegretto.

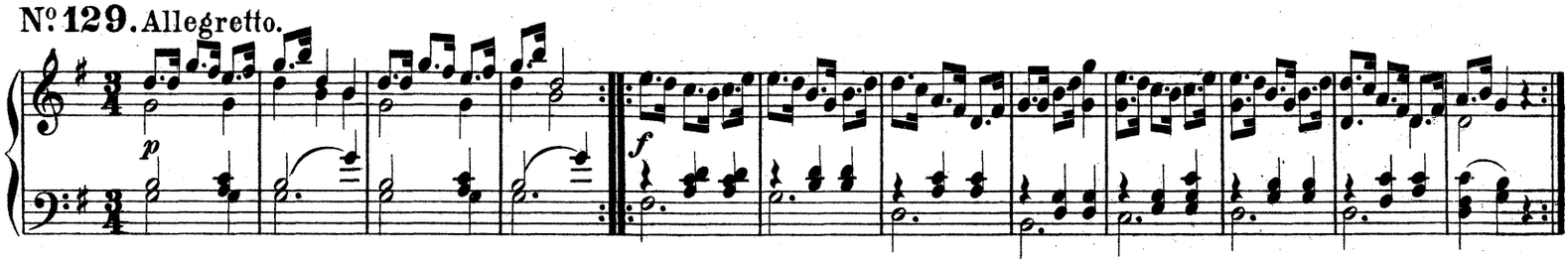

Nº 130. Allegretto.

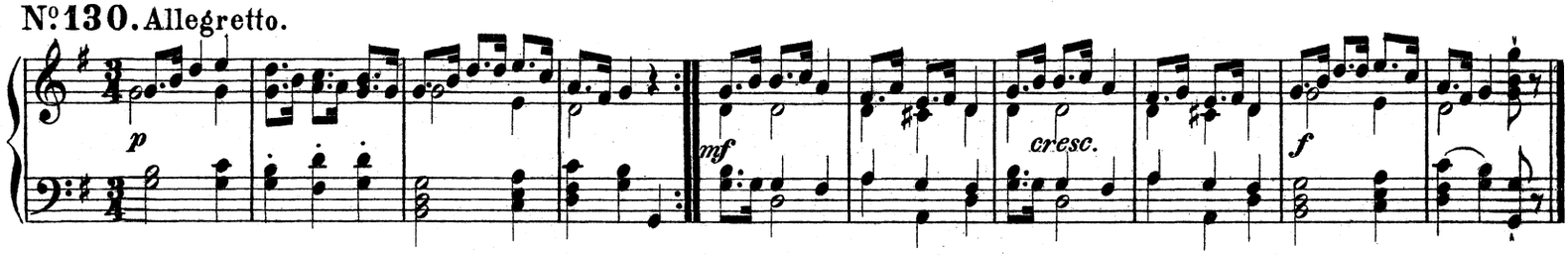

Nº 131. Andante.

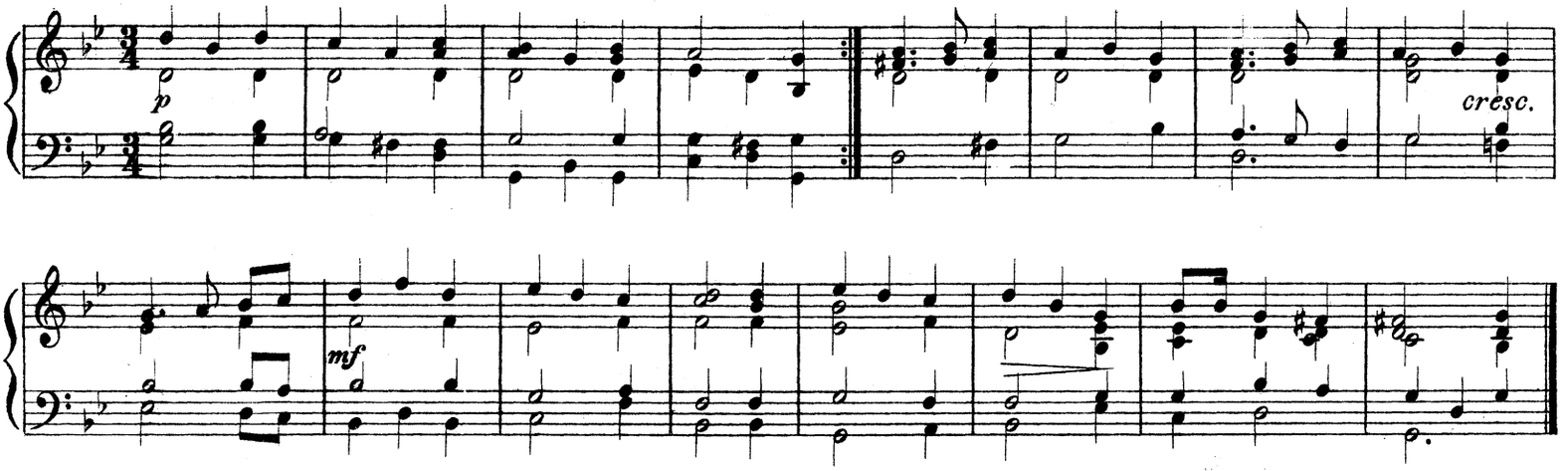

Nº 132. Allegretto.

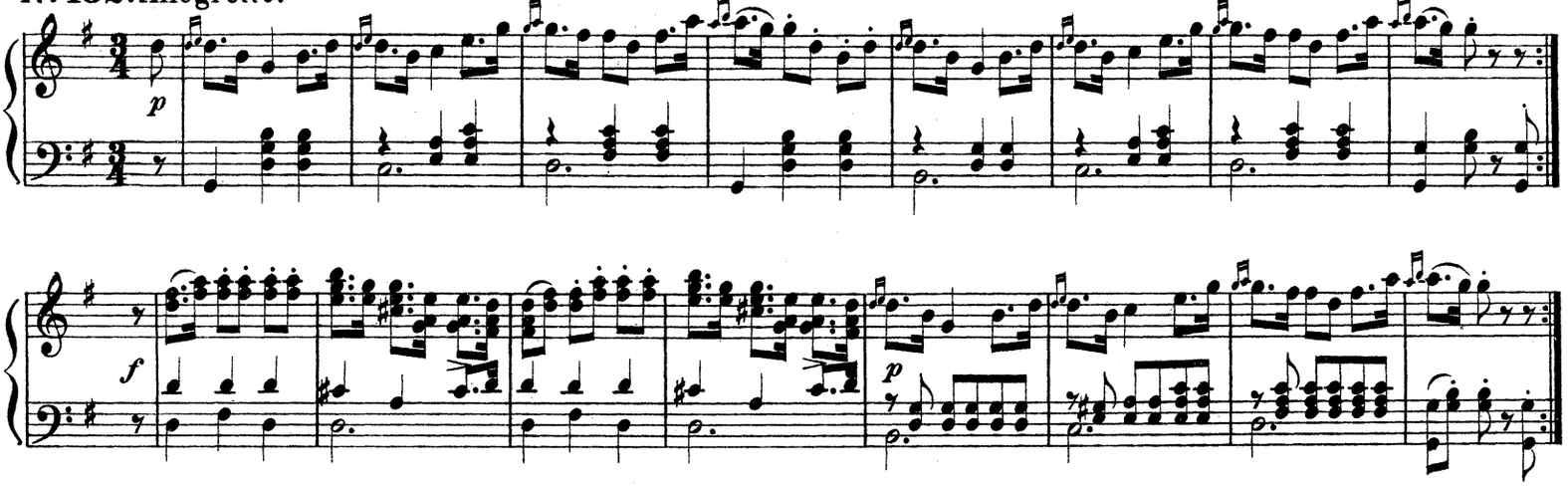

Nº 133. Andante.

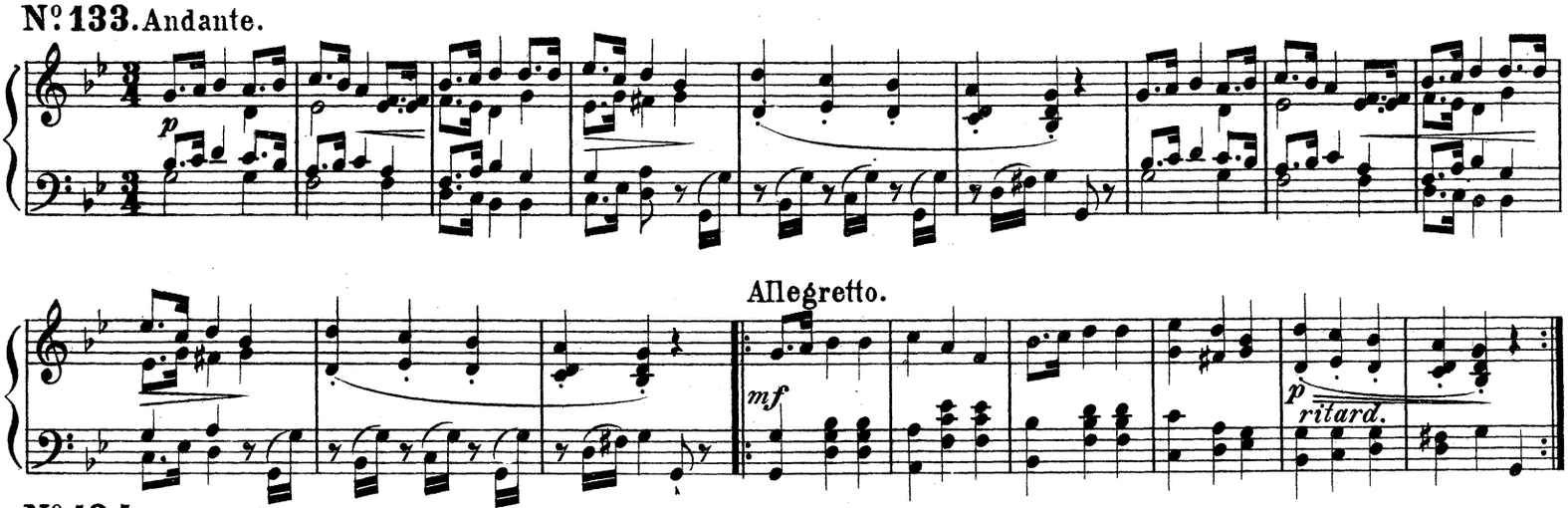

Nº 134. Allegretto.

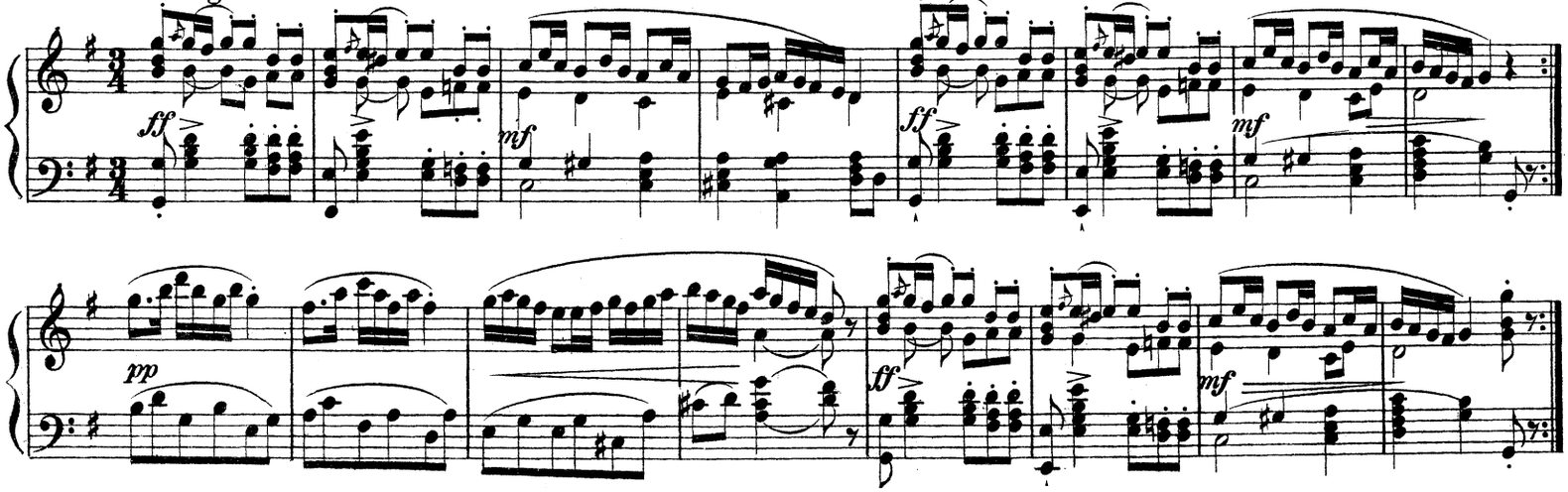

Nº135. Andante.

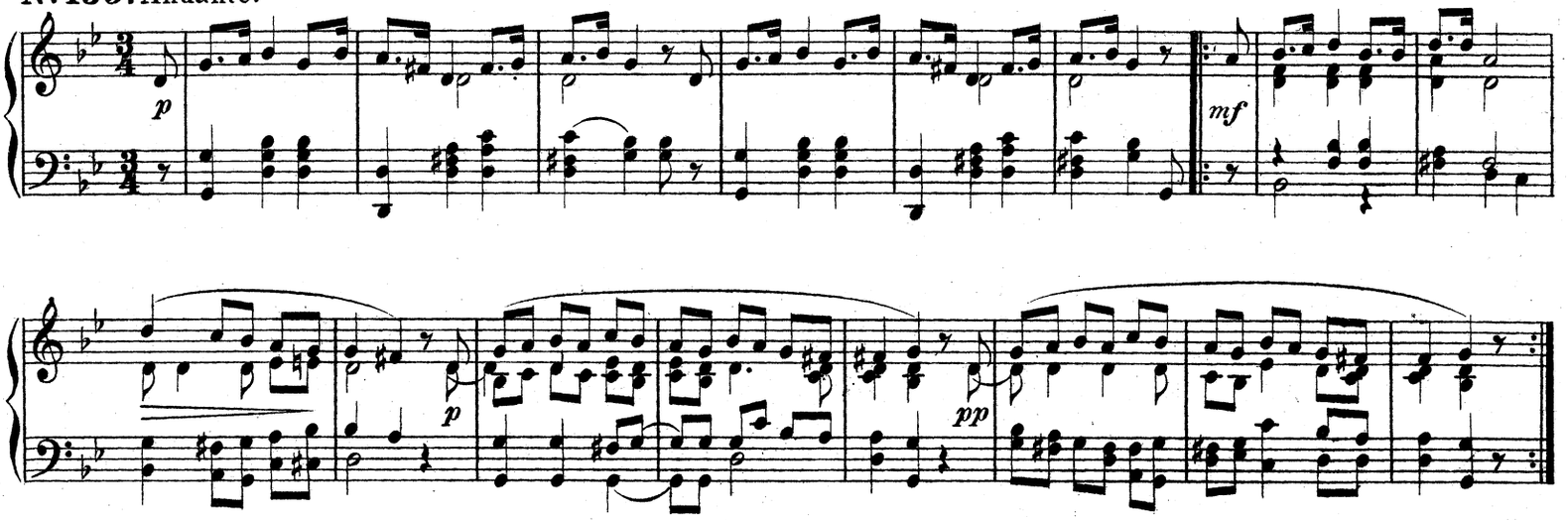

Nº136. Allegretto.

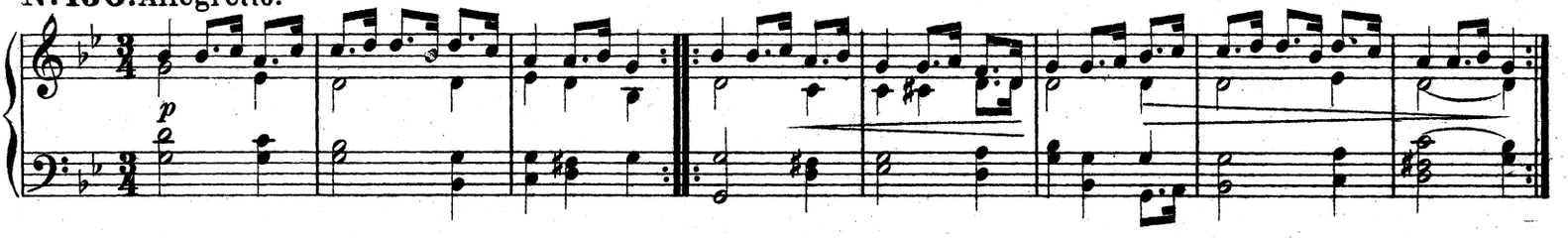

Nº137. Allegretto.

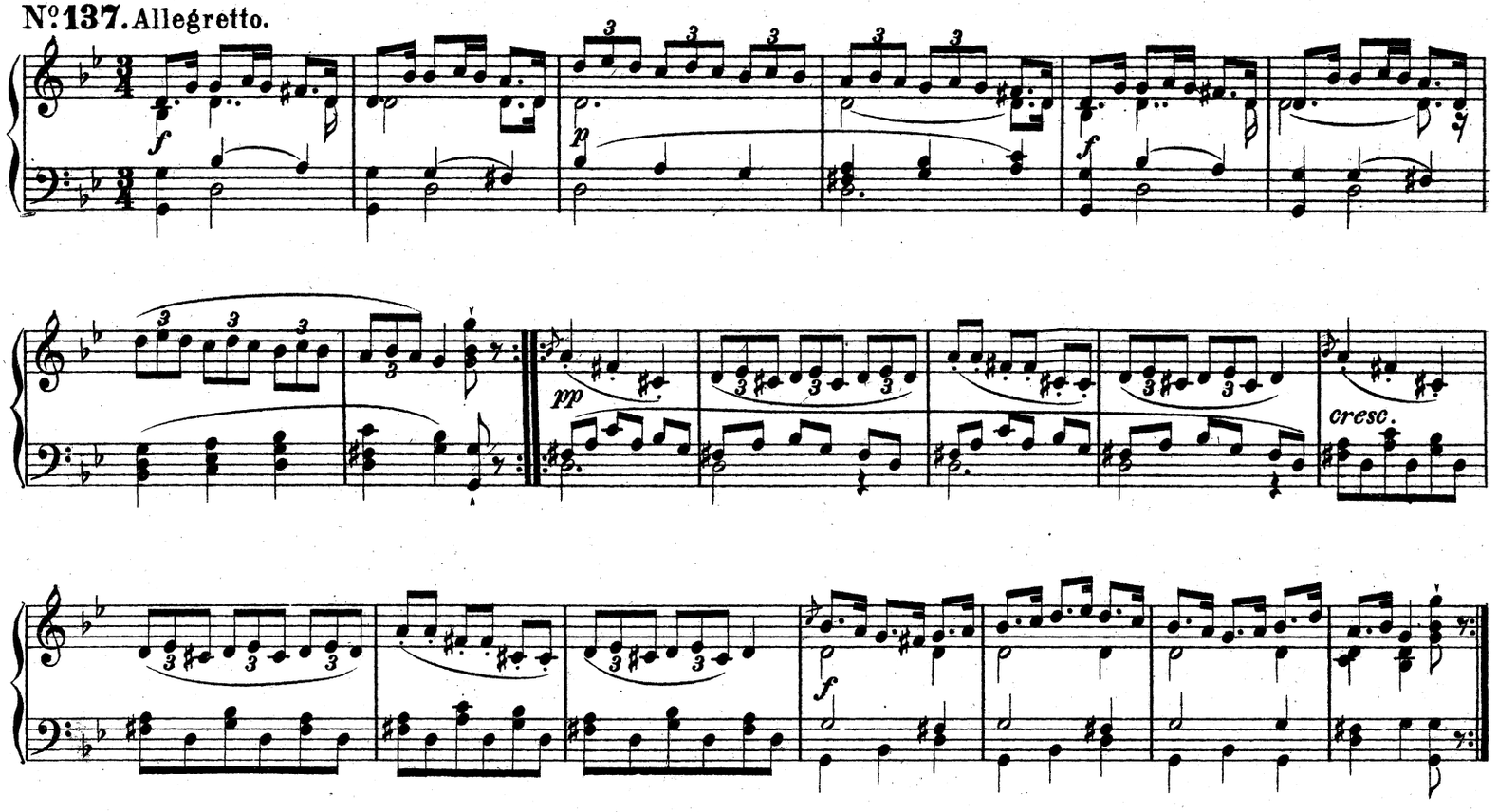

Nº138. Andantino.

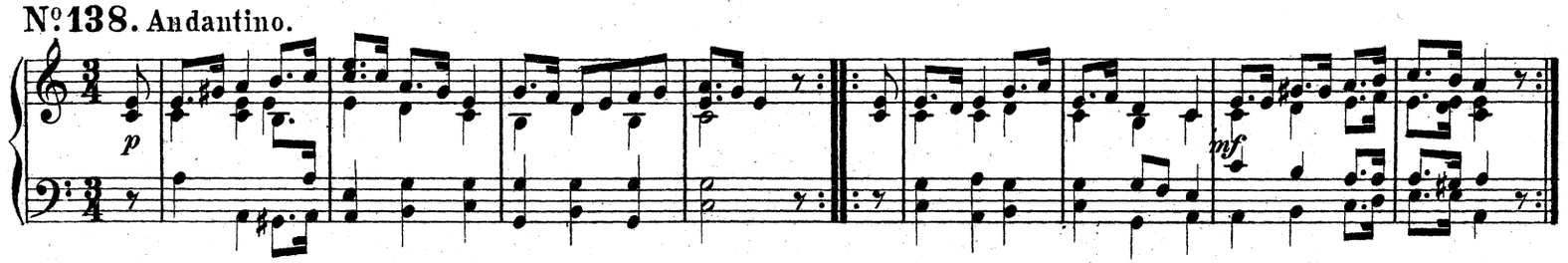

Nº 139. Andantino.

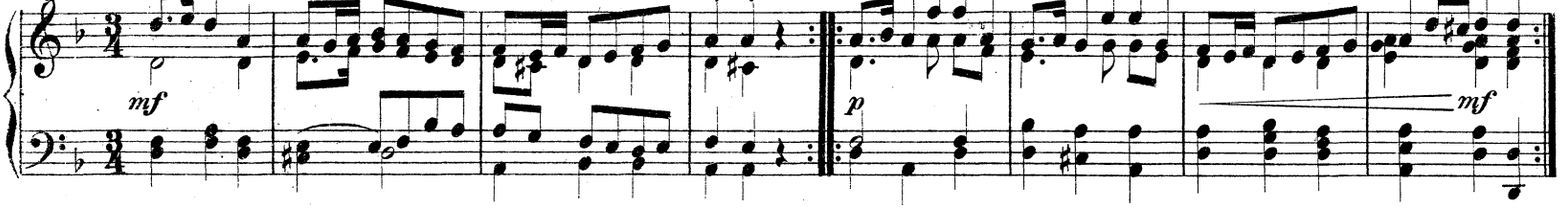

Nº 140. Andante.

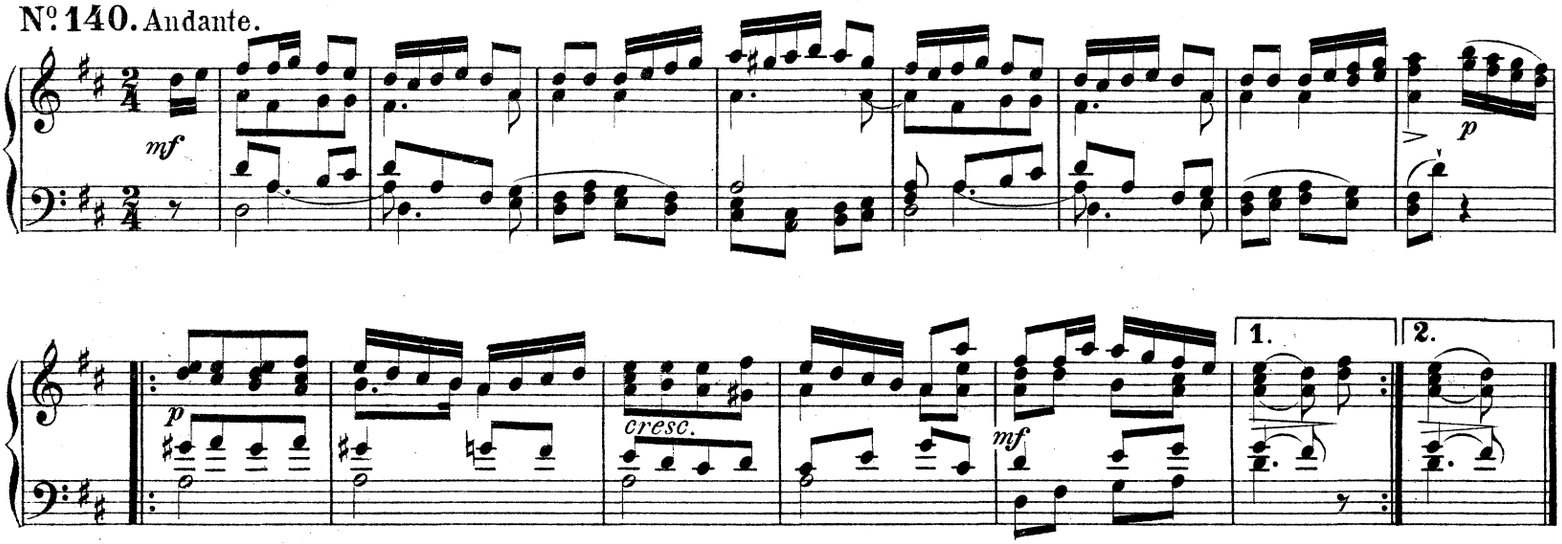

Nº 141. Allegretto.

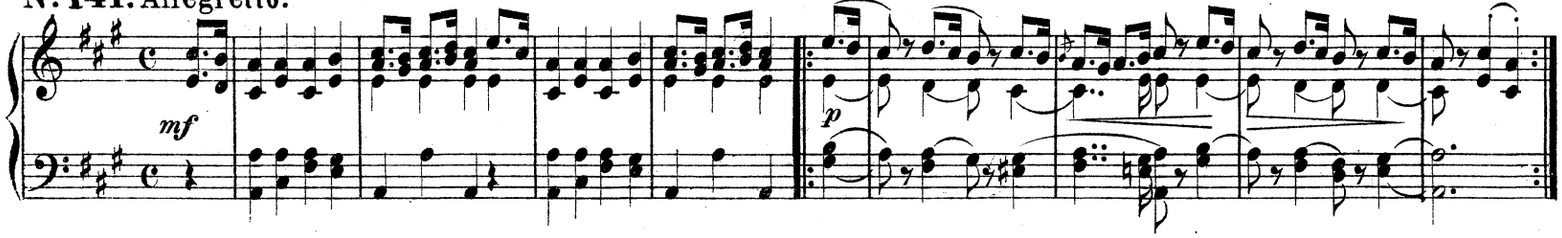

Nº 142. Andante.

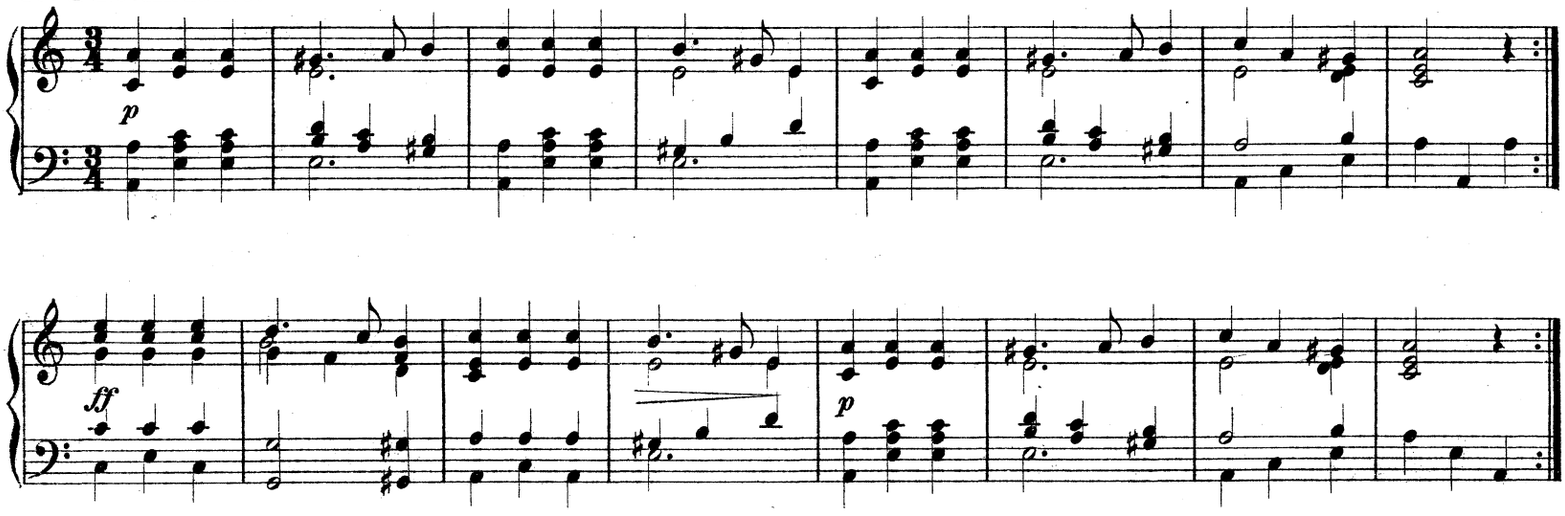

Nº 143. Andante.

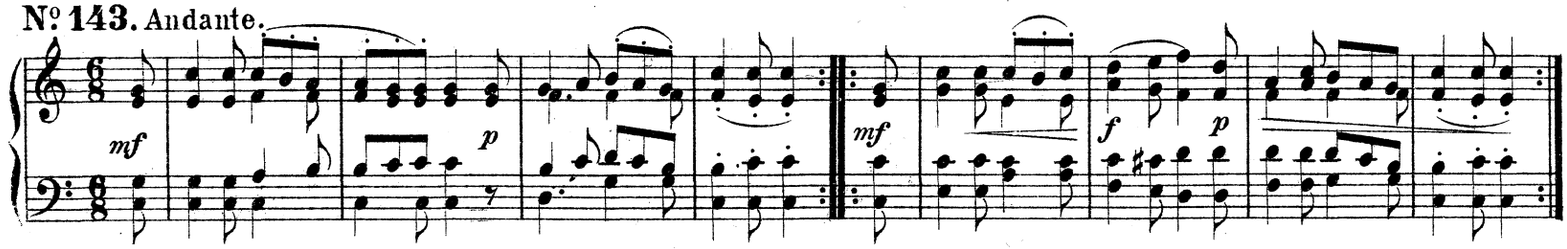

№ 144. Andante.

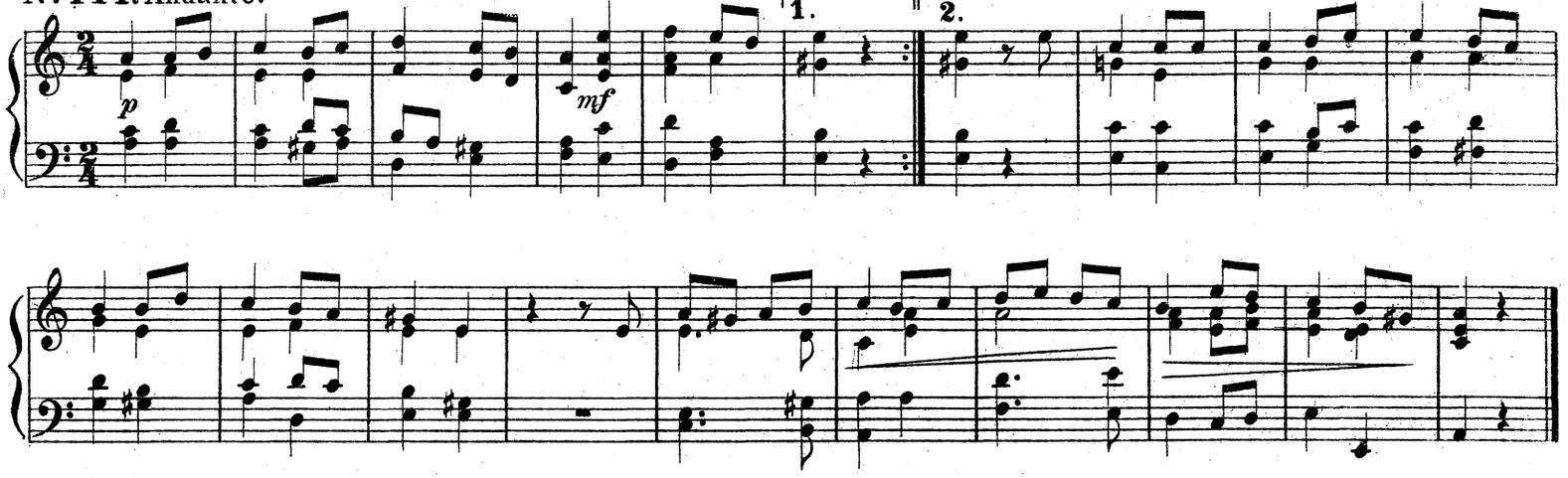

№ 145. Andante.

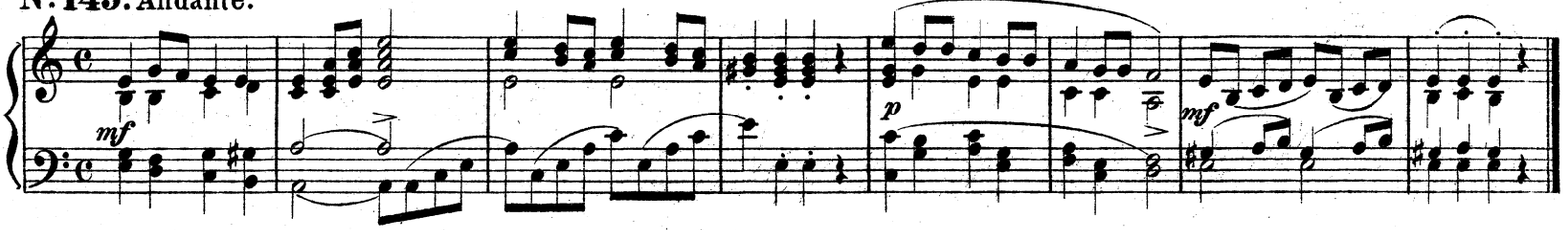

№ 146. Andantino.

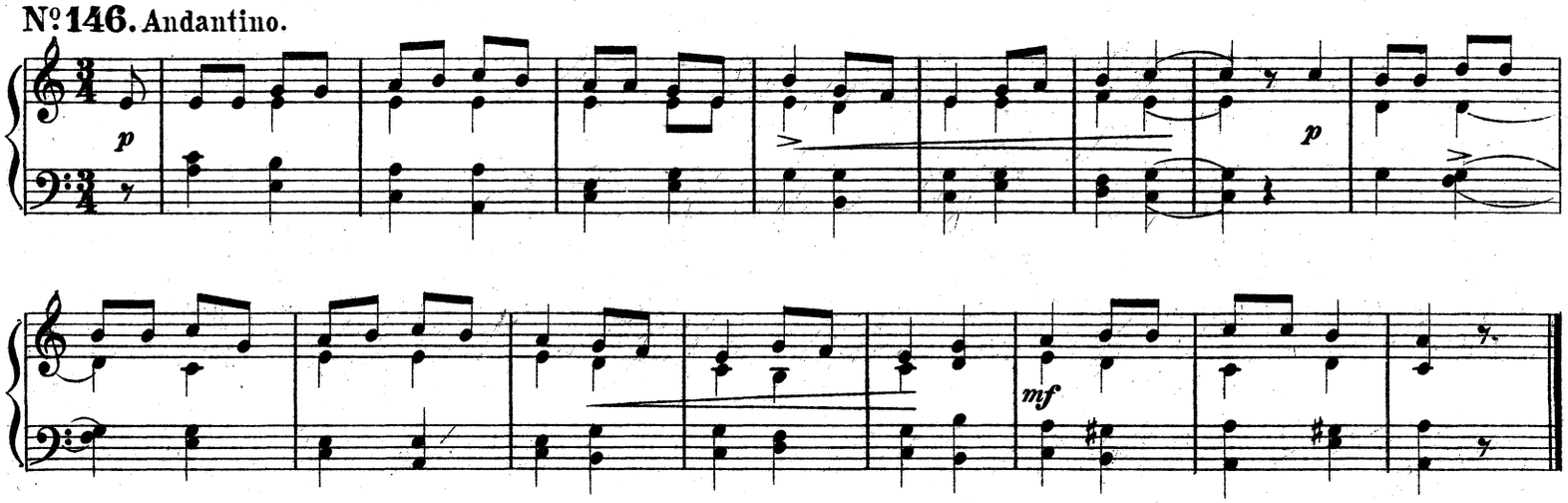

№ 147. Andantino.

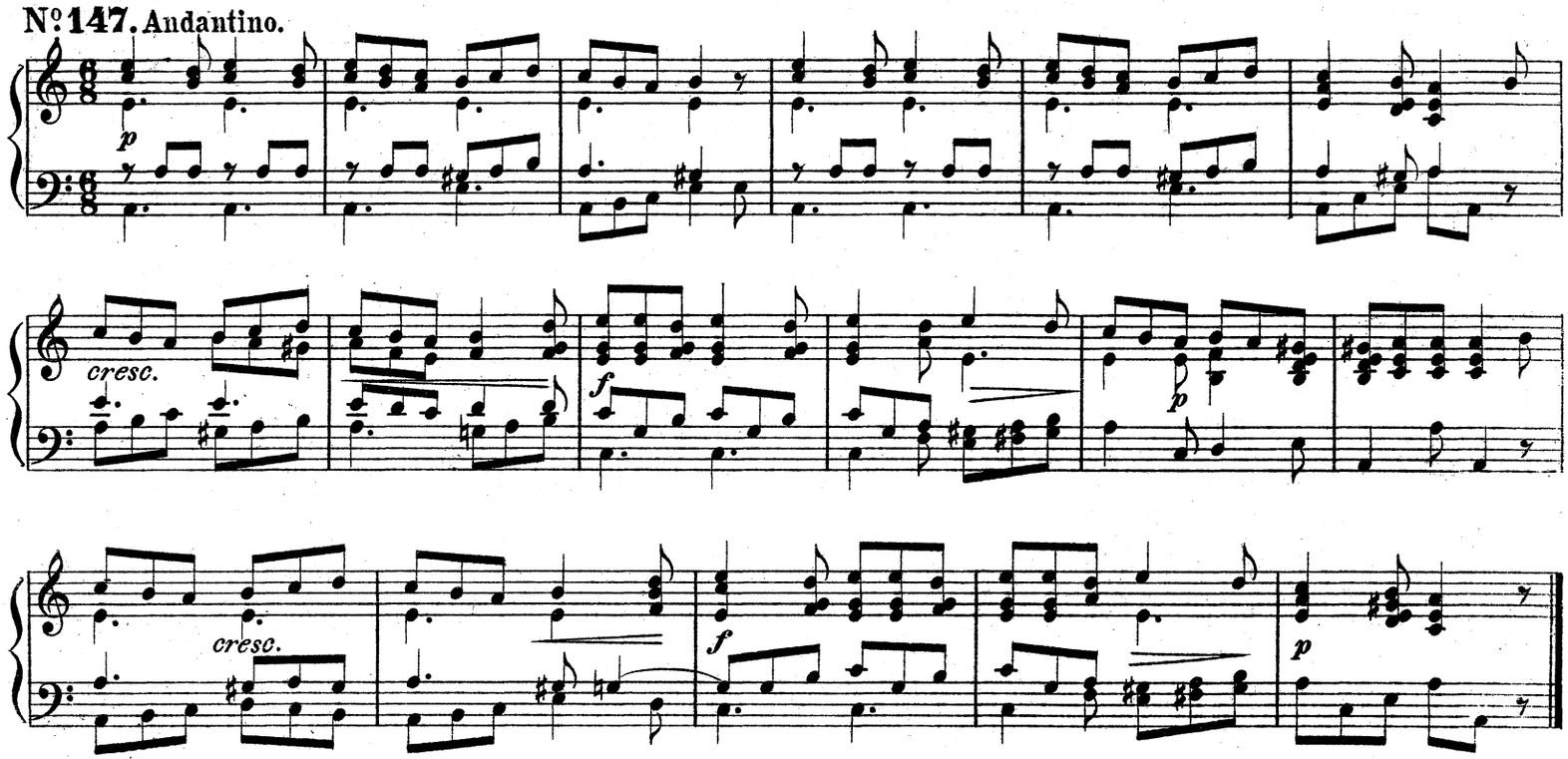

№ 148. Allegretto.

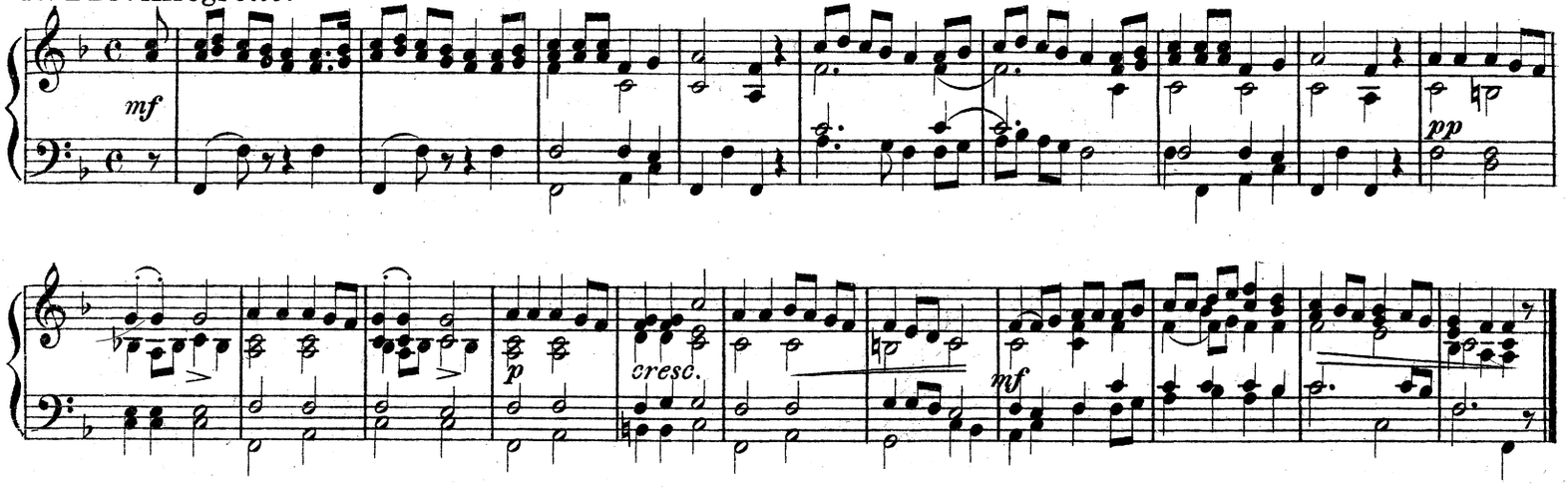

№ 149. Andantino.

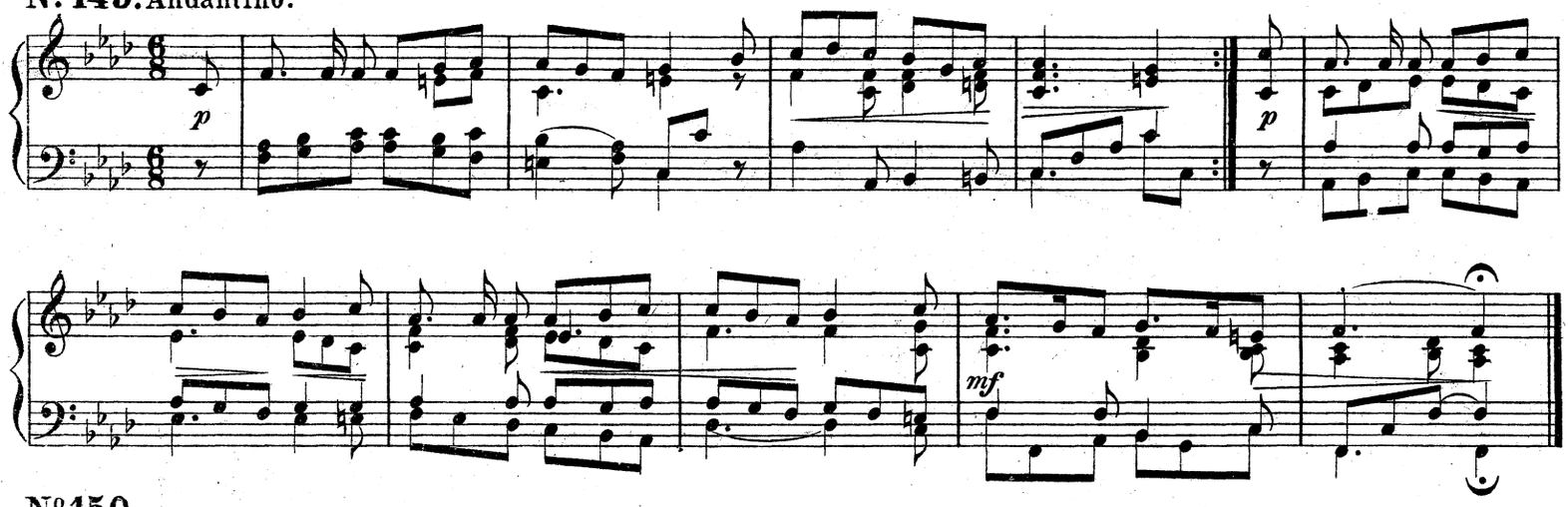

№ 150.

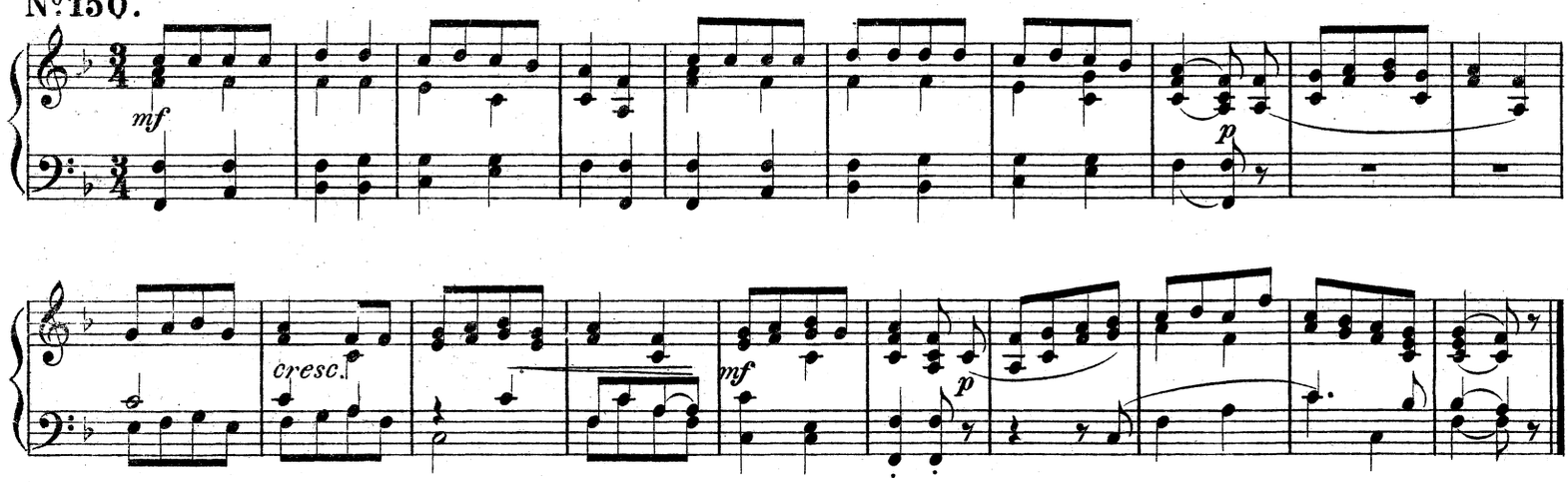

№ 151. Andante.

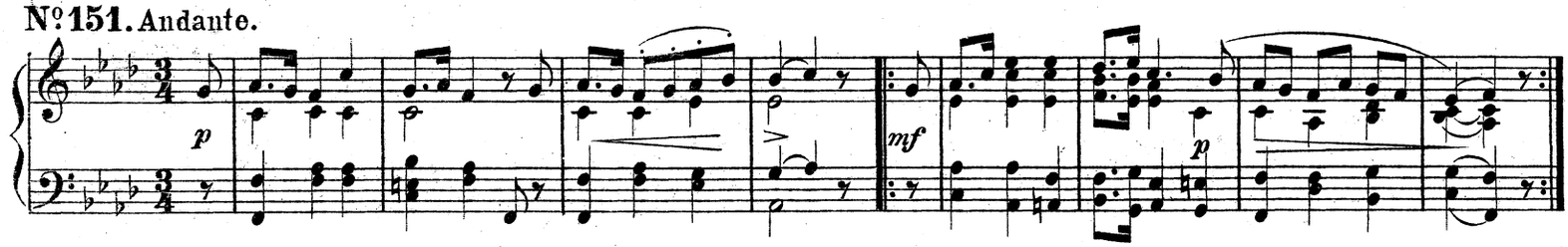

№ 152. Andantino.

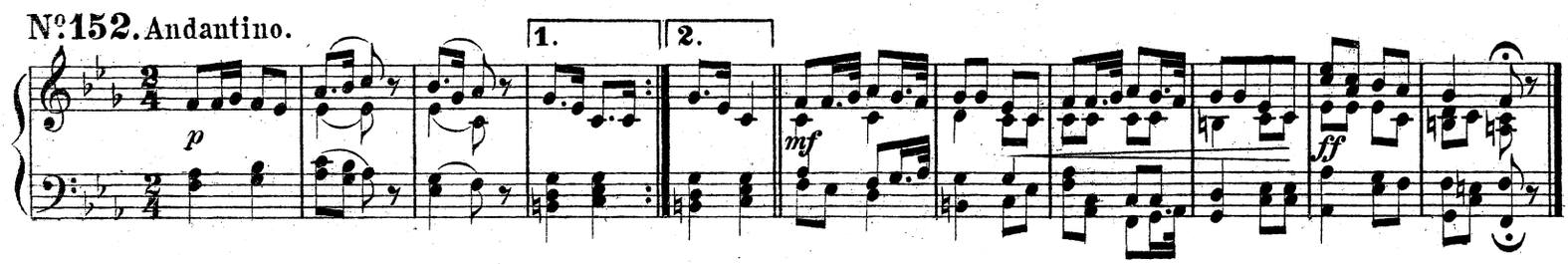

Nº 153. Andante.

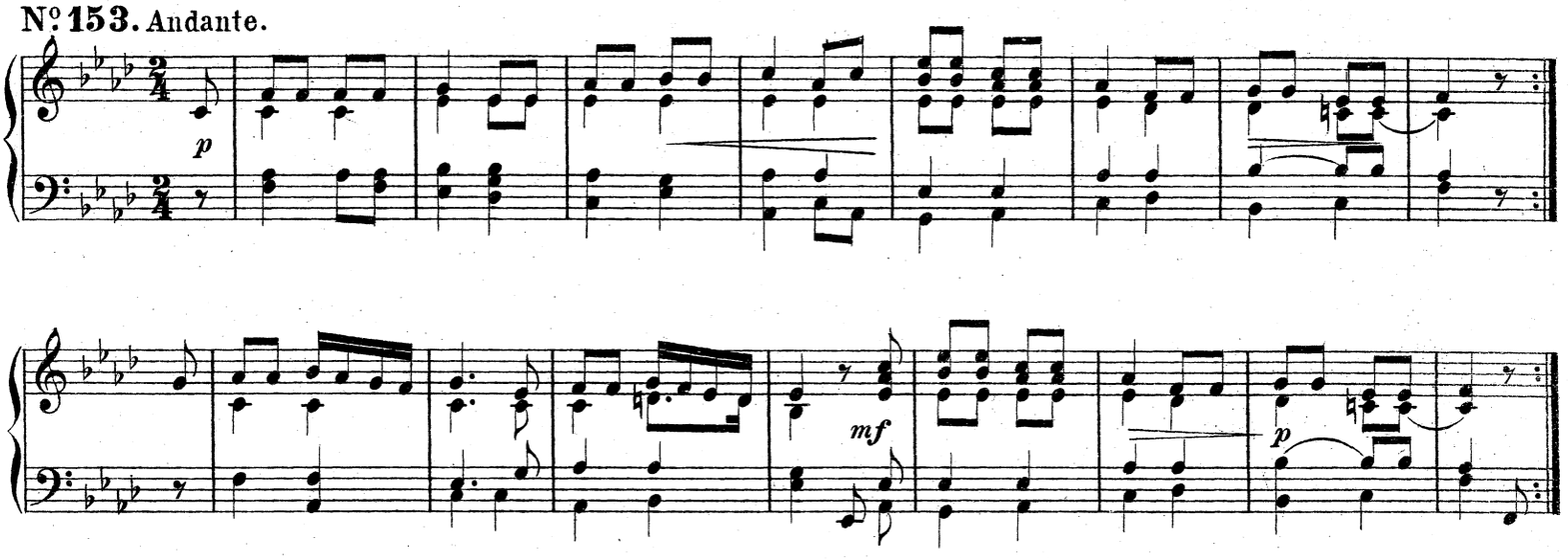

Nº 154. Andante.

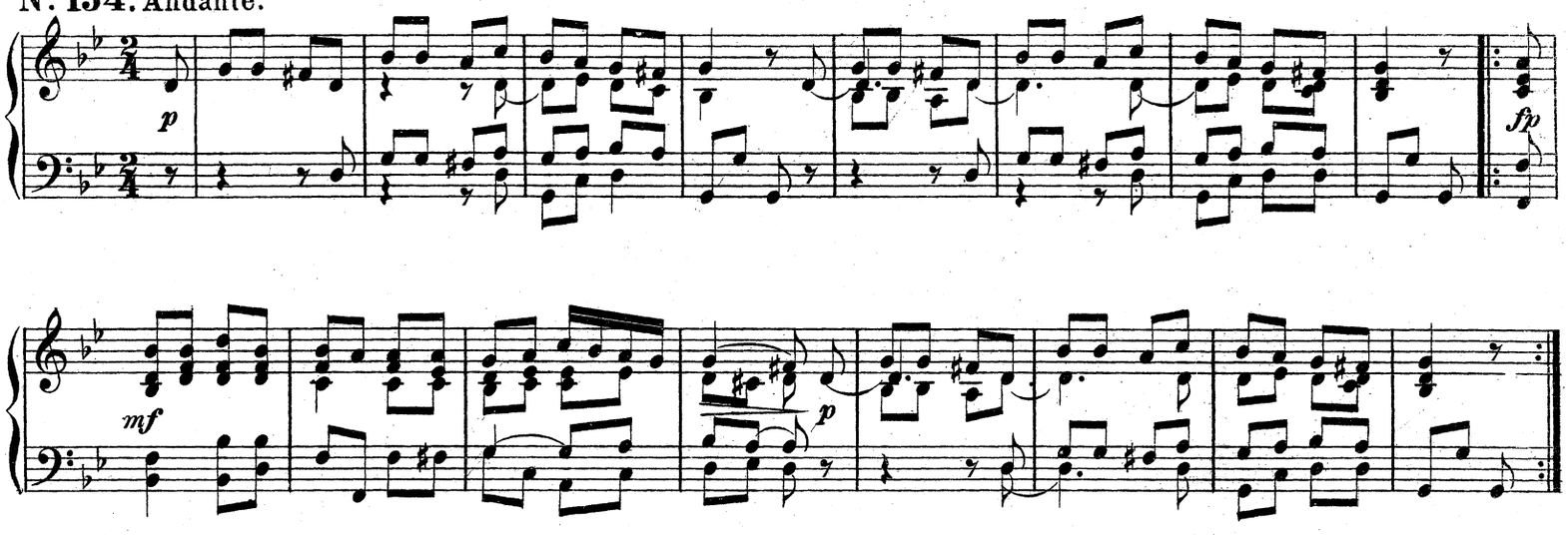

Nº 155. Andantino.

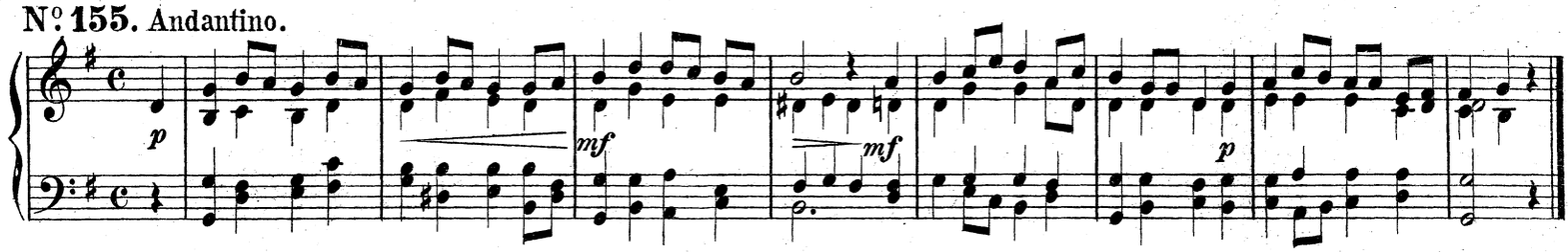

Nº 156. Andante. *(a)*

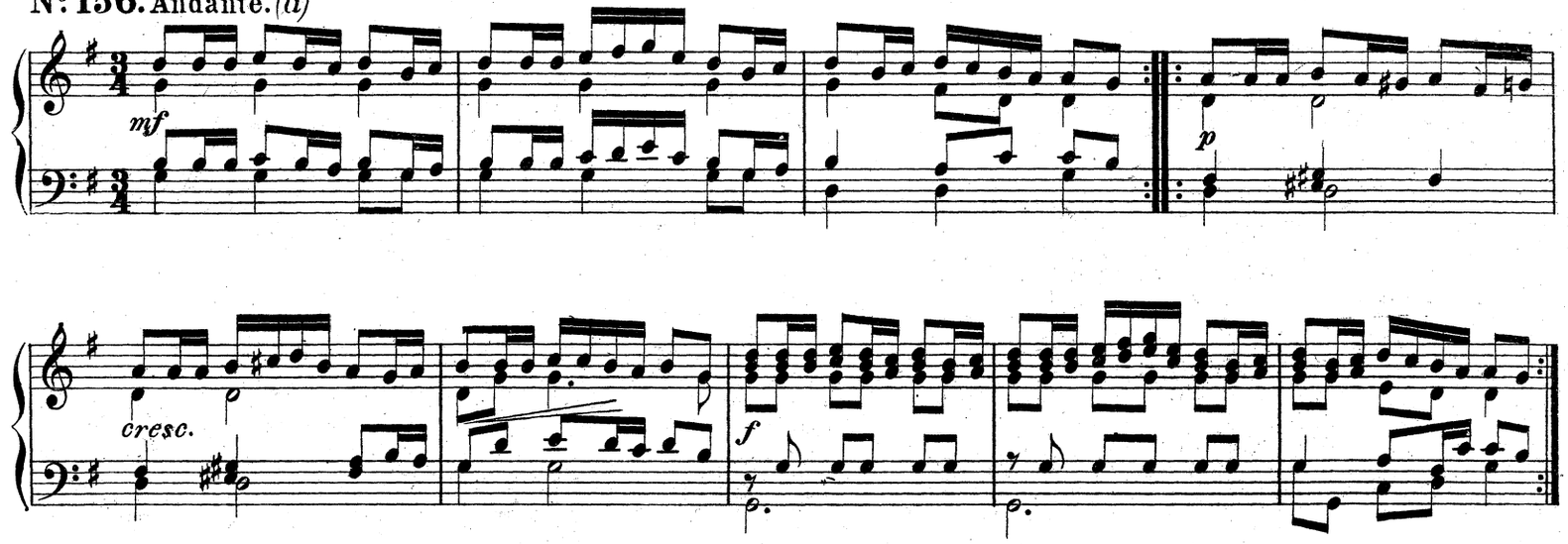

Moderato. (b)

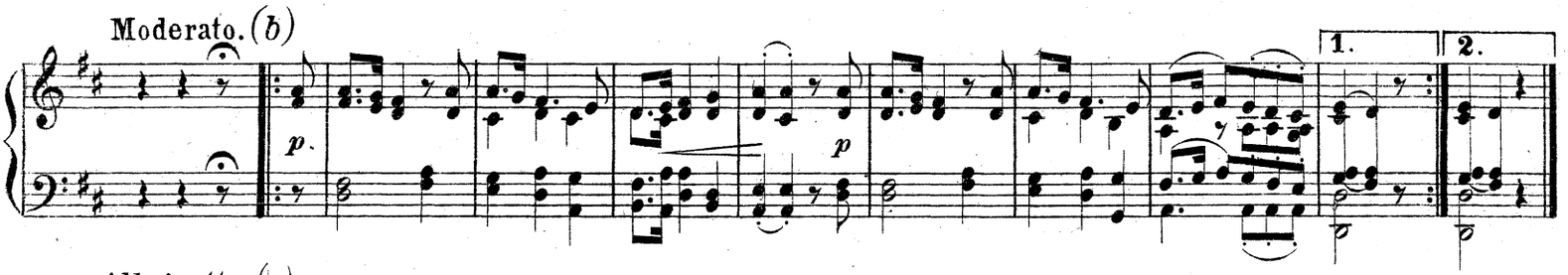

Allegretto. (c)

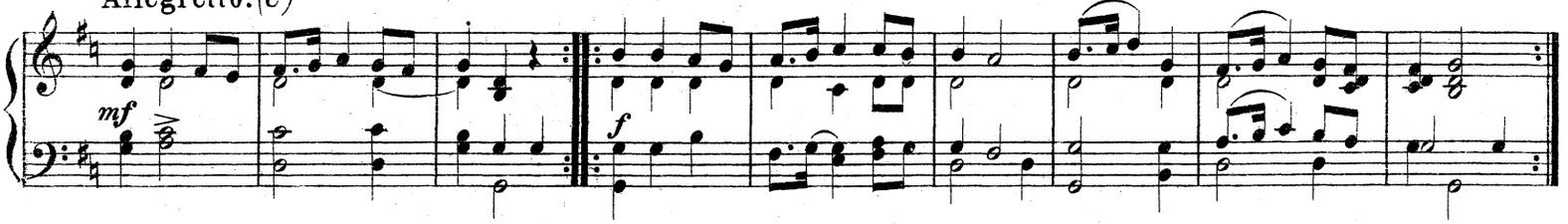

Nº 157. Andante. (a)

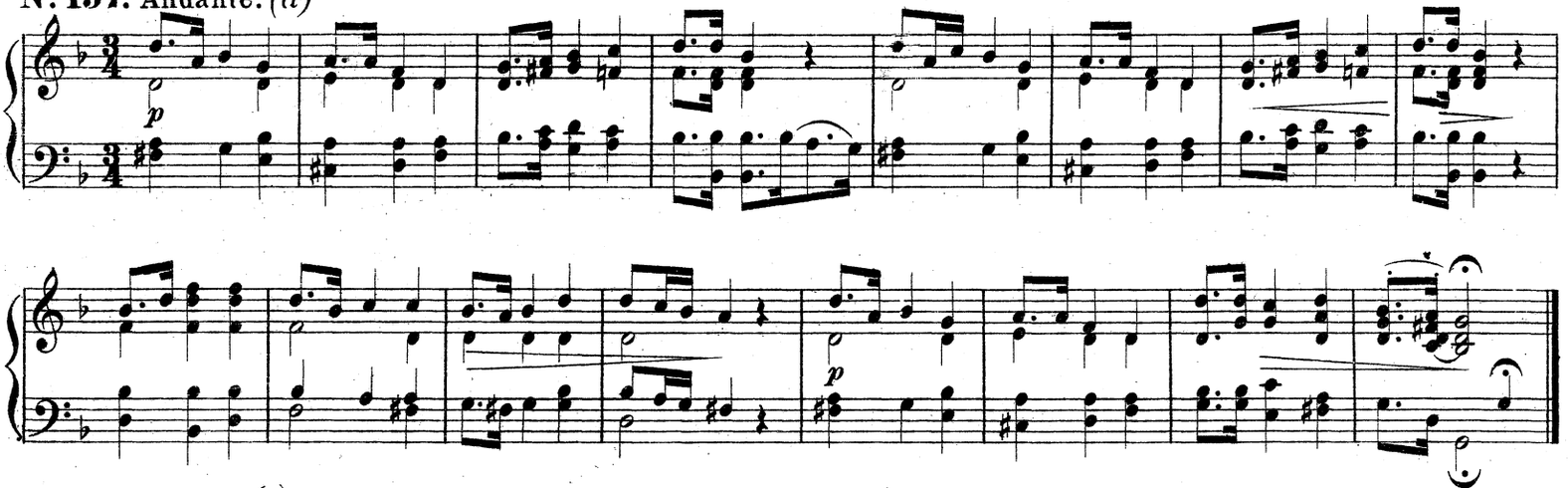

Allegretto. (b)

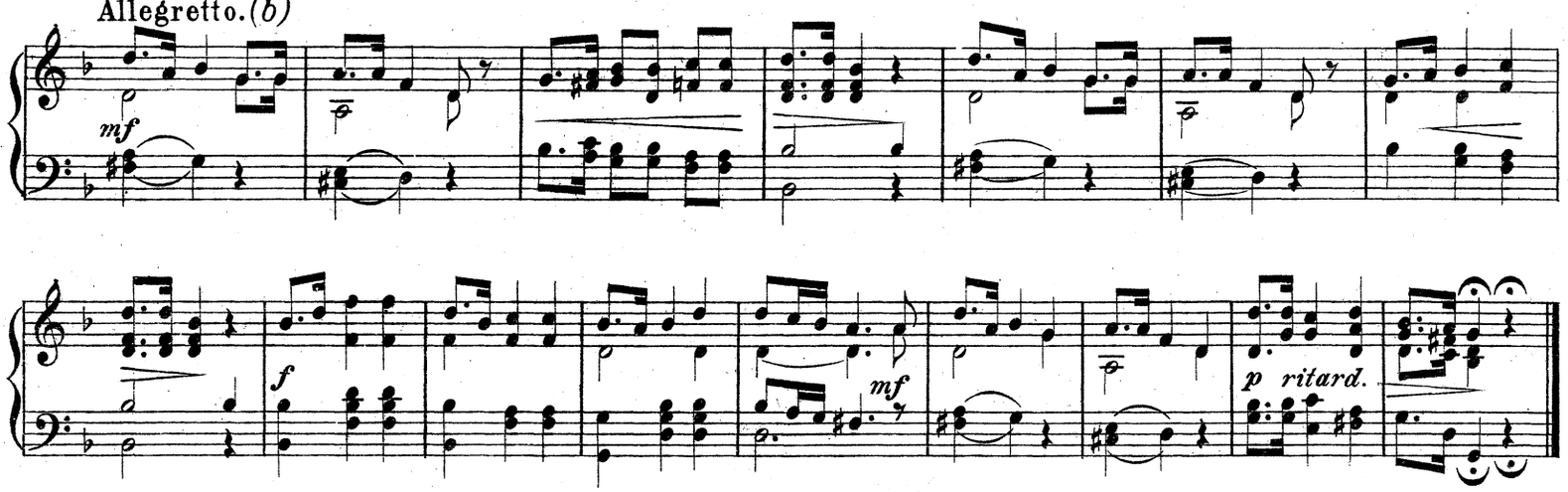

Nº 158. Andante. (a)

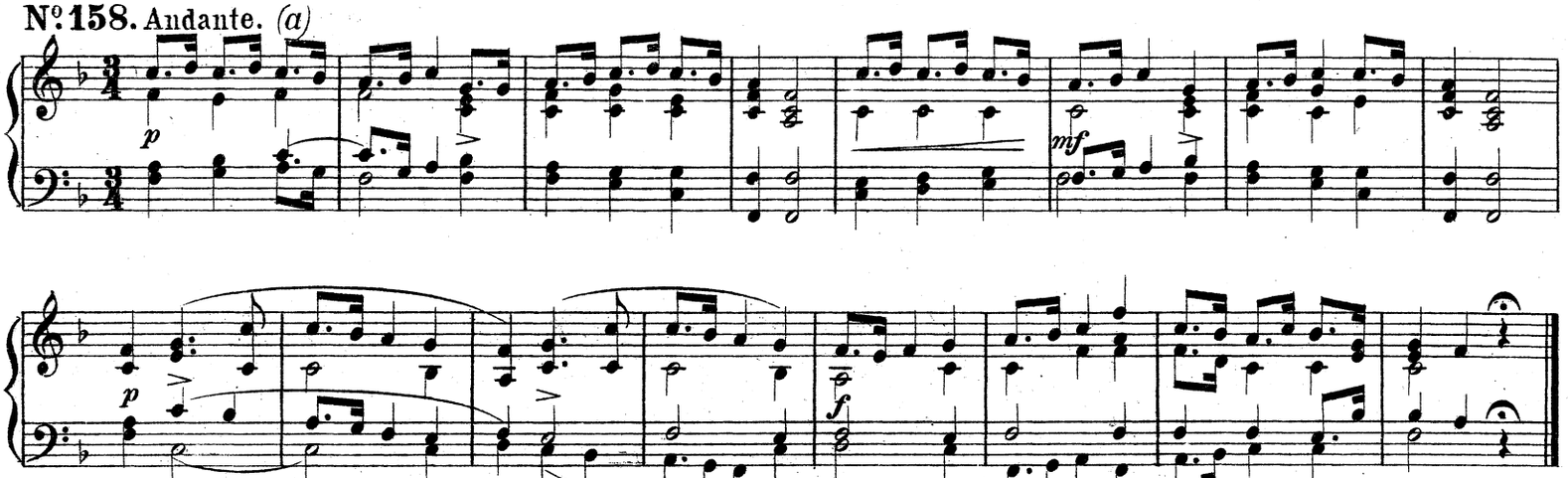

Allegretto. (b)

mf

p dolce

mf

p ritard

Nº 159. Andante. (a)

p

mf

p

Allegretto. (b)

p

mf

p

Andante. (c)

p

pp

mf

ritard.

p

Nº 160. Maestoso.

ff

p

ff

mf

ff

mf

ff

Anmärkningar och Ord till en del af melodierna.

Melodierna till de nummer, som här nedan äro förbigångna, nyttjades uteslutande till danspolskor. Till många af desamma sjöngos dock understundom ord, men som dessa till sitt innehåll icke alltid voro af oskyldig natur, sjöngos de sällan eller aldrig vid danstillfällena eller i det täcka könets närvaro.

N:o 3. Komponerad på 1820-talet af sockenspelmannen, mjölnaren och urmakaren Lars Blom å Wigersberg qvarn i Floda socken.

N:o 5. Den s. k. svenska fackeldansen, dansad, som det berättas, med facklor på hofvet under Erik XIV kröningsfest. Allmogen i Floda ansåg den dock dansad under samme konungs bröllop, och förklaras måhända häraf den föreställning, som derstädes var rådande om bröllop: att detsamma icke var högtidligt nog firadt, om icke bruden just efter denna polska dansade sina skyldighetsdanser med alla gästerna. Polskan spelades långsamt och blott en gång igenom för hvarje dans.

N:o 6. Var jag mej en liten dräng,
Skulle gå sta' å' fria.
Fria' till en gammal kärrn'g,
Trodde dä' va' en piga.
Aldrig fick jag någon ro för kärringen. :,:

N:o 8. Norsk melodi. Harmonien är icke af utg.

N:o 10. Nils Nilsson i Wika
Han fria' te' frökna: :,:
Tack för du tog 'na!
Tack för du tog 'na!
Tack, tack för du tog 'na! :,:

N:o 19 *(a)*. Not för not sådan den skrefs och spelades af lankasterskolläraren, vice klockaren, sockenapotekaren, målaren och glasmästaren m. m., verklige hedersmannen A. Andersson i Floda.

N:o 19 *(b)*. Samma polska sådan den spelades vid de högtidliga tillfällen, då flere af socknens många spelmän voro tillstädes.

N:o 20. Mycket gammal. Utg. har sett den med annan harmoni tryckt i slutet af förra eller i början af detta århundrade.

N:o 21. Spelades på 20-talet af en 60—70 års gammal bondspelman i Floda.

N:o 22. Vi ska ställa te en roliger dans,
Vi ska binda både krona å' krans te' dansen. :,:
Hej, hopp san! roliger dans!
Hej, hopp! båd' krona å' krans te' dansen. :,:
Vacker är du när du dansar å' ler,
Vacker när du på din käraste ser, skön' Anna! :,:
Hej, hopp san! etc.

Ofta sjöngs:

Ful ä' du när du dansar och ler,
Ful ä' du uti alla manér, ja, du ä' ful! :,:
Ful ä' du, vacker vill du vara, :,: du ä' ful!

N:o 23. Satt för flera violiner af L. E. Segerberg, organist i Floda, skicklig violinspelare.

N:ris 32 *(a)*, **32** *(b)*. Spelades omvexlande i dur och moll.

N:o 35. Troligen en variation af ett gammalt kändt tema och sannolikt skrifven af någon bland Segerbergs många elever, tagna ur allmogeklassen.

N:o 36. Flicka lilla, vill du gifta dej?
Säj straxt, om du vill ha mej!
Vill du inte, så säj bara nej,
Nog får jag den, som tar mej.
Tra, la, la, etc., etc.

N:o 38. När ja' var i mina unga år,
Då var ja' liten å' nätter,
Då gjorde pappa mej en liten stol,
Ja' satt å' värmde mina fötter;
Nu ä' ja' gammal, nu ä' ja' grå,
Nu har ja' ingen stol att sitta på,
Nu har ja' ingen stol att sitta på,
Nu fryser ja' om mina fötter.

N:o 40. En allmänt omtyckt polska af en landtvirtuos, som kallades »sjuttioåttan», af den orsak att han skröt af att kunna sjuttiåtta polskor. Polskan kallades för »tyska klockorna», emedan spelmannens pizzicato hade någon likhet med klockspelet i Tyska kyrkan i Stockholm. Vid föredraget var violinen förstämd på det sätt, att *d*-strängen stämde *e* och *g*-strängen *a*.

N:o 41. Omvexlande i $^3/_4$ och hel takt, som dock icke generade de dansande, tvärtom.

N:o 44. Kallades i Södermanland för »Wennerbergs polska» efter en organist i Lilla Mellösa med namnet Wennerberg, som lefde i början af detta århundrade. Vid föredraget voro de båda lägsta strängarne på violinen stämda i *f*.

N:o 52. Hörer du Kersti! kom vele vi svänja,
Ser jag rätt på dej, så har du god lust,
Blinka nu lagom på herregålsdrängja,
Granna ä' fäll' de, men ha ingen must,
Sticka i maten och gapa på ängja,
Liksom kom' de från en främmande kust.

Se fortsättning i »700 Svenska Sångstycken» af Axel Ståhl. Såväl melodien som visan egentligen från vestra Wingåker.

N:o 56. Komponerad af en »Knåper» och spelad i Floda af Segerbergs elever omkring 1820.

N:o 57. Mor satt i spisen, kokade rofvor, —
Smör te' doppa dem i. :,:
Hem kommer far med tommer mage, —
Skrof te' lägga dem i. :,:
Tra, la, la, etc.

N:o 59. Denna melodi förekommer oriktigt upptecknad hos flere utgifvare. Här är den återställd i sitt ursprungliga skick, som den sjöngs i Södermanland. Om också de derstädes brukade, här antecknade orden, icke bevisa mycket, enär andra ord å andra orter förekomma, så borde dock den otillfredsställande rytmen i den afvikande sättningen tala tillräckligt för att den södermanländska sången här är historisk, helst den utgör en betydlig förbättring och öfverensstämmer med den vanliga polskrytmen.

Nu så vill jag börja öfvergifva sörja,
Fastän hela verlden står mig emot.
Fastän min olycka ville mig förtrycka,
Ändock är jag vid ett hurtigt mod.
Skönheten, som du bär uppå din kropp,
Den friskar hela kärleken opp.
Ögonen dina, täcka och fina,
Fötterna de gå liksom i dans.

N:o 62. Hopp Pelle då!
Mej skall du få,
Hvar har du ringen? :,:
Ringen jag har
Som en bra kar',
Tala om'et för ingen! :,:

N:o 67. Bröllopsvisa från Wingåker.

N:o 70. »Neckens polska». Andra taktens sista not bör vara och har af ålder varit densamma som den första i tredje takten, nämligen *a* och icke *c*, då melodien sjunges i *d*-moll.

N:o 81. Enligt allmänna sångbruket i Södermanland betydligt afvikande från I. N. Ahlströms sättning af samma melodi:

Klar sol uppå blå himmelen lyser, :,:
Månen tittar så trind å' röd,
Kalla vattnet, som Herran böd,
I friska källorna fryser.

N:ris 83, 85. Melodier till visan om bonden och räfven.

N:o 90. Spelades alltid på bondbröllop, då kronan dansades af bruden.

N:o 91. Till denna melodi funnos flera texter, hvaribland en oskyldig dryckesvisa var den vanligast förekommande.

N:o 99. Till denna melodi nyttjades visan:

Tocke flicka vill jag fuller ha — san,
Som förstår te' pyssla om mig bra — san, etc.

Se vidare Filikromen.

N:o 104. Af skolläraren Andersson i Floda. Se anm. till N:o 19 *(a)*.

N:o 105. »Gökpolskan».

N:o 106. Spelades omvexlande i dur och moll.

N:o 109. Denna melodi synes af andra utg. vara oriktigt upptecknad, ty rytmen är ofullständig, då två takter fattas i sednare afdelningen. Detta styrkes ock genom de ord, som dertill sjöngos i Södermanland:

Jag såg ett ljus i Österland,
Det lyste som en stjerna,
Det var så likt den lilla vän,
Jag älskade så gerna.
Jag tror den vännen lefver än,
Och honom väl jag känner,
Som tänder upp sitt ljus igen
Mellan två såta vänner.

En liten fågel i en bur
Emellan fyra murar,
Han sjunger väl af sin natur,
Fast hjertat är bedröfvadt;
Långt hellre vill han på fri fot
Kring hela jorden vandra,
Än sitta i en bur af guld
Och taga mat af andra.

N:o 117. Troligen från Finland. Utg. har hört en visa till denna melodi sjungas på finska språket af ett finskt fruntimmer. I Södermanland sjöngs dertill följande ord:

Klippingshandskar jag dig gifver,
Klippingshandskar jag dig ger,
Fast det är en ringa gåfva,
Som jag lägger för dig ner.
Men betänk min snälla Lisa,
Att jag är en fattig karl.
Det är ju en gammal visa:
Skälm som ger mer än han har.

N:o 118. Ursprungligen från vestra Wingåker.

N:o 119. Den s. k. Årdalapolskan. Sednare upptecknad. Följande för några tiotal af år sedan dertill skrifna ord, på sörmländsk dialekt, äro enligt berättelse af numera professor S.....

Nog mins ja', när som länsmans Petter
Kom sta' å' friade te' mej;
Ja' satt å' mjölka' herrgålskretter
Å ga' mej te' å svarte nej.
Petter ä' så kry å' rar,
Nämdemans i Forsa Kari nätter.
Hon ger nog ja åt Petter.

Allri i väla skull' ja neka
Te' dä' som ja' så gerna vill,
Baraste Petter ville leka
Friareleken en gång till.
Tänk, hur ljufligt vurte då
Att få bru'lakansväfven bleka
Å' ej stå här å' neka.

N:o 122.

Och jungfrun hon går i dansen med rödan gullband, :,:
Det binder hon om allrakärastens hand. :,:

Och käraste du min jungfru bind inte så hårdt! :,:
Jag ärnar visst icke att rymma bort. :,:

Och jungfrun hon lossar på rödan gullband :,:
Och hastigt den gossen för alltid försvann. :,:

N:o 126. Denna polska har utg. icke hört i Södermanland.

N:o 128. Tobak den är den kosteliga örten,
Som friskar upp den utmattade skötten
Och mången mjölnare vid rännan
Och mången skrifvare vid pennan
Och mången bonddräng på logen
Och mången fyllhund på krogen
Och mången fiskare på isen
Och många tusen, tusen kärringar i spisen.

N:o 131. Troligen från Dalarne, sjöngs i Södermanland till flera olika texter.

N:o 133. Gossen lilla på kyrkobacken,
Som hade rosor å' knopp i hatten,
Han fria' te' mej.
När han kom te' den stora porten,
Då slog han näsan midt i lorten:
Hopp jungfru, hjelp mej!
När rågen blir mogen
Och långer som skogen,
Då gifter ja' mej.

N:o 137. Icke hörd af utg. i Södermanland. Enligt uppgift lär denna polska förskrifva sig från Ny socken i Dalarne.

N:o 138. En kärleksvisa, hvars ord fallit utg. ur minnet.

N:o 140. Brudskålsmusik från Floda socken. Denna melodi spelades en gång igenom för hvar person, som bruden vid middagsbordet drack till. När bruden föreslog en ny skål, upphörde musiken, och under denna paus utropades högt namnet å den hedrade, som alltid till återgäld gaf bruden en skänk.

N:o 141. Afven vid andra danstillfällen än bröllop var det vanligt, att en insamling gjordes åt spelmannen: en af de sångkunnigaste lade några slantar i en messingstallrik, om hvilken han band en serviette, och med denna i hast erhållna »tambour de basque» skakade han flitigt framför hvarje gäst under sången:

Se så sjunga vi för spelmannen vår, etc.

och efter gåfvans emottagande sjöngs:

Hafven tack, hafven tack för eder goda skänk!
Eder lön skall blifva hos en flicka på en bänk.
Hafven tack! Hafven tack! etc.

N:o 143. En gammal, slipprig visa, måhända från Gustaf III:s tidehvarf, hvilken sjöngs ännu på 20-talet.

N:o 144. Den s. k. hönsgummans visa, af politisk tendens, skrifven omkring 1750 af Cardius, prest i Huddinge; sjöngs ännu ofta ett stycke in i detta århundrade. Se bland andra: Svenske Folke-sange og melodier, samlede af A. P. Berggreen.

N:o 145. Vaggvisa. Denna melodi är, liksom flera andra i denna samling, märklig derför, att den utgör ett bevis på, att allmogen förr ofta nog sjöng i enlighet med de s. k. kyrkoskalorna: melodien är nämligen äkta frygisk. Orden äro ock ganska karakteristiska, och säkert hafva många tusende med utg. som barn i vaggan roats dervid och insomnat. Såsom nedan synes, är visans stomme så byggd, att orden lätt kunna varieras i oändlighet af en fyndig barnvakterska.

Tyst nu { mitt socker! / min lilla! / min stumpa! } { dadda / mormor / Anna } ska nu sjunga en visa om { oxarna / hundarna / grisarna }

o. s. v.

Oxarna gå på gärde å kör; buh! säga oxarna, buh, buh, buh!
Hundarna gå i skogen på jagt; vow! säga hundarna, vow, vow, vow!
Grisarna följa mamma sin; off! säga grisarna, off, off, off!

Kunde den sjungande dertill med tydliga åtbörder på något sätt föreställa de omsjungna djuren, så var framgången viss och en skrattsalfva från den lilla belöningen.

N:o 146. En mycket gammal kärleks- och riddarvisa på tjugo à trettio verser. Innan riddaren for ut i kriget, satte han sin käresta på sitt slott och omgaf henne med all möjlig beqvämlighet. Efter några års bortavaro yppade sig bud hem med en vän, med hvilken riddaren sände helsningar till sitt hjertas brud, och i hvars skydd han anförtrodde henne. Men vännen var en falsk vän, och i stället för att värna sin väns dyraste skatt, gjorde han allt möjligt, för att fördystra hennes tillvaro, och sjöng bland annat (den enda vers utg. minnes):

Han sad', du skulle släcka ut de sköna vaxeljus
»Vid de rosor vi lofvom».
Han sad', du är int' för god att ligga i det mörka hus.
»Vid de rosor vi lofvom, vi lekte om en afton».

Följden blef, att den dyrkade i förtviflan bragte sig om lifvet, till gränslös smärta för den hemkommande krigaren.

De inom citationstecken förekommande orden utgjorde en refräng, som upprepades vid alla visans verser.

N:o 147. En gammal dryckesvisa, oskyldig till sitt innehåll och märklig för sin melodi, som eger en helt religiös anda och för visso står långt framom en mängd andliga sånger, som sjungas inom nutidens pietistiska kretsar.

Hvem skall denna vimpelen hafva,
Med lustigt mod?
Den skall brodren (Jönsson) hafva,
Vår vän, så god.
Så luta dig till
Och drick som du vill
Tre klunkar å ra', å ra', å ra',
Så kommer du int' någe buller åsta'.
Ja, utan buller och utan bång
Skall denna vimpelen hafva sin gång
Till ljusan dag.

N:o 148. »Domaredansen». En person gick med ett brinnande ljus inom ringen och lyste med detta under kostliga upptåg någon i ansigtet, för att kunna aftvinga honom ett skratt. Den som då skrattade, måste gifva pant.

Så vilja vi begynna en domaredans,
Medan domaren sjelf är hemma;
Alla de, som i domardansen gå,
Deras hjertan ska le och brinna.
Alla säga de: hå, hå, hå!
Alla säga de: så, så, så!
Alla dricka de mjöd och vin,
Alla sofva de hos kärestan sin.
Har du sofvit hos din käraste i natt,
Så skall du åt ljuset le och le!

N:o 149. En visa, som sjöngs ganska ofta i Söder manland. Utg. har på sednare tiden hört uppgifvas, att melodien skulle förskrifva sig från Dalarne. Visan, hvars föremål utg. ej har sig närmare bekant, började med följande ord:

När Lasse var liten, så gick han till mor
Och fick en bit bröd och var glader;
Men Bertel, så hette hans närmaste bror,
Fick pengar och pung af sin fader.
Då skaffade Bertel hem peppar och salt
Och andra små kryddor te' korf å' te' palt:
Han for med sin handel å' reste.

N:o 150. »Skära hafre», en dans- och pantlek.

Vi ska skära hafre,
Hvem skall hafren binda?
Det skall allra kär'stan min,
Hvar skall jag henne finna?
Jag såg 'na i går afton
I det klara månsken;
Hon lofvad' mej att komma
Med stor lust och fromma.
När hvar tar sin,
Så tar jag min,
Och då får udda ingen.

N:o 151. En visa, som ofta sjöngs i utg. ungdom, utan att han känner något närmare om dess uppkomst. Ett par verser lydde:

Maj' Lena, salig gumman min,
När som hon gick och slank i verlden,
Med segelgarn knöt koftan sin
Och svor alltjemt mot syndaflärden,
— — — — — — — — — — — —

Maj' Lenas näsa satt på sned,
Och det var händt i »gröna gången»:
Hon kom att gräla med en smed,
Och han nöp hastigt tag med tången.

N:o 152. S:t Staffans visa, sådan den sjöngs på flera ställen i Södermanland.

Staffan var en stalledräng — stalledräng, stalledräng,
Han vattnade sina fålar fem — fålar fem, fålar fem.
Flickorna låta oss lustiga vara,
Gossarne låta oss hädanfara.
Jul en gång om året!

God morgon! God morgon! kär' fader, — —
Gud låte er vakna glader! — —
Flickorna etc.

God morgon! God morgon! kär' moder, — —
Gud låte er vakna goder! — —
Flickorna etc.

Vi se på eder förstug'dörr, — —
Att edra flickor haft friar' förr. — —
Flickorna etc.

Vi se på edra fönster blank — —
Att här fins bränvin, å' inte lank. — —
Flickorna etc.

Sitta vi längre för er vägg — för er vägg, för er vägg,
Fryser det is uti vårt skägg — i vårt skägg, i vårt skägg.
Flickorna låta oss lustiga vara,
Gossarne låta oss hädanfara.
Jul en gång om året.

N:o 153. En kärleksvisa med vacker melodi; orden glömda.

N:o 154. En visa om en mängd yrken. Några få verser, som stannat i minnet, må anföras:

Det var en gång en skräddare,
Som bodde i en by;
Att stjäla var han mästare,
Men kludder till att sy.
Hvar gång han såg sin fästemö,
Sjöng han så gladelig:
Min nål skall mig till döden fö'
Och aldrig svika mig.

Det var en gång en sockensmed,
Som bodde vid en ström,
Han skröt af sinneslugn och fred
Och smidde skor och söm.
Visst gick han sotig veckan om,
Men han belöning fick,
När ren och snygg, då söndan kom,
Han till sin fästmö gick.

En sotare, så svart som fan,
Uppå en skorsten stod,
Han ropte öfver hela sta'n
Och var vid glädtigt mod;
Men ack! hans glädje blef snart all:
Han föll från taket ner,
Och ropte: högmod går för fall —
Sen sjöng han aldrig mer.

N:o 155. »Hafsfrun». Uppteckнad som den sjöngs i Södermanland.

Herr Wallborg han går sig åt sjöastrand,
Blåser kallt, kallt väder ifrån sjön;
Der fick han se hvar hafsfrun sam.
Det blåser så kalleligen nordan.
— — — — — — — — — — — —

N:o 156. »Simon i Sälle», en gammal sång- och danslek, hvartill höra melodierna (*a*), (*b*) och (*c*). Se vidare »Svenske Folkesange» af Berggreen.

N:o 157. Danslek. En yngling eller jungfru går in i ringen, hvarunder sjunges (*a*).

Stora lunsen
Ungersven han } går i dansen,
Nätta jungfrun
Plockar rosor, fager och fin,
Binder ihop den sköna kransen
Åt sin lilla flicka (gosse) fin;
Ty hon (han) är allt som en lilja,
Den han (hon) sjelfver utvalt har.
Skall det vara något mera,
Så kom nu och gif mig ja.

Handen räckes åt den, som blifvit vald, hvarefter dansas efter melodien vid (*b*):

Se, så är jag så hjertligt nöjder
Och kan roa både dej och mej.
Herren gifve oss tusen fröjder!
Om det så behagar dej,
Kyss och klappa uppå kinder,
Kyss och klappa, ta i famn!
Jag önskar, att jag en gång finge
Sofva i din söta famn!

Var det en flicka som började, blir det derpå en gosses tur att fortsätta på samma sätt.

N:o 158. En danslek, som tillgår på samma sätt som föregående. Vid (*a*) sjunges följande:

Anna lilla tog sin knyppeldyna
Och satte sig ijemte fönstret;
Mera titta' hon på Anders lille,
Än hon titta' på mönstret.
Hå, hå! du Anna lilla!
Så, så! du Anders lille!
Du är min och jag är din
I alla våra lifsdagar.

»Anna» räcker här handen åt sin »Anders», hvarefter dansas efter melodien vid (*b*), hvari alla instämma:

Se, hvad jag fick uti min hand,
Se, hvad jag fick att ega:
En stolter munschör,
En vacker madam,
Nätter uti fina kläder.
Han (hon) håller mig kär,
Det tror jag väl,
Jag törs inte säga,
Hur vacker han (hon) är.
Ändock lyster mig ur dansen gå,
Låter honom (henne) en annan få.

Medan gossen stannar qvar i ringen, sjunges efter (*a* följande ord:

Anders lille tog sin skrifvarpenna
Och satte sig ijemte bordet,
Mera titta' han på Stina lilla,
Än han titta' på ordet.
Hå, hå! du Anders lille!
Så, så! du Stina lilla!
Du är min och jag är din
I alla våra lifsdagar.

»Anders» ger nu handen åt »Stina», hvarefter dansas och sjunges såsom förut efter melodien vid (*b*).

N:o 159. Danslek som de förra.

Jägarinnan (jägaren ut-) af ett hurtigt mod,
Hon (han) månde sig utrida
Att jaga efter de stolta djur
I skog och markerna vida.
Och jagten hade hon (han) uti sin hand,
Och djuret, som hon (han) eftersprang,
Det var en hjertans vacker gosse (flicka).

Sedan sjunges enligt (*b*):

Tag nu gossen (flickan) uti snöhvit hand,
Som svenska jungfrur (svenner) pläga göra,
Och förer honom (henne) till sitt rätta land;
Ty lyckan månde sig föra.
Ja, lyckan är som flor i lund,
Som förstör så mången man i grund,
Så mången redeligen hjelte.

Efter (*c*) slutligen:

Förrän det sker, vi må nu afsked taga,
Förrän vi dö, låt oss i famnen taga.
Ja, aldrig går du utur mitt minne,
Och aldrig glömmer jag ditt fromma sinne
Förrän den bleka döden.

N:o 160. »Gustaf III folksång». De Gustaf III öfvermåttan lofprisande orden synas för vår tid olämpliga; men melodien, såsom både vacker och effektfull, förtjenar dock ihågkommas.

Texten tilltryckt i Central-Tryckeriet, 1876.